

การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น

นางสาว วชิษฐา เปี่ยมสกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)

are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

A Study of the Tourism Potentiality of Khon Kaen Province

Miss Wasittha Piamsakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science Program in Sport Science

Faculty of Sport Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2011

Copyright of Chulalongkorn University

วไลยธรรมา เปี่ยมสกุล : การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น

(A STUDY OF THE TOURISM POTENTIALITY OF KHON KAEN PROVINCE)

อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ.ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล, 159 หน้า.

การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น และเปรียบเทียบศักยภาพด้านองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวโดยจำแนกตามเพศและอายุ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่นจำนวน 400 คน ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และสนามกีฬา ได้แก่ อุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ อุทยานแห่งชาติภูเวียง อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน อุทยานแห่งชาติน้ำพอง เขื่อนอุบลรัตน์ หมู่บ้านเต่า หมู่บ้านจุงจาง วัดหนองแวง สวนสัตว์เขาสวนกวาง และสนามกีฬากลางมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเลือกแบบบังเอิญเป็นเพศชาย จำนวน 202 คน เพศหญิงจำนวน 198 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15 - 25 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศโดยใช้ค่าที (t-test) และการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุโดยใช้ค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัย

1. การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ตามองค์ประกอบ การท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ การคมนาคม ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจของที่ระลึก และธุรกิจที่พักแรม อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง การบริการทางการท่องเที่ยว และการจัดกิจกรรม

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างขององค์ประกอบการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่นที่มีเพศแตกต่างกัน พบว่า ด้านแหล่งท่องเที่ยว มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างขององค์ประกอบการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่นที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน พบว่าด้านแหล่งท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง การบริการทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจของที่ระลึก ธุรกิจที่พักแรม และการจัดกิจกรรม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สาขาวิชา..... วิทยาศาสตร์การกีฬา..... ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา..... 2554..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

##5378822139: MAJOR SPORTS SCIENCE

KEYWORDS: TOURISM / POTENTIALITY / KHON KAEN PROVINCE

WASITTHA PIAMSAKUL: A STUDY OF THE TOURISM POTENTIALITY
OF KHON KAEN PROVINCE. ADVISOR: ASST. PROF.SUCHART
TAWEEPORNPATHOMGUL, 159 pp.

The purpose of this research was to study the tourism potentiality of Khon Kaen province as well as to study and to compare the potentiality of tourism factors classified by sex and age. The sample of this study were 400 accidentally - selected Thai tourists who travelled to Khon Kaen province, to visit natural, cultural and historical tourist's attraction and stadium such as Phu Kao – Phu Phan Kham National Park, Phu Wiang National Park, Phu Pha Man National Park, Ubon Ratana Dam, Turtle Village, King Cobra Village, Wat Nong Wena, Khao Suan Kwang Zoo and central stadium of Khon Kaen University. The respondents contained 202 male and 198 female, aged between 15 – 25 years old. Questionnaire and interview were used to collect the data. The statistical analysis was analyzed in term of means, standard deviation, t-test and analysis of variance (F-test).

The results were found as follow:

1. Studies of Khon Kaen tourisms' potentiality by tourism sector were in high level in sector of attraction, recreation, transportation, food and beverage, souvenir and accommodation. In the sector of adventure and outdoor recreation, tourism services and activities' tourism potentiality were in medium level.
2. The result of different comparison in tourism elements between sex found that only the attraction element was statistically different at 0.05 level.
3. The result of different comparison in tourism elements between ages found those elements of attraction, entertainment, adventure and outdoor recreation, transportation, tourism services, food and beverage, souvenir, accommodation and the event were statistically different at 0.05 level.

Field of Study:.....Sports Science..... Student's Signature

Academic Year.....2011..... Advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลืออย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของการวิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต คณิงสุขเกษม ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ครุณวรรณ สุขสม กรรมการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรม อินพรม กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัยในการสอบวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ที่กรุณาให้คำแนะนำและแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.บัญชา ชลาภิรมย์ ดร.กิตติพงษ์ โพธิ์มุ ดร.ชำนาญ บัวทวน ดร.คลฤทัย โกวรรณะกุล และนายวัชรายุทธ์ ก้าววงศ์ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลา เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ทุกท่าน บุคลากรทุกท่าน พี่ๆ น้องๆ และเพื่อนๆ แขนงวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและคอยให้กำลังใจตลอดมา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดขอนแก่น การท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย สำนักงานขอนแก่น สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น หอการค้าจังหวัด ขอนแก่น และบริษัทขอนแก่น โฮเต็ล ที่ให้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นางสาวกิงกนก เสาวภาวงศ์ และนางสาวกฤติกา สายณะรัตร์ชัย ที่ช่วยเหลือจนประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาของทุกๆ ท่านที่กล่าวมาและที่มีได้ กล่าวในที่นี้ จึงกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

สุดท้ายนี้ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ขอมอบให้แก่ ครู อาจารย์ ที่ได้ให้ความรู้ บิдамารดา ผู้ให้กำเนิด คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้ให้วิชาความรู้ และทำให้เกิดวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขึ้น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.4 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	6
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาและศักยภาพ.....	14
2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดขอนแก่น.....	19
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	38
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	38
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
3.3 รูปแบบเครื่องมือ.....	41
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
3.6 ระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัย.....	45

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม.....	46
4.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	46
4.3 ศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น.....	50
4.4 มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ.....	55
4.5 ความต้องการของนักท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น.....	58
4.6 ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของ จังหวัดขอนแก่นในอนาคตของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	62
4.7 การเปรียบเทียบความแตกต่างขององค์ประกอบการท่องเที่ยวของ จังหวัดขอนแก่นระหว่างเพศและอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	63
4.8 ผลการสัมภาษณ์.....	119
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	121
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	122
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	134
5.3 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	139
5.4 ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้.....	139
5.5 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	139
รายการอ้างอิง.....	140
ภาคผนวก.....	144
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย.....	145
ภาคผนวก ข รายนามผู้ให้สัมภาษณ์.....	147
ภาคผนวก ค เครื่องมือในการทำวิจัย.....	149
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	159

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	47
2	จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.....	47
3	จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพทางสังคม.....	47
4	จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา.....	48
5	จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ.....	48
6	จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	49
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับศักยภาพความพร้อมของ การท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งท่องเที่ยว.....	50
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับศักยภาพความพร้อมของ การท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ.....	51
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับศักยภาพความพร้อมของ การท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง	51
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับศักยภาพความพร้อมของ การท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านคมนาคม.....	52
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับศักยภาพความพร้อมของ การท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการบริการทางการท่องเที่ยว.....	52
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับศักยภาพความพร้อมของ การท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม.....	53
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับศักยภาพความพร้อมของ การท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจของที่ระลึก.....	53
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับศักยภาพความพร้อมของ การท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจที่พักแรม.....	54

ตารางที่	หน้า
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับศักยภาพความพร้อมของ การท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดกิจกรรม..... 54
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว เพื่อนันทนาการของจังหวัดขอนแก่น ด้านศักยภาพในการดึงดูดใจด้าน การท่องเที่ยว..... 55
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว เพื่อนันทนาการของจังหวัดขอนแก่น ด้านศักยภาพในการรองรับด้าน การท่องเที่ยว..... 56
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว เพื่อนันทนาการของจังหวัดขอนแก่น ด้านการบริหารจัดการ..... 57
19	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการของนักท่องเที่ยว ในจังหวัดขอนแก่น ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว..... 58
20	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการของนักท่องเที่ยว ในจังหวัดขอนแก่น ด้านความสามารถในการเข้าถึง..... 59
21	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการของนักท่องเที่ยว ในจังหวัดขอนแก่น ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก..... 59
22	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการของนักท่องเที่ยว ในจังหวัดขอนแก่น ด้านรายการสำเร็จรูปที่จัดไว้ใช้ในการท่องเที่ยว..... 60
23	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการของนักท่องเที่ยว ในจังหวัดขอนแก่น ด้านกิจกรรม..... 60
24	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการของนักท่องเที่ยว ในจังหวัดขอนแก่น ด้านบริการขั้นพื้นฐาน..... 61
25	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการตอบคำถาม ปลายเปิด..... 62
26	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบทาง การท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งท่องเที่ยว ระหว่างเพศ..... 63
27	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบทาง การท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ระหว่างเพศ 64

ตารางที่		หน้า
28	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้งระหว่างเพศ.....	64
29	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการคมนาคม ระหว่างเพศ.....	65
30	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการบริการทางการท่องเที่ยวระหว่างเพศ.....	65
31	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ระหว่างเพศ	66
32	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจของที่ระลึก ระหว่างเพศ.....	66
33	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจที่พักแรม ระหว่างเพศ.....	67
34	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดกิจกรรม ระหว่างเพศ.....	67
35	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งท่องเที่ยว ระหว่างอายุ.....	68
36	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ระหว่างช่วงอายุ.....	69
37	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ระหว่างช่วงอายุ.....	69
38	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬา ระหว่างช่วงอายุ.....	70
39	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ ระหว่างช่วงอายุ.....	71
40	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ระหว่างช่วงอายุ	72
41	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ด้านสวนสาธารณะ ระหว่างช่วงอายุ.....	73

ตารางที่	หน้า
42	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ด้านสวนสัตว์ ระหว่างช่วงอายุ..... 74
43	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ด้านห้างสรรพสินค้า ระหว่างช่วงอายุ..... 75
44	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ด้านโรงพยาบาล ระหว่างช่วงอายุ..... 76
45	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ด้านสนามกีฬา ระหว่างช่วงอายุ..... 77
46	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ระหว่างช่วงอายุ..... 78
47	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านเดินป่าศึกษาธรรมชาติ ระหว่างช่วงอายุ..... 79
48	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านชมประวัติศาสตร์ ระหว่างช่วงอายุ 80
49	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านปั่นจักรยานศึกษาธรรมชาติ ระหว่างช่วงอายุ..... 81
50	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านล่องแพ/ล่องเรือ ระหว่างอายุ..... 82
51	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านเที่ยวถ้ำ/ธรณีวิทยา ระหว่างอายุ..... 82
52	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านเที่ยวน้ำตก ระหว่างอายุ..... 83
53	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านแคมป์ปิ้ง ระหว่างอายุ..... 84
54	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านกิจกรรมกีฬากลางแจ้ง ระหว่างช่วงอายุ..... 85

ตารางที่	หน้า
55	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการคมนาคม ระหว่างช่วงอายุ..... 86
56	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การคมนาคม ด้านป้ายบอกทางและสัญลักษณ์ที่ชัดเจน ระหว่างช่วงอายุ..... 87
57	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การคมนาคม ด้านถนนเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ระหว่างช่วงอายุ..... 88
58	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การคมนาคม ด้านสภาพถนนไปยังแหล่งท่องเที่ยว ระหว่างช่วงอายุ..... 89
59	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการบริการทางการท่องเที่ยว ระหว่างช่วงอายุ..... 90
60	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การบริการการท่องเที่ยว ด้านศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว ระหว่างช่วงอายุ 91
61	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การบริการการท่องเที่ยว ด้านบริษัทนำเที่ยว ระหว่างช่วงอายุ..... 92
62	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การบริการการท่องเที่ยว ด้านโปรแกรมท่องเที่ยวสำเร็จรูป ระหว่างช่วงอายุ 93
63	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การบริการการท่องเที่ยว ด้านมัคคุเทศก์ท้องถิ่น/ยุวมัคคุเทศก์ ระหว่างช่วงอายุ 94
64	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ระหว่างช่วงอายุ..... 95
65	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ด้านร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ระหว่างช่วงอายุ..... 96
66	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ด้านสถานที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยว ระหว่างช่วงอายุ..... 97

ตารางที่	หน้า
67	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ด้านราคาอาหารและเครื่องดื่มมีความเหมาะสม ระหว่างช่วงอายุ..... 98
68	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ด้านความโดดเด่นของอาหารพื้นเมือง ระหว่างช่วงอายุ..... 99
69	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ด้านบริการที่จืดจาง ระหว่างช่วงอายุ..... 100
70	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขององค์ประกอบทาง การท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจของที่ระลึก จำแนกช่วงอายุ..... 101
71	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจของที่ระลึก ด้านสินค้าพื้นเมือง ระหว่างช่วงอายุ..... 102
72	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจของที่ระลึก ด้านความหลากหลายของประเภทสินค้า ระหว่างช่วงอายุ 103
73	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจของที่ระลึก ด้านความเหมาะสมกับคุณภาพของสินค้า ระหว่างช่วงอายุ 104
74	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจของที่ระลึก ด้านส่งเสริมการขาย ระหว่างช่วงอายุ..... 105
75	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจของที่ระลึก ด้านสถานที่จำหน่ายของที่ระลึก ระหว่างช่วงอายุ..... 106
76	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขององค์ประกอบทาง การท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจที่พักแรม จำแนกช่วงอายุ..... 107
77	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักแรม ด้านสถานที่ตั้งของที่พัก ระหว่างช่วงอายุ..... 108
78	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักแรม ด้านมีที่พักหลากหลายประเภท ระหว่างช่วงอายุ..... 109
79	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักแรม ด้านความสะอาด สะดวก มีมาตรฐาน ระหว่างช่วงอายุ..... 110
80	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักแรม ด้านอัตราค่าบริการมีความเหมาะสม ระหว่างช่วงอายุ..... 111

ตารางที่	หน้า
81	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักรวม ด้านการส่งเสริมการขาย ระหว่างช่วงอายุ..... 112
82	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักรวม ด้านความปลอดภัย ระหว่างช่วงอายุ..... 113
83	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขององค์ประกอบทาง การท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดกิจกรรม จำแนกช่วงอายุ..... 114
84	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การจัดกิจกรรม ด้านความหลากหลายของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว ระหว่างช่วงอายุ..... 115
85	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การจัดกิจกรรม ด้านความสามารถในการรองรับ ระหว่างช่วงอายุ..... 116
86	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การจัดกิจกรรม ด้านส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ระหว่างช่วงอายุ 117
87	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การจัดกิจกรรม ด้านเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกิจกรรม ระหว่างช่วงอายุ 118

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง “การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของ จังหวัดขอนแก่น”	5
2	ตราประจำจังหวัดขอนแก่น.....	19
3	ดอกไม้ประจำจังหวัด.....	19
4	แผนที่จังหวัดขอนแก่น.....	19
5	ระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัย.....	45

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวสูง มีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นแหล่งรายได้ที่นำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศ มีการสร้างงานและการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค แต่ในปัจจุบันได้เกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างรุนแรง การเกิดโรคระบาดในหลายๆ ประเทศส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและธุรกิจทุกประเภท ซึ่งต้องใช้เวลาอันพอสมควรในการฟื้นตัวของเศรษฐกิจในสถานะเศรษฐกิจโลกที่ระส่ำระสายนี้ ประเทศไทยก็ประสบกับปัญหาทางการเมืองภายในประเทศที่รุนแรงขึ้นเป็นลำดับ การประท้วงที่ขยายผลถึงขั้นปิดสนามบินซึ่งข่าวได้เผยแพร่ไปทั่วโลกส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัยของประเทศอย่างชัดเจน จากความขัดแย้งทางการเมืองได้ส่งผลโดยตรงต่อปริมาณของนักท่องเที่ยว เนื่องจากนักท่องเที่ยวมีความกังวลด้านความปลอดภัยในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยจากสถานการณ์ดังกล่าว รัฐบาลจึงได้ฝากความหวังไว้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยประกาศให้การท่องเที่ยวเป็นวาระแห่งชาติ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์กึ่งวิกฤตและมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยว พ.ศ. 2552 – 2555 ซึ่งประกอบด้วยมาตรการเร่งด่วนเพื่อฟื้นฟูและกระตุ้นการท่องเที่ยว แผนยุทธศาสตร์กึ่งวิกฤตและมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวระยะ 4 ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูและกระตุ้นภาคการท่องเที่ยวให้ขยายตัวและเกิดความยั่งยืน เพื่อเร่งรัดและสร้างศักยภาพในการหารายได้จากการท่องเที่ยว (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2552)

แผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวกำหนดให้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว ความปลอดภัย มีมาตรฐานและดึงดูดเด่น เสน่ห์ของพื้นที่เพื่อเป็นแรงจูงใจให้กับนักท่องเที่ยวมาเยือนตามศักยภาพของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาเครือข่ายการสื่อสาร ระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว การสร้างเส้นทางการคมนาคมเชื่อมโยงการเดินทางท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน การสร้างสรรคกิจกรรมและรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อสร้างคุณค่า และมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยวโดยการสร้างโอกาสและแรงจูงใจเพื่อพัฒนาการค้า การลงทุนด้านการท่องเที่ยว

จังหวัดขอนแก่นถือได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่ มีจำนวนประชากรอยู่อย่างหนาแน่นเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาและเทคโนโลยีของภูมิภาค เนื่องจากมีมหาวิทยาลัยขอนแก่น ระบบสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวกที่พักหลายระดับ และบริการต่างๆ จำนวนมาก ทั้งด้าน

ทรัพยากรธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี เป็นต้น ระบบขนส่ง ทั้งทางบกและทางอากาศ ล้วนเป็นปัจจัยในการส่งเสริมศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น และยังมีสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดที่โดดเด่น คือ พระมหาธาตุแก่นนครหรือพระธาตุ 9 ชั้น ที่ประดิษฐานอยู่ ณ วัดหนองแวง เป็นที่เก็บพระบรมสารีริกธาตุและพระคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา ภายในมีภาพวาดประวัติเมืองขอนแก่น บนชั้น 9 เป็นที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุกลางบุษบก และเป็นจุดชมทัศนียภาพของตัวเมืองขอนแก่นที่สามารถเห็นได้ 360 องศา จากตัวเมืองของจังหวัดไปทางทิศเหนือมีแหล่งนันทนาการอย่างเขื่อนอุบลรัตน์ ที่สามารถสัมผัสกับทิวทัศน์ที่สวยงามชมวิถีชีวิตของชาวประมงที่ล่องเรือหาปลาในคั้งน้ำด้านล่าง ชมความงดงามของตะวันลับขอบฟ้าในยามเย็น ไม่ใช่เพียงเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจเท่านั้น แต่ยังมีประโยชน์ในด้านต่างๆ อีกด้วย ทั้งการผลิตกระแสไฟฟ้า การเกษตร การประมง การป้องกันอุทกภัย เป็นต้น หมู่บ้านงูจงอางที่อำเภอน้ำพอง มีชื่อเสียงในการจัดแสดงศิลปะการต่อสู้ระหว่างคนกับงู ทางทิศใต้ของจังหวัดจะได้ชมความงามของปราสาทหินที่มีขนาดไม่ใหญ่มากนักแต่นับเป็นปราสาทเขมรที่สมบูรณ์มากแห่งหนึ่ง คือ ปราสาทเปือยน้อย อำเภอเปือยน้อย หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า “พระธาตุคู่ทอง” อำเภอมัญจาคีรีมีกล้วยไม้ ป่าพันธุ์ “ ช้างกระ ” ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติมีอายุนับร้อยปี ภายในวัดป่ามัญจาคีรีซึ่งเป็นอันซีนอีสาน (Unseen I-San) และมีเทศกาลกล้วยไม้ป่าบานของดีเมืองมัญจาคีรีในช่วงเดือนมกราคมของทุกปี ทางทิศตะวันตกอำเภอภูเวียงสัมผัสกับวิถีชีวิตการเลี้ยงควายที่นับวันยิ่งจะหาได้ยาก ณ หมู่บ้านควายและชมรอยเท้าซากกระดูกไดโนเสาร์สัตว์โลกดึกดำบรรพ์ อายุเกือบ 200 ล้านปี ในอุทยานแห่งชาติภูเวียง (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานขอนแก่น, 2552) จะเห็นได้ว่าจังหวัดขอนแก่นมีสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทำให้กลายเป็นเมืองที่สำคัญแห่งหนึ่งในฐานะเมืองแห่งการท่องเที่ยวของประเทศไทย สถานที่ท่องเที่ยวมีอยู่ทุกๆ อำเภอของจังหวัด แต่ยังคงพบปัญหาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ห่างไกลจากตัวเมือง เนื่องจากระบบขนส่งยังไม่พัฒนาเท่าที่ควรรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่พัก อาหาร เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวนั้นๆ ยังมีไม่เพียงพอ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น เพื่อศึกษาความเป็นไปได้และเป็นข้อมูลในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา “ศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตพื้นที่

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และ สนามกีฬา ได้แก่ อุทยานแห่งชาติภูเก้า – ภูพานคำ อุทยานแห่งชาติภูเวียง อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน อุทยานแห่งชาติน้ำพอง เขื่อนอุบลรัตน์ หมู่บ้านเต่า หมู่บ้านจุงอาง วัดหนองแวง ศาลาใหม่ไทย และสนามกีฬากลางมหาวิทยาลัยขอนแก่น เนื่องจากสถานที่เหล่านี้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว กิจกรรมนันทนาการ และการคมนาคมเข้าถึงสะดวก

ขอบเขตเนื้อหา

ศึกษาสภาพในด้านต่างๆ ของการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ดังนี้

1. องค์ประกอบทางการท่องเที่ยว
 - 1.1 แหล่งท่องเที่ยว
 - 1.2 แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ
 - 1.3 การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง
 - 1.4 การคมนาคม
 - 1.5 การบริการทางการท่องเที่ยว
 - 1.6 ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม
 - 1.7 ธุรกิจของที่ระลึก
 - 1.8 ธุรกิจที่พักแรม
 - 1.9 การจัดกิจกรรม(Goeldner, 2006)
2. มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ
 - 2.1 ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว
 - 2.1.1 ระดับเทคโนโลยีในแหล่งท่องเที่ยว
 - 2.1.2 การสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว
 - 2.1.3 ศักยภาพในการจัดการด้านการบริการ
 - 2.1.4 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว
 - 2.2 ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว
 - 2.2.1 ด้านที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว
 - 2.2.2 ศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว

2.3 การบริหารจัดการ

2.3.1 การจัดการด้านความปลอดภัย

2.3.2 การจัดการสิ่งแวดล้อม

2.3.3 การจัดการด้านการให้ความรู้และการบริการข้อมูล

2.3.4 การจัดการด้านเศรษฐกิจและสังคม (กรมการท่องเที่ยว, 2552)

3. ความต้องการของนักท่องเที่ยว

3.1 สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว

3.2 ความสามารถในการเข้าถึง

3.3 สิ่งอำนวยความสะดวก

3.4 รายการสำเร็จรูปที่จัดไว้ใช้ในการท่องเที่ยว

3.5 กิจกรรม

3.6 การบริการขั้นพื้นฐาน (Buhalis, 2000)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ศักยภาพ หมายถึง ชีตความสามารถที่ทำให้เกิดการพัฒนาด้านแหล่งท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง การคมนาคม การบริการการท่องเที่ยว อาหารและเครื่องดื่ม สินค้าของที่ระลึก ที่พักแรม และกิจกรรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยตระหนักถึงการอนุรักษ์คงไว้ ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีวัตถุประสงค์การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาค้นคว้าความรู้เท่านั้น

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การท่องเที่ยวแบบวิถีชีวิตเกษตรกรของชาวบ้านภายในจังหวัด เรียนรู้วัฒนธรรม ประเพณี การประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับการเกษตรอย่างใกล้ชิด

การท่องเที่ยวเชิงกีฬา หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวในช่วงที่มีการแข่งขันกีฬา เพื่อเข้าร่วมการแข่งขันหรือชมการแข่งขัน รวมถึงการเดินทางไปชมสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาที่มีชื่อเสียงและการเดินทางมาทำกิจกรรมกีฬาในสถานที่ท่องเที่ยว

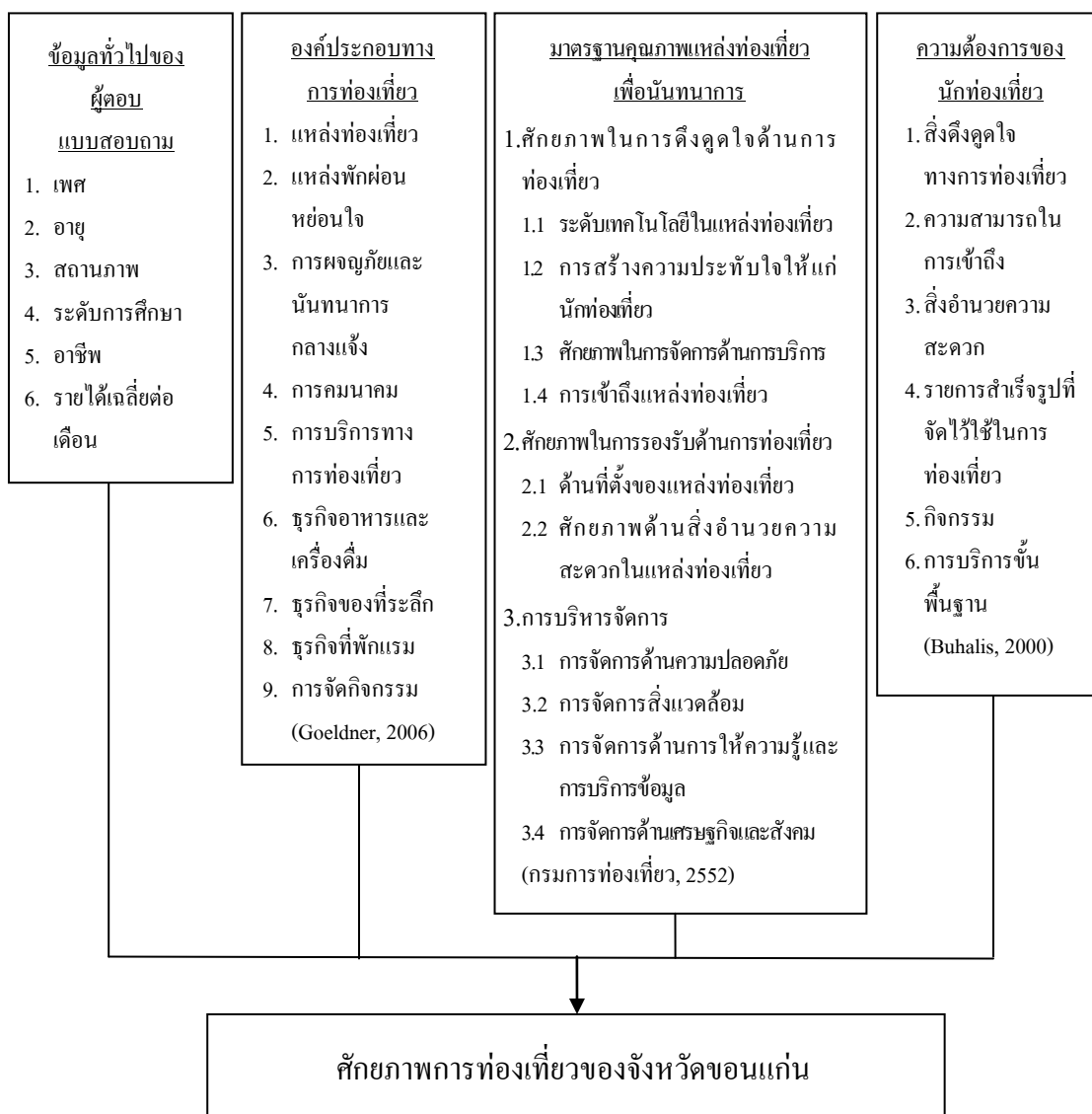
การท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ หมายถึง การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน เสริมสร้างสุขภาพกาย จิตใจ อารมณ์ ให้ได้รับความสนุกสนาน

การท่องเที่ยวชุมชน หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีรูปแบบเฉพาะ มีความหลากหลายตามศักยภาพของแต่ละชุมชน โดยใช้การท่องเที่ยวเป็นการพัฒนาชุมชน นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ วิถีชีวิตวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชุมชนนั้นๆ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น
2. ส่งเสริมให้จังหวัดขอนแก่นเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาและศักยภาพ
3. ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดขอนแก่น
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ความเป็นมาและความหมายของการท่องเที่ยว

การเดินทางท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมของมนุษย์ที่มีมาช้านาน การเดินทางในสมัยก่อนอาจมิใช่การเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวโดยตรง แต่เป็นการท่องเที่ยวเพื่อการสำรวจ การเข้าร่วมงาน เช่น การแข่งขันกีฬาโอลิมปิก เป็นต้น การท่องเที่ยวที่พบมากจะเป็นการท่องเที่ยวใน โลกตะวันตก การท่องเที่ยวในยุคนั้นมีการบันทึกและถ่ายทอดมาจนถึงปัจจุบัน เป็นการเดินทางของกลุ่มคนบางกลุ่ม เช่น กลุ่มชนชั้นสูง เจ้าขุนมูลนาย นักรบ นักบวช เนื่องจากกลุ่มคนเหล่านี้มีเวลาว่าง และมีรายได้ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยว การเดินทางในยุคอียิปต์มีจุดประสงค์การเดินทางเพื่อการทำงานและการพักผ่อน หรือการเดินทางเพื่อการทำงานและการท่องเที่ยว การเดินทางหลักๆ จะเป็นการเดินทางโดยใช้แม่น้ำไนล์ (Nile) ซึ่งเมื่อการเดินทางเกิดขึ้นการบริการด้านอาหารและที่พักจึงเกิดตามมาด้วย การเดินทางท่องเที่ยวในสมัยนี้เกิดกิจกรรมต่างๆ มากมายเช่น การช้อปปิ้ง การกิน การดื่ม การแสดง การดูกีฬา และอื่นๆ ที่พัฒนามาจนถึงปัจจุบัน สิ่งที่เกิดขึ้นในยุคกรีกโบราณและยังเห็นได้ในยุคนี้ คือ เดอะโอลิมปิกเกมส์ (The Olympic Games) การแข่งขันกีฬาที่จัดขึ้นทุกๆ 4 ปี โดยชาวเมืองทุกเมืองจะมารวมตัวกันเพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและแข่งขันกีฬารวมถึงชมการแสดง ผู้เข้าร่วมแข่งขันและผู้เข้าชมในงานนี้มีจำนวนนับหมื่นคน แม้การเดินทางจะเป็นไปด้วยความยากลำบากอีกทั้งสถานที่ที่ใช้จัดงานมิได้มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากนัก ผู้คนจึงต้องเตรียมข้าวของที่จำเป็นในการเดินทางเองโดยมาก นักท่องเที่ยวหรือนักเดินทางในยุคนี้ จะถูกจำกัดอยู่เฉพาะผู้ชายและมักเป็นผู้ที่มีฐานะดี การท่องเที่ยวรุ่งเรืองมากในยุคโรมันด้วยความพร้อมของถนนหนทาง ทำให้การเดินทางท่องเที่ยวไปถึงแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ห่างไกลเกิดมากขึ้น การท่องเที่ยวเพื่อความสำราญเกิดขึ้นในยุคนี้รวมทั้งร้านขายของที่ระลึก พาหนะ ที่พัก มัคคุเทศก์ และอื่นๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของ

นักท่องเที่ยวและนักเดินทาง แหล่งท่องเที่ยวเริ่มมีความหลากหลาย กิจกรรมการท่องเที่ยวของชาวโรมันมิได้แตกต่างจากปัจจุบันนัก คือ การเดินทางไปชมสถานที่ที่มีชื่อเสียง ใช้บริการมัคคุเทศก์ ใช้หนังสือแนะนำการเดินทาง และทิ้งร่องรอยการมาเยือนไว้ (ศุภลักษณ์ อัครางกูร, 2552)

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่พัฒนามาจากการเดินทางสมัยก่อนเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ เช่น การล่าสัตว์ ล่าอาณานิคม ความเชื่อทางศาสนา การค้าขาย การศึกษา และการพักผ่อน เป็นต้น ซึ่งแต่ละยุคสมัยความนิยมเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมความเป็นอยู่ เทคโนโลยีด้านการคมนาคมขนส่ง ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งเสริมให้คนเดินทางมากขึ้น เนื่องจากได้รับความสะดวกสบายและรวดเร็วขึ้น จนทำให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางเพื่อพักผ่อน คลายความเครียด เปลี่ยนบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม แสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่โดยมีเงื่อนไขว่าการเดินทางนั้นเป็นการเดินทางเพียงชั่วคราว ผู้เดินทางจะต้องไม่ถูกบังคับให้เดินทางไม่ใช่เพื่อการหารายได้ โดยมีแรงกระตุ้นจากความต้องการในด้านกายภาพ ด้านวัฒนธรรม ด้านปฏิสัมพันธ์ และด้านสถานะหรือเกียรติคุณ ซึ่งผลรวมของปรากฏการณ์ต่างๆ และความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับธุรกิจและบริการต่างๆ รวมทั้งภาครัฐบาลที่ดูแลการท่องเที่ยวและชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยว (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544)

การท่องเที่ยว (Tourism) คำว่าการท่องเที่ยวมีความหมายกว้างมาก แต่สามารถกำหนดได้โดยมีเงื่อนไขสำคัญ 3 ประการ ซึ่งเป็นเงื่อนไขตามหลักสากลโดยเฉพาะขององค์การการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Union of Official Travel Organization) คือ

1. ต้องเป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. ต้องเป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ
3. ต้องเป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตามที่มิใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้ในกรณีนั้น (กุลวรา สุวรรณพิมล, 2552)

การท่องเที่ยวในความหมายของผู้วิจัย หมายถึง การเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่ใช่ที่พักเป็นการถาวรของตน มีวัตถุประสงค์การเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ไม่ใช่การติดต่อธุรกิจ ถึงแม้ว่าจะเป็นการเดินทางชั่วคราวหรือค้างคืนก็ถือว่าเป็นการท่องเที่ยวเช่นกัน

ประเภทของนักท่องเที่ยว

องค์การการท่องเที่ยวโลกของสหประชาชาติ (WTO) ให้คำนิยาม “นักท่องเที่ยว” ไว้ว่า “ผู้มาเยือน” โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2554)

1. นักท่องเที่ยวที่ค้างคืน ได้แก่ ผู้มาเยือนชั่วคราว โดยพำนักอยู่ในประเทศที่มาเยือนเป็นเวลาอย่างน้อย 24 ชั่วโมง และการเดินทางนั้นมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- 1.1 เพื่อการใช้เวลาว่างไปในการพักผ่อน การบันเทิง สุขภาพ ศาสนา การศึกษา และการกีฬา
- 1.2 เพื่อกิจกรรมทางธุรกิจ การเยี่ยมชม การปฏิบัติการกิจต่างๆ และการประชุมสัมมนา
2. นักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืนหรือโดยทั่วไปใช้คำว่า “นักท่องเที่ยว” ได้แก่ ผู้มาเยือนเป็นการชั่วคราว โดยใช้เวลาอยู่ในประเทศที่มาเยือนน้อยกว่า 24 ชั่วโมง ทั้งนี้รวมถึงผู้โดยสารที่มาถึงเรือเดินสมุทร

จากคำจำกัดความโดยองค์การการค้าโลก (WTO) ดังกล่าว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ให้คำนิยามของ “นักท่องเที่ยว” ไว้ดังนี้

1. นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ หมายถึง ชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยและพำนักอยู่ในประเทศไทยครั้งหนึ่งๆ ไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง และไม่เกิน 90 วัน โดยเดินทางเข้ามาเพื่อวัตถุประสงค์อะไรก็ตามที่ไม่ใช่มาหางานทำหรือหารายได้ในประเทศไทย
2. นักท่องเที่ยวภายในประเทศ หมายถึง บุคคลที่เดินทางออกจากท้องถิ่นที่ตนพำนักอยู่จากจังหวัดหนึ่งไปยังอีกจังหวัดหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกันกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทค้างแรม และประเภทเข้าไปเยือนกลับ นักท่องเที่ยวเหล่านี้จะประกอบด้วย คนไทย คนต่างด้าวที่อยู่ในประเทศไทย และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ที่เข้ามาเยือนประเทศไทย แล้วเดินทางท่องเที่ยวอยู่ในประเทศไทย
3. นักท่องเที่ยวคนไทย หมายถึง กลุ่มคนไทยที่เดินทางออกนอกประเทศไทย และพำนักอยู่ต่างประเทศไม่เกิน 90 วัน โดยมีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกันกับนักท่องเที่ยวประเภทที่ 1

วรรณ วลัยวนิช (2546) กล่าวว่า สำหรับ “นักท่องเที่ยว” นั้น นักวิชาการทางด้านการท่องเที่ยว ได้จัดประเภทของนักท่องเที่ยวไว้ตามลักษณะของการท่องเที่ยว ดังนี้

1. Tourist หมายถึง นักท่องเที่ยวที่เดินทางจากที่พักอาศัยของตนแล้วกลับมาเกินกว่า 24 ชั่วโมง และได้พักแรมที่ใดที่หนึ่งชั่วคราว บางประเทศเรียกว่า Night Visitor
2. Excursionist หมายถึง นักท่องเที่ยวแบบเข้าไปเยือนกลับ หรือกลับมาถึงบ้าน ภายใน 24 ชั่วโมง โดยไม่พักแรม ณ ที่ใด บางประเทศเรียกว่า Day Visitor
3. Visitor มีความหมายอย่างเดียวกับ Tourist แต่เป็นคำที่ประเทศหนึ่งใช้เรียกนักท่องเที่ยวจากประเทศอื่นที่เข้ามาในประเทศไทยของตน และบางทีเรียกว่า Foreign Visitor นอกจากนี้ในประเทศที่ใช้คำว่า Visitor แทน Tourist มักใช้คำว่า Tourist หรือ Domestic Tourist ซึ่งหมายถึง นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศหนึ่งแล้วท่องเที่ยวไปเฉพาะภายในประเทศของตน

ทฤษฎี 6 As

ทฤษฎี 6 As เป็นทฤษฎีกรอบแนวคิดเพื่อใช้ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของบูฮาลิส (Buhalis, 2000) ที่กล่าวไว้ว่า สถานที่ท่องเที่ยวใดมีการจัดการการท่องเที่ยวที่ดีต้องมี 6As โดยประกอบไปด้วยสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attraction), ความสามารถในการเข้าถึง

(Accessibility), สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities), รายการสำเร็จรูปที่จัดไว้ใช้ในการท่องเที่ยว (Available Packages), กิจกรรม (Activities) และการบริการขั้นพื้นฐาน (Ancillary)

1. สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attraction) มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ทางธรรมชาติ วิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์
2. ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีการคมนาคมให้เลือกหลายทาง ไม่ว่าจะเป็นทางบก ทางอากาศ ทางน้ำ
3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ที่พัก ร้านอาหาร ที่ไว้ให้บริการนักท่องเที่ยวต้องมีเพียงพอต่อการรองรับ และมีคุณภาพ
4. รายการสำเร็จรูปที่จัดไว้ใช้ในการท่องเที่ยว (Available Packages) ในปัจจุบันมีผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวมากมายที่จัดทำรายการท่องเที่ยวสำเร็จรูปไว้ให้นักท่องเที่ยวได้เลือกเพื่อความความสะดวกสบาย
5. กิจกรรม (Activities) นอกจากสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวแล้ว กิจกรรมก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เช่นกัน
6. การบริการขั้นพื้นฐาน (Ancillary) สิ่งที่ทำเป็นในการให้บริการนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นระบบสาธารณูปโภค ระบบสื่อสาร โรงพยาบาล ธนาคาร เตรียมพร้อมสำหรับนักท่องเที่ยว

องค์ประกอบอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมใหญ่ที่ได้รวบรวมเอาอุตสาหกรรมย่อยมารวมกัน เกิดเป็นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ดังนั้น โกลด์เนอร์ และ ริชชี (Goeldner, 2006) ได้แบ่งองค์ประกอบของการท่องเที่ยวออกเป็น 9 องค์ประกอบ ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยว (Attractions Sector) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติหรือแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น
2. แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ (Entertainment Sector) เป็นสถานที่ที่จัดไว้เพื่อให้ความบันเทิงแก่นักท่องเที่ยว เช่น โรงละคร โรงภาพยนตร์ หรือ คาสิโน เป็นต้น
3. การผจญภัย และนันทนาการกลางแจ้ง (Adventure & Outdoor Recreation Sector) คือ สถานที่ที่สามารถทำกิจกรรมผจญภัย หรือกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งได้ เช่น อุทยานแห่งชาติ ภูเขา ทะเล น้ำตก เป็นต้น
4. การคมนาคม (Transportation Sector) เป็นองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้สำหรับอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว เพราะการท่องเที่ยวต้องอาศัยการเดินทาง การขนส่งทุกรูปแบบทั้งทางบก ทางอากาศ ทางน้ำ ถนนหนทางต่างๆ
5. การบริการการท่องเที่ยว (Tourism Service Sector) เน้นที่ผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยว เช่น บริษัทนำเที่ยว ศูนย์บริการข้อมูลท่องเที่ยว รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

6. ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม (Food Services Sector) อาหารและเครื่องดื่มเป็นปัจจัย 4 สำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์ การท่องเที่ยวจึงจำเป็นต้องมีธุรกิจด้านอาหารและเครื่องดื่ม
7. ธุรกิจของที่ระลึก (Souvenir Sector) เมื่อมีการเดินทางท่องเที่ยวไปพบเจอสิ่งแปลกใหม่จึงมีการผลิตของเพื่อเป็นของที่ระลึกในการมาเยือนสถานที่นั้นๆ
8. ธุรกิจที่พักแรม (Accommodation Sector) ส่วนใหญ่การท่องเที่ยวเป็นการเดินทางจากถิ่นที่พำนักไปยังที่อื่นๆ จึงจำเป็นต้องมีสถานที่พักแรมไว้ให้บริการ เช่น โรงแรม โมเต็ล รีสอร์ท ทอพัลท์เมนท์ เป็นต้น
9. การจัดการกิจกรรม (Event Sector) กิจกรรมเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมการแข่งขันกีฬา เป็นต้น

องค์ประกอบเหล่านี้จัดขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งหากไม่มีการท่องเที่ยวขององค์ประกอบเหล่านี้ก็อาจเกิดขึ้น ดังนั้นองค์ประกอบต่างๆ รวมเป็นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจในการมาท่องเที่ยว เกิดการท่องเที่ยวซ้ำ และทำให้การท่องเที่ยวเกิดการเจริญเติบโต

ประเภทของการท่องเที่ยว

ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยว โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วม การเรียนรู้ร่วมกันของท้องถิ่น เพื่อเป็นการมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกที่ดีต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

การกำหนดแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ องค์ประกอบสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มุ่งเน้นการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบ มุ่งให้ความรู้และเพิ่มประสบการณ์ให้แก่นักท่องเที่ยวให้มีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติเป็นหลัก ซึ่งหลักเกณฑ์การกำหนดแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะประกอบด้วยข้อกำหนดต่างๆ ตามเกณฑ์ที่กองทุนอนุรักษ์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสมาคมไทยการท่องเที่ยวอนุรักษ์และผจญภัยกำหนด ดังนี้

1. มีการจัดการพื้นที่ร่วมกับประชาชนในท้องถิ่น องค์กรภาครัฐบาล องค์กรเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น
2. มีความพร้อมในด้านของการบริหารจัดการ มีศูนย์ศึกษาธรรมชาติ และภายในศูนย์มีบริการอำนวยความสะดวกเบื้องต้น มีจุดแนะนำและให้บริการข่าวสารที่เข้าหาได้ง่าย มุมจัด

นิทรรศการ มุมจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ห้องสุขา การจัดการในลักษณะเจ้าบ้านที่ดีและมีความปลอดภัยสูงสุด

3. มีมีคฤเทศก์ท้องถิ่นที่รอบรู้ถูกต้องและจริงจัง
4. หากแหล่งท่องเที่ยวมีที่พักแรม จะต้องเป็นที่พักแรมที่อยู่ในระดับที่มีการรักษาสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องลักษณะ
5. เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีระบบนิเวศสมบูรณ์
6. มีแผนที่ และคู่มือแนะนำเที่ยวประกอบป้ายสื่อความหมายเพื่อให้ความรู้ต่อนักท่องเที่ยว
7. มีการจัดทำเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ทั้งเส้นทางไปและกลับทางเดิม โดยที่เส้นทางเป็นแบบทางรอบหรือวงกลม ระยะทางตั้งแต่ 1 กิโลเมตรเป็นต้นไป
8. มีป้ายสื่อความหมายบนเส้นทางศึกษาธรรมชาติไว้เป็นระยะๆ เพื่อให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว
9. มีแผนพัฒนาพื้นที่มีนโยบายต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและภูมิปัญญาท้องถิ่นชัดเจน เช่น การจัดการขยะ การจัดการน้ำเสีย การจัดการป้องกันมลพิษต่างๆ
10. มีแผนพัฒนาบุคลากร ตลอดจนบริการขึ้นสู่ระดับมาตรฐานสากล
11. มีการกำหนดขีดความสามารถ เพื่อการรองรับของพื้นที่จำนวนนักท่องเที่ยวต่อครั้งต่อวัน และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด (ประชิด สุกฤษณ์, 2554)

ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

การท่องเที่ยวเชิงกีฬา หมายถึง การท่องเที่ยวเพื่อการออกกำลังกาย หรือการเล่นกีฬาเพื่อรักษาสุขภาพ เช่น การแข่งขันไตรกีฬาจังหวัดภูเก็ต มหกรรมว่าวโลกที่กรุงเทพมหานคร การชกมวยไทยและหัดมวยไทยพื้นฐาน การเล่นกอล์ฟ การขี่จักรยานเสือภูเขา การพายเรือ เป็นต้น

ฮินตัน (Hinton, 1996) ได้กล่าวไว้ว่า ภูเขาแจสำคัญดอกหนึ่งที่จะไขสู่ความสำเร็จของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คือ การสื่อสารที่เปิดกว้าง สามารถถ่ายทอดความโดดเด่นของทรัพยากรการท่องเที่ยวของประเทศในทุกๆ ด้าน ซึ่งรวมถึงทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสู่สายตาชาวโลกอย่างทั่วถึง

คาร์ริส (Karlis, 2003) กิจกรรมกีฬาถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกให้ เข้ามาใช้ภายในประเทศที่จัดการแข่งขันกีฬาที่เห็นชัดเจน คือ กีฬาโอลิมปิก ซึ่งทำรายได้ให้กับประเทศเจ้าภาพอย่างมหาศาล แต่จะต้องมีการวางแผนและการประชาสัมพันธ์เป็นอย่างดี สิ่งหนึ่งที่ต้องจัดเตรียม คือ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ อยู่ในสภาพที่พร้อมให้บริการและเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาที่จะเกิดขึ้นต้องประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของภาครัฐ องค์กรทางธุรกิจการท่องเที่ยว และการโรงแรม

มิทเชล, มอนโกเมอรีและเชว (Mitchell, Montgomery & Sheil, 2004) ได้กล่าวไว้ว่า กลยุทธ์ของการท่องเที่ยว คือ ระบบการสื่อสารที่มีคุณภาพ การสื่อสารที่เปิดกว้าง อิสระ และรวดเร็ว เป็นปัจจัยหนึ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาใช้บริการในประเทศ และถือว่่าสิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นการตลาดให้กับการศึกษาเพื่อการท่องเที่ยว เช่นกัน

แม้ว่าการท่องเที่ยวเชิงกีฬาจะมีบทบาทมากในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยในภาพรวม แต่สิ่งที่จะต้องตระหนัก คือ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอย่างยั่งยืน เน้นการพัฒนาที่ก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าและชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น โดยไม่ทำลายทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม หรือถูกทำลายให้น้อยที่สุด เพราะการพัฒนาใดๆ รวมทั้งการพัฒนาการท่องเที่ยวย่อมมีผลกระทบตามมาไม่มากก็น้อยแตกต่างกันไป การพัฒนาที่ไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น คงเป็นไปได้ เพราะถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลงแสดงว่าไม่มีการพัฒนา ดังนั้นแนวคิดในการพัฒนาอย่างยั่งยืนจึงถูกนำมาใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวรวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วย โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ ทำอย่างไรจึงจะทำให้เกิดประโยชน์มากที่สุดจากการพัฒนาการท่องเที่ยว แต่ขณะเดียวกันผลกระทบต้องมีน้อยที่สุด ซึ่งมีหลักการที่สำคัญ 4 ประการ คือ การใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยว และให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วม โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนานั้น พื้นฐานธรรมาธิอย่างหนึ่งของมนุษย์ คือ การให้เกียรติและการยอมรับซึ่งกันและกัน อีกประการ คือ ประชาชนในพื้นที่มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ รู้และเข้าใจสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่อย่างดี ดังนั้นการให้คนในท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนา คือ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติและติดตามประเมินผล เพื่อหลีกเลี่ยงข้อโต้แย้งและเต็มใจทำงานทำให้กิจกรรมการพัฒนามีโอกาสประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ทุกประการ สิ่งที่ควรนำมาพิจารณาในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อีกประการ คือ แนวคิดพื้นฐานของการท่องเที่ยวที่ว่าผู้ประกอบการจะต้องให้ความสนใจและคำนึงถึงเสมอว่าการที่จะให้นักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการอย่างต่อเนื่องและเกิดความพึงพอใจในบริการที่จัดให้นั้นประกอบด้วยศักยภาพของปัจจัย 3 ประการคือ สิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เข้าไปชมมีความสะดวกในการเข้าถึง และมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ตามความจำเป็น และที่สำคัญที่สุดของกลยุทธ์ในการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ มาตรฐานคุณภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยว ซึ่งจะต้องได้รับการปรับปรุงและรักษามาตรฐานคุณภาพให้ดีที่สุดและนานที่สุดเพื่อเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เข้ามาใช้บริการอย่างต่อเนื่อง ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงกีฬาก็เช่นเดียวกัน ควรจะได้รับการตรวจสอบและประเมินมาตรฐานคุณภาพเพื่อสอดคล้องกับนโยบายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545)

การท่องเที่ยวเชิงกีฬา แบ่งได้ 2 รูปแบบ คือ การท่องเที่ยวเพื่อไปชมการแข่งขันกีฬาสำคัญ เช่น การแข่งขันฟุตบอลโลก การแข่งขันกีฬาโอลิมปิก การแข่งขันเทนนิสโอเพ่น การแข่งขันกีฬาประจำปีในประเทศไทย ซึ่งแต่ละปีจะย้ายไปจัดในจังหวัดใหญ่ๆ และการท่องเที่ยวเพื่อไปเล่นกีฬาต่างๆ ที่จัดขึ้นตามความเหมาะสมทางสภาพภูมิศาสตร์ เช่น ฤดูหนาวซึ่งมีหิมะตกมากก็จะมีนักท่องเที่ยวไปเล่นสกี และฤดูร้อนมีการเล่นเรือใบที่อ่าวพัทยา เป็นต้น (พรรณี จุฑานนท์, 2543)

การท่องเที่ยวเชิงกีฬา หมายถึง การเดินทางออกจากท้องถิ่นเพื่อเล่นกีฬา เข้าร่วมชมกีฬา หรือเยี่ยมชมสถานที่ที่มีชื่อเสียงเกี่ยวกับการกีฬา ซึ่งหมายรวมถึงทั้งกีฬาที่มีการแข่งขันหรือไม่มีการแข่งขัน การท่องเที่ยวเชิงกีฬาสามารถแบ่งออกได้กว้างๆ 2 รูปแบบ คือ

1. การท่องเที่ยวเชิงกีฬาแบบเข้าร่วม (Sport Participation Travel) เช่น การเดินทางส่วนตัวหรือหมู่คณะเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันวิ่งมาราธอน การแข่งขันกอล์ฟ การแข่งขันเรือใบ การแข่งขันไตรกีฬา และการแข่งขันในระดับนานาชาติต่างๆ เป็นต้น
2. การท่องเที่ยวเชิงกีฬาแบบสังเกตการณ์ (Sport Spectatorial Travel) เช่น การแข่งขันโอลิมปิก การแข่งขันเอเชียนเกมส์ การเดินทางไปชมการแข่งขันกอล์ฟ เทนนิสในระดับนานาชาติต่าง ๆ เป็นต้น ฮัทสัน (Hudson, 2002)

การท่องเที่ยวเชิงกีฬา หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเล่นกีฬา หรือเข้าร่วมชมกีฬาในสถานที่ที่มีชื่อเสียงที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา การท่องเที่ยวเชิงกีฬา แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ

1. การท่องเที่ยวเชิงกีฬา แบบเข้าร่วม หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อมาเล่นกีฬาหรือเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา เช่น การมาตีกอล์ฟในประเทศไทย การร่วมการแข่งขันในงานแม่น้ำโขง ไตรกีฬาและทวิกีฬานานาชาติ การเข้าร่วมงานแข่งขันกอล์ฟ ไทยแลนด์เลดี้โอเพ่น (Thailand Ladies Open) และการเข้าร่วมงานพืษาควินส์คัพมาราธอน การเข้าร่วมการแข่งขันเทนนิส ไทยแลนด์โอเพ่น (Tennis Thailand Open) เจ็ตสกี (Jet ski) และเรือใบ เป็นต้น
2. การท่องเที่ยวเชิงกีฬาแบบสังเกตการณ์ หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อไปชมการแข่งขันกีฬา เช่น การเดินทางไปชมการแข่งขันเรือนานาชาติและเรือยาวประเพณี การไปชมงานเช็อนภูมิพลเสื่อภูเขานานาชาติ (แข่งขันจักรยานเสื่อภูเขา) การไปชมงานแข่งขันไทยแลนด์เอ็กซ์เกมส์ (Thailand X – Games) เทนนิสไทยแลนด์โอเพ่น (Tennis Thailand Open) และการเดินทางไปชมการแข่งขันกอล์ฟ เป็นต้น

แหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬา ได้แก่ สนามกอล์ฟและแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทอื่นๆ ทั้งทางบกและทางน้ำ (บริษัท ซี เอ อินเตอร์เนชั่นแนล อินฟอर्मेशन จำกัด, 2549)

ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนันทนาการ

การท่องเที่ยวเชิงนันทนาการ หมายถึง การท่องเที่ยวทัศนศึกษาเป็นกิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมหนึ่ง ซึ่งเป็นการเดินทาง การย้ายไปสถานที่ใหม่ชั่วคราว เป็นการเปลี่ยนจากที่เคยเป็น เพื่อความเพลิดเพลิน สุขใจ และได้พบสิ่งใหม่ช่วยให้มีโลกทัศน์กว้างไกลต่างกับการอยู่ค้ำ คือ รูปแบบเป็นการดำเนินการต่างกัน คือ การท่องเที่ยวไม่จำเป็นต้องเป็นกิจกรรมที่เข้าใกล้ธรรมชาติ เหมือนกับการอยู่ค้ำ ลักษณะของการท่องเที่ยวอาจมีจุดมุ่งหมาย โดยจุดมุ่งหมายหนึ่งหรือหลาย จุดมุ่งหมายก็ได้ ยกเว้นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะมีลักษณะเข้าหาธรรมชาติเหมือนการอยู่ค้ำ (เทพประสิทธิ์ กุศลวิชัย, 2554)

ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวิถีมุขมน

การท่องเที่ยวเชิงวิถีมุขมน หมายถึง การท่องเที่ยวที่ชุมชนมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ ของการพัฒนาการท่องเที่ยว สำหรับความหมายของชุมชนในองค์ประกอบของการท่องเที่ยวชุมชน คือ กลุ่มคนที่อาศัยอยู่ร่วมกัน ร่วมเป็นเจ้าของพื้นที่หนึ่งร่วมกัน และเกิดกระบวนการสร้างความ เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มคนนั้นขึ้น การมีปฏิสัมพันธ์ในสังคมของคนแต่ละคน จนรวมเป็น ปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มคนและองค์กร ในพื้นที่เฉพาะพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ผู้มีส่วนร่วมหลักที่ควรนำ มาร่วมในกระบวนการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวชุมชนนอกจากจะมีส่วนร่วมแล้ว คือ ผู้มีอำนาจตัดสินใจ เช่น ภาครัฐ ภาคธุรกิจ และไม่ควรลืม นักท่องเที่ยว ที่ควรสร้างความประทับใจ ให้แก่นักท่องเที่ยวที่มาในชุมชน เนื่องจากการประชาสัมพันธ์เรื่องราวของชุมชนที่ไม่ต้องเสีย ค่าใช้จ่ายและมีประสิทธิภาพมากที่สุด คือ การบอกต่อด้วยความประทับใจของนักท่องเที่ยวที่เคยมา ชุมชนและพวกเขาจะกลับมาเรื่อยๆ หากเกิดความประทับใจ (พิมพ์ระวี ไรจน์รุ่งสัจย์, 2553)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาและศักยภาพ

ความหมายของการพัฒนา

การพัฒนา หมายถึง การสร้างความเจริญซึ่งเป็นผลผลิต โดยใช้ปัจจัยนำเข้าและกระบวนการ ที่จะก่อให้เกิดผลผลิตนั้นเพื่อทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นมักมีแผนหรือกรอบสำหรับใช้เป็น แนวปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์และปรับปรุงคุณภาพ ชีวิตมนุษย์เพื่อที่จะให้การพัฒนาสามารถยั่งยืนต่อไป จึงต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทางสังคมและ นิเวศให้เท่ากันขององค์ประกอบทางเศรษฐกิจ โดยมีพื้นฐานของทรัพยากรที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ซึ่งสามารถที่จะเลือกกิจกรรมที่มีประโยชน์และไม่มีประโยชน์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวได้ (เกษม สนิทวงศ์, 2528)

การพัฒนา หมายถึง การเพิ่มพูนความสามารถของสังคม โดยไม่คำนึงถึงเรื่องขอบเขต ซึ่งถูกกำหนดโดยเป้าหมาย และ โครงสร้างพื้นฐานของสังคมในขณะนั้น การพัฒนาเป็นกระบวนการ ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะมีความหมายใดต่อเป้าหมายที่มีอยู่ หรือวิถีทางที่ใช้อยู่ในการทำสิ่งต่างๆ เป็นเรื่องของความมุ่งสู่เป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนี้การพัฒนาสามารถวัดได้ในเชิงปริมาณและคุณภาพ คือ การยอมรับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษยชาติด้วยกัน และระหว่างมนุษยชาติกับสภาพแวดล้อม การพัฒนานั้นต้องมีการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพในเรื่องของระเบียบสังคมที่ถือว่าสำคัญ (กมล ส่วงวัฒนา, 2534)

การพัฒนาในความหมายของผู้วิจัย หมายถึง การวางแผนและกระบวนการเพิ่มขีดความสามารถของแหล่งท่องเที่ยว โดยก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงซึ่งสามารถวัดคุณภาพได้

การพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่ต้องคำนึงถึงความเป็นองค์รวมของทุกๆ ด้านอย่างสมดุลทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นธรรมชาติ มนุษย์ การเงิน และกายภาพ มาจัดการเพื่อก่อให้เกิดความมั่นคง ความอยู่ดีกินดี และความสุขสมบูรณ์ที่เพิ่มขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในปัจจุบัน โดยไม่ส่งผลกระทบต่อลูกหลานในภายหลังก การพัฒนาแบบยั่งยืนจะต้องขึ้นอยู่กับการจัดการทางสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องและเหมาะสม (โถมยง โตะทอง, 2545)

หลักการพัฒนารท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

หลักการพัฒนารท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไว้ 7 ประการ ดังนี้

1. มีการดำเนินการจัดการภายใต้ขีดความสามารถของระบบธรรมชาติในการทดแทนฟื้นฟูให้สามารถผลิต และให้บริการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ตลอดไป โดยไม่ลดถอยหรือเสื่อมโทรมลง ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และความต้องการของชุมชน
 2. มีการกระจายประโยชน์อย่างเป็นธรรมสู่ท้องถิ่น
 3. ให้ประสบการณ์ันทนาการที่มีคุณค่าแก่นักท่องเที่ยว
 4. ให้ผู้มาเยือนหรือนักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่ ทรัพยากรและวิถีชีวิต
 5. เน้นการออกแบบที่กลมกลืนกับสถาปัตยกรรมท้องถิ่น และใช้วัสดุในท้องถิ่น
 6. เน้นการผสมผสานการท่องเที่ยวยั่งยืนสู่แผนพัฒนาระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และระดับประเทศ
 7. เน้นข้อมูลพื้นฐานเพื่อเป็นฐานในการตัดสินใจ และการติดตามตรวจสอบ
- (ดร.ชนันท์ เอ็มพันธุ์, 2545)

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หมายถึง ทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงทรัพยากรท่องเที่ยวจากสภาพเดิมไปสู่สภาพใหม่ที่ดีขึ้นเหมาะสมกับความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเยี่ยมชม

ในขณะที่เดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวควบคู่กันไปโดยใช้ทรัพยากรท่องเที่ยวอย่างชาญฉลาดให้เกิดประโยชน์สูงสุดและยาวนานที่สุดแต่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2542)

หลักการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

หลักการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึงผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ นักท่องเที่ยว ประชากรในชุมชน ผู้รับผิดชอบ และดำเนินการพัฒนาซึ่งทั้ง 3 ฝ่ายต่างมีมุมมองที่แตกต่างกันสิ่งที่นักท่องเที่ยวคาดหวัง สิ่งที่ชุมชนท้องถิ่นคาดหวัง สิ่งที่ผู้รับผิดชอบ และ ดำเนินการคาดหวังต้องกำหนดแนวทางในการพัฒนาและปัจจัยที่สำคัญต่างๆ คือ

1. จะดำเนินการพัฒนาอะไร
2. บ่งชี้ปัญหาของแหล่งท่องเที่ยว
3. จะต้องดำเนินการพัฒนาอย่างไร
4. การจัดลำดับความสำคัญและขั้นตอนในการพัฒนา
5. งบประมาณในการพัฒนา

การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว หมายถึง สรรพสิ่งทีรองรับในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เพื่อให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปด้วยความสะดวกสบายและปลอดภัย ซึ่งสิ่งเหล่านี้โดยปกติรัฐบาลจะเป็นผู้จัดหาและพัฒนา เพื่อบริการแก่ประชาชนของตนเองถือเป็นผลพลอยได้ในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ดังนั้นสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวประเภทโครงสร้างพื้นฐานเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่มีความจำเป็นต่อการยังชีพของประชาชนและเป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวด้วย หรือเรียกกันว่าสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ (สมชาย สนั่นเมือง, 2541)

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยว

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 6 ระบบคือ

1. ระบบการคมนาคมขนส่ง เส้นทางเดินทางเข้าไปถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายจะมีผู้ไปเที่ยวชมมากขึ้น แหล่งท่องเที่ยวใดก็ตามหากไม่มีเส้นทางเข้าไปถึงหรือห่างไกลเส้นทางคมนาคมจะมีผู้ไปท่องเที่ยวน้อยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องลงทุนด้านการขนส่งให้สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย
2. ระบบไฟฟ้า หากมีระบบไฟฟ้าเข้าถึงแหล่งเที่ยวนั้นสามารถใช้แสงสว่างในเวลากลางคืนได้ นอกจากนี้ระบบไฟฟ้าจะช่วยให้การบริหารงานของแหล่งท่องเที่ยวสะดวกและมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องลงทุนระบบไฟฟ้าให้เพียงพอแก่ความต้องการที่อาจจะเกิดขึ้นในจากการขยายตัวของการท่องเที่ยวในอนาคตด้วย

3. ระบบโทรคมนาคม การติดต่อสื่อสารจากภายนอกไปยังแหล่งท่องเที่ยว และจากแหล่งท่องเที่ยวไปยังภายนอกเป็นสิ่งจำเป็น การให้บริการการสื่อสารแก่นักท่องเที่ยวจำเป็นต้องให้บริการภายในประเทศและระหว่างประเทศได้อย่างรวดเร็ว และเพียงพอเพื่อบริการนักท่องเที่ยวที่ต้องการส่งข่าวสารไปยังญาติมิตรที่บ้านเกิดเมืองนอนของตนเองหรืออาจต้องการติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อการท่องเที่ยว
4. ระบบประปา ในการดำเนินการจัดสร้างระบบประปาจะต้องพิจารณาถึงแหล่งน้ำดิบที่จะนำมาใช้ เพราะน้ำเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องมีให้บริการใช้อาบและดื่มกินแก่นักท่องเที่ยวต้องมีความสะอาด และเพียงพอมีฉะนั้นนักท่องเที่ยวจะไม่กล้าเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเพราะกลัวไม่มีน้ำใช้ปฏิบัติภารกิจประจำวัน และกลัวอันตรายจากน้ำที่ไม่สะอาด จึงต้องมีการจัดหา น้ำสะอาดมาบริการนักท่องเที่ยว
5. ระบบการระบายน้ำและการกำจัดน้ำเสียการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยว การจัดสร้างระบบการระบายน้ำและการกำจัดน้ำเสียที่เกิดจากแหล่งท่องเที่ยวหรือเกิดจากชุมชนข้างเคียงเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวจะต้องกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะ ซึ่งต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญด้านนี้โดยเฉพาะเข้ามาช่วยในการดำเนินการ
6. ระบบกำจัดขยะ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของแหล่งท่องเที่ยว คือ การกำจัดขยะ ทั้งที่เกิดจากนักท่องเที่ยวเองและเกิดจากผู้ประกอบการธุรกิจในบริเวณนั้น สถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งเสื่อมโทรมขาดการดูแลพัฒนาและปรับปรุง ปัญหาเรื่องขยะมีส่วนทำให้นักท่องเที่ยวไม่นิยมไปท่องเที่ยวก็ได้ (มนัส สุวรรณ, 2541)

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา ตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการทำงาน ได้แก่ การศึกษาชุมชน การวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงาน การบริหารการจัดการ การติดตามและประเมินผลตลอดจนถึงการจัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น (นเรศ สงเคราะห์สุข, 2541)

การมีส่วนร่วมในเชิงจิตวิทยา เป็นการศึกษาเชิงจิตวิทยา เป็นการเกี่ยวข้องกับด้านจิตใจ อารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่มซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าว เป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่ม การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นกระบวนการที่สมาชิกของชุมชนมีการกระทำออกมาในลักษณะของการทำงานร่วมกัน แสดงให้เห็นถึงความต้องการร่วม ความสนใจร่วม และการดำเนินการร่วมกัน ในการเพิ่มอำนาจการต่อรองทางการเมืองเศรษฐกิจเพื่อปรับปรุงสถานภาพทางสังคมในชุมชน หรือเป็นกระบวนการที่ประชาชนมีส่วนร่วมมีใจร่วมกันในการระบупัญญาที่ตนประสบอยู่และร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมนั้นลุล่วงไป เพื่อประโยชน์ของชุมชนและช่วยสร้างความรู้สึกรับผิดชอบและความเป็นเจ้าของให้

เกิดกับประชาชนทำให้การดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางได้และมีผลให้ประชาชนสามารถช่วยตนเองได้ในระยะยาวโดยไม่ต้องคอยพึ่งพาความช่วยเหลือจากภาครัฐหรือภาคเอกชนต่อไปการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนใน 4 ขั้นตอน คือ การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาการวางแผนแก้ไขปัญหา การปฏิบัติงานตามแผน และการติดตามประเมินผล (อโนทัย เพ็ชรคงชล, 2540)

ความหมายของศักยภาพ

ศักยภาพ หมายถึง ความสามารถในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สุวัฒน์ ตูลาธร, 2541)

ศักยภาพ หมายถึง ความสามารถสูงสุดในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคล หรือองค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เป็นอยู่ ศักยภาพจึงเป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนให้การทำงานสำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ (มณฑิรา ยืนนาน, 2544)

ความสำคัญของการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว

การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเป็นกระบวนการแรกในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อให้ดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งจะมีศักยภาพที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของสถานที่ ความพร้อมของสถานที่ และงบประมาณในการพัฒนา เป็นต้น ดังนั้นการกำหนดปัจจัยการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวจึงต้องมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ รวมถึงการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมและน่าเชื่อถือเพื่อนำไปใช้ประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างแม่นยำ ทำให้แหล่งท่องเที่ยวนั้นมีการจัดการที่เหมาะสมต่อไปในอนาคต (จิราภรณ์ พัศดร, 2552)

เกณฑ์การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว

การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวโดยการพิจารณาองค์ประกอบหลัก 2 ประการ คือ

1. คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งที่เสริมสร้างหรือปรับปรุงเพิ่มเติมได้ที่จะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ และเป็นสิ่งที่ยากจะสร้างเสริมหรือปรับปรุงเพิ่มเติมได้
2. ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งที่แท้จริงของแหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็นสิ่งที่จะดึงดูดใจนักท่องเที่ยวที่จะเลือกแหล่งท่องเที่ยวเพื่อมาท่องเที่ยว ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวมีลักษณะ 5 ประการ คือ สภาพการเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม ข้อจำกัดในการรับนักท่องเที่ยว และความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว (วิวัฒน์ บุญยศักดิ์, 2532)

ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดขอนแก่น

ข้อมูลทั่วไป

ตราประจำจังหวัด : รูปเจดีย์ครอบต้นมะขาม หมายถึง พระอัฐมรทศู ตั้งอยู่บนตอต้นมะขามที่ตายแล้ว

คำขวัญประจำจังหวัด : พระธาตุขามแก่น เสียงแคนดอกคูน ศูนย์รวมผ้าไหม ร่วมใจผูกเสี่ยว เที่ยวขอนแก่นนครใหญ่ ไดโนเสาร์สิรินธรเน่ สุดเท่เหรียญทองแรกมวยโอลิมปิก

ดอกไม้ประจำจังหวัด : ดอกราชพฤกษ์

ต้นไม้ประจำจังหวัด : ต้นกัลปพฤกษ์

อาณาเขตติดต่อ : ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดเลย หนองบัวลำภู และอุดรธานี
 ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดนครราชสีมา และบุรีรัมย์
 ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดกาฬสินธุ์ และมหาสารคาม
 ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดชัยภูมิ และเพชรบูรณ์

การปกครอง : เขตการปกครองมี 26 อำเภอ 199 ตำบล 2,331 หมู่บ้าน

หากจะอ้างถึงประวัติจังหวัดขอนแก่น ซึ่งเริ่มก่อตั้งเป็นเมืองมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 อายุเพียงแค่สองร้อยกว่าปีก็คงจะกล่าวไม่ได้ว่าเป็นเมืองเก่า แต่ที่จริงแล้วดินแดนบนที่ราบสูงแห่งนี้ มีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานมาก ไม่ว่าจะเป็นทางธรรมชาติหรือทางอารยธรรม ดังที่มีการค้นพบซากสิ่งมีชีวิตศึกษาคำบรรพ์อายุนับล้านปี พบชุมชนเมืองโบราณสมัยก่อนประวัติศาสตร์อายุนับล้านปี พบชุมชนเมืองโบราณสมัยก่อนประวัติศาสตร์หลายแห่งตลอดจนปราสาทขอมสมัยพุทธศตวรรษที่ 18 ด้วยอารยธรรมที่สั่งสมมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สิ่งที่พบที่นี่ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรม ประเพณี โบราณสถาน สถานที่ต่างๆ จึงล้วนเป็นส่วนหนึ่งที่สะท้อนให้ทราบความเป็นมาของคนไทยและชาติไทย

จังหวัดขอนแก่นไม่เพียงเป็นศูนย์กลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้วยเหตุผลทางภูมิศาสตร์เท่านั้น แต่ยังเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ตลอดจนมีผลิตภัณฑ์พื้นบ้านที่ขึ้นชื่อ ได้แก่ ผ้าไหมมัดหมี่อำเภอชนบท หมู่บ้านที่เป็นศูนย์รวมภูมิปัญญาของชาวบ้าน ในการผูกทอเส้นไหมให้กลายเป็นลายผ้าที่งามวิจิตรด้วยวิธีโบราณ โดยการนำเส้นไหมมัดย้อมสีต่างๆ แล้วนำไปทอผ้าจนได้รับรางวัลต่างๆ มากมาย นอกจากนั้นจังหวัดขอนแก่นกำลังได้รับการพัฒนาในทุกๆ ด้าน เพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงสู่อินโดจีน จังหวัดขอนแก่นมีพื้นที่ประมาณ 10,885,991 ตารางกิโลเมตร ซึ่งแบ่งการปกครองออกเป็น 26 อำเภอ

สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

อำเภอเมืองขอนแก่น

ศาลเจ้าเทพารักษ์หลักเมือง สถานที่อันศักดิ์สิทธิ์และเป็นที่เคารพสักการะของชาวขอนแก่น ประดิษฐานอยู่หน้าศาลาสุโขทัย ถนนเทพารักษ์ หน้าเทศบาลนครขอนแก่น ท่านเจ้าคุณปู่พระราชสารธรรมมุนี และหลวงธรรณัฐพิณิจ อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น ได้ริเริ่มสร้างขึ้น โดยนำหลักศิลาจารึกจากโบราณสถานในท้องที่อำเภอชุมแพมาประกอบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาและตั้งเป็นศาลหลักเมืองเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2499

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติขอนแก่น ตั้งอยู่ถนนหลังศูนย์ราชการ เป็นที่รวบรวมและจัดแสดงโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุอันมีค่าตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัยประวัติศาสตร์ มีการจัดแสดงโครงกระดูกมนุษย์ยุคหินใหม่ที่บ้านเชียงและเครื่องมือเครื่องใช้ของผู้คนในยุคนี้ สิ่งที่ควรชมสำหรับพิพิธภัณฑสถานนี้ คือ ใบเสมาหินทรายขนาดใหญ่เป็นงานพุทธศิลป์สมัยทวารวดี จำหลักภาพพุทธประวัติที่งดงามและสมบูรณ์มาก พบที่เมืองฟ้าแดดสูงยาง จังหวัดกาฬสินธุ์ นอกจากนั้นยังมีศิลปวัตถุสมัยขอมหรือลพบุรีอัน ได้แก่ ทับหลังจากปราสาทหินในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นอกเหนือจากโบราณวัตถุที่พบในท้องถิ่นแล้ว ที่นี่ยังจัดแสดงศิลปวัตถุ

สมัยอื่นๆ ไว้ด้วย เช่น สุโขทัย อโยธยา เป็นต้น และส่วนหนึ่งก็จัดแสดงข้าวของเครื่องใช้พื้นบ้านไว้ด้วย เหมาะสำหรับผู้สนใจศึกษาด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี และชีวิตความเป็นอยู่ของคนอีสาน เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา 09.00 – 16.00 น. ค่าเข้าชมชาวไทย 20 บาท ชาวต่างประเทศ 100 บาท รายละเอียดเพิ่มเติม โทร. 0 4324 6170

บึงแก่นนคร ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลกลางเมืองขอนแก่น เป็นบึงขนาดใหญ่มีเนื้อที่ 603 ไร่ นอกจากจะเป็นที่ประดิษฐานอนุสาวรีย์ “เจ้าเพี้ยเมืองแพน” ผู้ก่อตั้งเมืองขอนแก่นแล้วยังเป็นสถานที่ที่ประชาชนนิยมมาพักผ่อนหย่อนใจ และทำกิจกรรมนันทนาการของชาวเมือง เพราะมีบรรยากาศสบายๆ พื้นที่โดยรอบร่มรื่น มีสวนสุขภาพ ประดับประดาด้วยประติมากรรมรูปต่างๆ ดูเพลินตาเพลินใจ

โสมนังเมือง คือ หอที่เก็บรวบรวมเรื่องราวอันเป็นที่มาของเมืองขอนแก่น เป็นพิพิธภัณฑ์ที่สะท้อนให้เห็นสภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวขอนแก่นตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ซึ่งจัดขึ้นเพื่อเชื่อมโยงให้ชุมชนเกิดจิตสำนึกในความรักและหวงแหนท้องถิ่นของตนเอง และเป็นศูนย์กลางการศึกษาค้นคว้าข้อมูลประวัติเมืองขอนแก่นโดยอาศัยผู้เฒ่าผู้แก่และชาวขอนแก่นเป็นผู้ให้ข้อมูล โดยแบ่งพื้นที่จัดนิทรรศการออกเป็น 5 โซน คือ โซนที่ 1 แนะนำเมืองขอนแก่น โซนที่ 2 ประวัติศาสตร์ของเมืองขอนแก่นและวัฒนธรรมโบราณที่มีอายุยาวนานมากกว่า 3,000 – 5,000 ปี นับตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ โซนที่ 3 การตั้งเมือง โซนที่ 4 บ้านเมืองและวิถีชีวิตของชาวขอนแก่น โซนที่ 5 ขอนแก่นวันนี้ นำเสนอภาพสะท้อนชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวขอนแก่นในปัจจุบันด้วยการนำเสนอวัฒนธรรมประเพณีที่ยังคงปฏิบัติกันสืบมาถึงปัจจุบัน เปิดให้บริการทุกวัน ยกเว้น วันอาทิตย์และวันหยุดชดถุกย์ ตั้งแต่เวลา 09.00 – 17.00 น. ค่าเข้าชมผู้ใหญ่ 20 บาท เด็ก 10 บาท ชาวต่างชาติ 90 บาท สอบถามรายละเอียด โทร. 0 4327 1173

พระมหาธาตุแก่นนคร (พระธาตุ 9 ชั้น) ตั้งอยู่ถนนกลางเมือง ภายในวัดหนองแวง (พระอารามหลวง) เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กก่ออิฐถือปูนเรือนยอดทรงเจดีย์ เป็นสถานที่บรรจุพระสารีริกธาตุและรวบรวมพระคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา บานประตู หน้าต่าง แต่ละชั้นแกะสลักภาพชาดก ภาพพุทธประวัติ ภาพประจำวัน ภาพแกะสลักรูปพรหม 16 ชั้น ภาพในพิธีการต่างๆ ภายในฝาผนัง 4 ด้าน มีภาพประวัติเมืองขอนแก่น และชั้นที่ 9 เป็นสถานที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุกลางบุษบก และเป็นหอชมวิวิทัศน์ส่วนตัวเมืองขอนแก่นที่สวยงามทั้ง 4 ด้าน

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตั้งอยู่บริเวณเนินสูงที่มีชื่อว่า “มอดินแดง” เริ่มก่อสร้างตั้งแต่ปี พ.ศ. 2507 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จฯ ทรงกระทำพิธีเปิดเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2510 มีเนื้อที่กว่า 5,000 ไร่ มหาวิทยาลัยขอนแก่นถือว่าเป็นแหล่งวิทยาการใหญ่ที่สุดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นศูนย์กลางการศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโท สาขาวิชาต่างๆ โดยเฉพาะเน้นหนักในสาขาที่เป็นประโยชน์โดยตรงกับประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือห่าง

จากตัวเมือง 4 กิโลเมตร มีทางเข้าออกสองทาง คือ ด้านถนนมิตรภาพ (สายขอนแก่น – อุดรธานี) และด้านถนนประชาสโมสร (สายขอนแก่น – เลย)

หอศิลปวัฒนธรรม ตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ทางด้านประตูสี่ฐานเป็นสถานที่จัดนิทรรศการเกี่ยวกับศิลปะแขนงต่างๆ และรวบรวมเรื่องราวทางภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น ภูมิศาสตร์ทางกายภาพ โบราณคดี ชาติพันธุ์วิทยา สถาปัตยกรรมอีสาน ภูมิปัญญาพื้นบ้าน และอีสานในยุคปัจจุบัน โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย สอบถามรายละเอียด โทร. 0 4333 2035

สิมอีสาน (วัดป่าแสงอรุณ) ตั้งอยู่ในวัดแสงอรุณ ตำบลพระลับ ห่างจากศาลากลางจังหวัด 3 กิโลเมตร ตามเส้นทางขอนแก่น – กาฬสินธุ์ สิมอีสานมีความวิจิตรงดงามของอาคารและภาพเขียนฝาผนังลายผ้าไหมมัดหมี่ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดขอนแก่น เพื่อให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาเรียนรู้และอนุรักษ์สถาปัตยกรรม

วัดไชยศรีและสุปแต่้มสินไช วัดไชยศรี ตั้งอยู่บ้านสาวะถี ตำบลสาวะถี เป็นวัดเก่าแก่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2508 มีอาคารที่สำคัญ คือ ศาลาการเปรียญ กุฏิพระสงฆ์ พิพิธภัณฑสถาน และสิมหรือโบสถ์ของวัดมีจิตรกรรมฝาผนัง (สุปแต่้ม) เรื่องราวทางพระพุทธศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีวิถีชีวิตของคนอีสาน โดยฝีมือช่างพื้นบ้านในทุกมุมทุกด้านไม่มีที่ว่างทั้งด้านนอกและด้านใน

อำเภอ น้ำพอง

เฮือนลาว ตั้งอยู่เลขที่ 188 หมู่ที่ 5 ตำบลโคกท่า เป็นพิพิธภัณฑสถานส่วนบุคคล ภายในจัดแสดงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และภูมิปัญญาชาวบ้าน ศิลปวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นในอดีตสร้างขึ้นเพื่อแสดงวัฒนธรรมของชาวอีสาน ประกอบด้วย เรือนนอน ฐาน และเรือนครัว บ่งบอกถึงวิถีชีวิตของชาวอีสาน เปิดให้ผู้สนใจเข้าชมในวันเสาร์ – อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เวลา 10.00 – 16.00 น.

พระธาตุขามแก่น ตั้งอยู่ตำบลบ้านขาม ในวัดเจติยภูมิ สร้างขึ้นประมาณต้นพุทธศตวรรษที่ 25 ตามประวัติโดยย่อกล่าวว่าโมริยกษัตริย์ เจ้าเมืองโมริย์ ซึ่งเป็นเมืองอยู่ในอาณาเขตของประเทศกัมพูชามีความประสงค์ที่จะนำพระอังคารของพระพุทธเจ้าที่พระองค์ได้เก็บไว้เมื่อครั้งพระพุทธเจ้าทรงปรินิพพานใหม่ๆ มาบรรจุพระธาตุพนม จึงโปรดให้พระอรหันต์และพระเถระเจ้าคณะรวม 9 องค์ นำขบวนอัญเชิญพระอังคารธาตุของพระพุทธเจ้ามาในครั้งนี้ เมื่อผ่านมาถึงดอนมะขามแห่งหนึ่งซึ่งมีต้นมะขามใหญ่ที่ตายแล้วเหลือแต่แก่น เนื่องจากปีนเวลาพลบค่ำแล้ว และบริเวณนี้ภูมิประเทศราบเรียบดีจึงหยุดคณะพักชั่วคราว รุ่งเช้าจึงเดินทางต่อไปถึงภูเก้าปรากฏว่าพระธาตุพนมได้สร้างเสร็จแล้ว จึงเดินทางกลับและตั้งใจว่าจะนำพระอังคารธาตุกลับไปประดิษฐานไว้ที่บ้านเมืองของตน แต่เมื่อเดินทางผ่านดอนมะขามอีกครั้งปรากฏว่าแก่นมะขามที่ตายแล้วนั้นกลับยืนต้นแตกกิ่งก้านผลิบาเขียวช่อเป็นที่น่าสนใจ อัญเชิญพระอังคารธาตุจึงพร้อมใจกันสร้าง

เจดีย์ครอบต้นมะขามนี้ พร้อมกับนำพระอังคารธาตุและพระพุทธรูปไว้ในองค์พระธาตุและให้นามว่าพระธาตุขามแก่นมาจนทุกวันนี้ องค์พระธาตุขามแก่นได้รับการบูรณะจากกรมศิลปากร ภายใต้การควบคุมของสำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 9 มีการปรับปรุงทาสีองค์พระธาตุ ขยายบริเวณกำแพงแก้วทั้ง 4 ด้าน ห่างจากองค์พระธาตุให้มีทัศนียภาพที่สวยงาม ทุกปีในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 จะมีงานฉลองและนมัสการพระธาตุขามแก่นเป็นงานประจำปี การเดินทางใช้ทางหลวงหมายเลข 209 (ขอนแก่น – กาฬสินธุ์) ห่างจากตัวเมืองไปประมาณ 12 กิโลเมตร เมื่อข้ามลำน้ำพองเลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข 2183 ไปอีกประมาณ 14 กิโลเมตร

คูประภาชัย หรือ คูบ้านนาคำน้อย ตั้งอยู่บ้านนาคำน้อย ตำบลบัวใหญ่ คูประภาชัย คือกลุ่มโบราณสถานที่มีลักษณะแผนผังอย่างเดียวกันกับโบราณสถานที่ยพบหลักฐานแสดงอโรคยาศาลหรือสถานพยาบาลที่พระเจ้าชัยวรมันที่ 7 แห่งอาณาจักรเขมรโบราณ โปรดฯ ได้สร้างขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 18 (1720 – 1780) คือ ประกอบด้วยปรางค์ประธานรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสมีมุขยื่นทางด้านหน้า ด้านขวามือเฉียงไปข้างหน้าเป็นอาคารรูปสี่เหลี่ยมที่เรียกว่า บรรณาลัย อาคารทั้งสองล้อมรอบด้วยกำแพงแก้ว โดยมีโคปุระหรือซุ้มประตูทางเข้าออก ด้านหน้าหรือทางด้านทิศตะวันออกเพียงด้านเดียวนอกกำแพงที่มุมซ้ายมีสระน้ำ 1 สระ ทั้งหมดสร้างด้วยศิลาแลง โดยมีเสาประดับประตูทับหลังเป็นหินทราย ปัจจุบันหักพังแต่ได้รับการดูแลรักษาจากทางวัดเป็นอย่างดี คูบ้านนาคำน้อยได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานของชาติ เมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2478 การเดินทางไปทางเดียวกับพระธาตุขามแก่นตรงต่อไปถึงสะพานคลองส่งน้ำจากลำน้ำพองเลี้ยวซ้ายตามถนนเลียบคลองส่งน้ำแล้วเลี้ยวขวาข้ามสะพานเข้าหมู่บ้านนาคำน้อยจะอยู่ภายในวัดคูบ้านนาคำน้อย หรือจะขับรถข้ามสะพานข้ามคลองส่งน้ำตรงไปตามถนนลาดยางประมาณ 6 กิโลเมตร จะมีป้ายบอกทางให้เลี้ยวซ้ายผ่านหมู่บ้านไปประมาณ 1 กิโลเมตร

หมู่บ้านจุงอง บ้านโคกสง่า ตำบลทรายมูล ชาวบ้านโคกสง่าแต่เดิมมีอาชีพขายยาสมุนไพรควบคู่กับการทำนามาแต่รุ่นปู่ย่าตายาย การขายยาสมุนไพรในสมัยก่อนต้องเดินเท้าไปเร่ขายยาตามหมู่บ้านต่างๆ ด้วยความยากลำบาก แต่เมื่อปี พ.ศ. 2494 พ่อใหญ่เคน ยงลา หมอยาบ้านโคกสง่าจึงได้คิดหาหนทางมาแสดง เพื่อเป็นการดึงดูดคนมาดูแลแทนที่จะต้องเดินไปขายยาในทุกๆ หมู่บ้านเช่นเคย ปรากฏว่าการแสดงประสบความสำเร็จสามารถเรียกคนมาดูแลได้มากพอสมควร แต่เนื่องจากงูเห่านั้นมีอันตรายมากสามารถพันพิษได้ไกลถึง 2 เมตร พ่อใหญ่จึงเปลี่ยนมาใช้งูจงอางแทนและถ่ายทอดวิชาแสดงงูให้คนในหมู่บ้าน เมื่อว่างเว้นจากการเกษตรชาวบ้านจะรวมกลุ่มเดินทางออกเร่แสดงงูเพื่อขายยาสมุนไพร ส่วนการแสดงที่หมู่บ้านนั้น จะจัดขึ้นที่บริเวณลานวัดศรีธรรมมาและรอบๆ บริเวณก็จะมีการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับงูจงอาง รวมทั้งมีโรงเรือนเพาะเลี้ยงงูจงอางอยู่ด้วย การแสดงงูจงอางบ้านโคกสง่าเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายมากชาวบ้านเกือบทุกหลังคาเรือนจะเลี้ยงงูจงอางไว้ได้ถุนบ้าน มีการจัดแสดงหลายรูปแบบเพื่อดึงดูดให้คนสนใจยิ่งขึ้น เช่น

การแสดงละครตามจังหวะเพลง การชกมวยระหว่างคนกับจิ้งจอก จนชาวบ้านที่มีชื่อเสียงทางการแสดงงูมีฉายาประจำ เช่น กระห่องน้อย เมืองอีสาน, ทองคำ ลูกทองชัย เป็นต้น การเดินทางบ้าน โคนง่าอยู่ห่างจากตัวเมือง 49 กิโลเมตร ไปตามทางหลวงหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ) ถึงหลักกิโลเมตรที่ 33 เลี้ยวขวาเข้าเส้นทางไปอำเภอกระนวน ทางหลวงหมายเลข 2039 ถึงหลักกิโลเมตรที่ 14 เมื่อสังเกตเห็นป้อมยามตำรวจพังกายทางด้านซ้ายให้เลี้ยวขวาไปตามถนนลูกรังผ่านบ้านนางาม วัดสระแก้ว เมื่อถึงสี่แยกที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านแล้วเลี้ยวซ้ายไปประมาณ 600 เมตร จะถึงประตูทางเข้าหมู่บ้านตรงไป

ค่ายเปรมติณสูลานนท์และหอเกียรติยศรัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นที่รวบรวมและเรียบเรียงชีวประวัติ และผลงานสำคัญของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เพื่ออนุชนรุ่นหลังได้ศึกษา และยึดถือเป็นแบบอย่าง เพื่อเสริมสร้างเอกลักษณ์แห่งคนดีและเชิดชูเกียรติยศและรัฐบุรุษสืบไป ติดต่อเข้าชมล่วงหน้าหรือเป็นหมู่คณะได้ที่ ค่ายเปรมติณสูลานนท์ โทร. 0 4324 2005 อำเภออุบลรัตน์

เขื่อนอุบลรัตน์ เรียกอีกชื่อว่า “เขื่อนพองหนีบ” เนื่องจากสร้างข้ามแม่น้ำพองโดยปิดกั้นลำน้ำพองตรงบริเวณช่องเขาที่เป็นแนวต่อระหว่างเทือกเขาภูเก้าและภูพานคำ การก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2507 สร้างเสร็จเมื่อปี พ.ศ. 2509 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัญญาฯ เสด็จไปทรงทำพิธีเปิดเขื่อนเมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2509 เขื่อนนี้มีประโยชน์ทางด้านในต่างๆ ทั้งการผลิตกระแสไฟฟ้า การเกษตร การประมง การป้องกันอุทกภัย การคมนาคม ตลอดไปจนถึงเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ภายในบริเวณนี้มีร้านอาหาร บ้านพักบริการ และมีกิจกรรมต่างๆ เช่น การนั่งเรือชมทัศนียภาพเหนือเขื่อนเดินชมสวนไม้ในวรรณคดี และสวนประติมากรรมไดโนเสาร์ รวมทั้ง ยังมีสนามกอล์ฟบริการอีกด้วย สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมที่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ที่ทำการเขื่อนอุบลรัตน์ โทร. 0 4344 6231 กรุงเทพมหานคร โทร. 0 2436 6046 – 8 การเดินทางห่างจากตัวเมืองขอนแก่น 50 กิโลเมตร ใช้ทางหลวงหมายเลข 2 (ขอนแก่น – อุดรธานี) ถึงหลักกิโลเมตรที่ 470 – 471 จะมีทางแยกซ้ายมือเข้าเขื่อนอุบลรัตน์อีก 24 กิโลเมตร

วัดพระพุทธบาทภูพานคำ ตั้งอยู่บริเวณไหล่เขาภูพานคำเป็นวัดที่มีพระพุทธรูปสีขาวขนาดใหญ่ คือ หลวงพ่อใหญ่ หรือหลวงพ่อกว้าง สูง 14 เมตร บริเวณใกล้เคียงมีพระพุทธบาทจำลอง มีบันไดขึ้นไปหน้าวัด 1,049 ขั้น เมื่อขึ้นไปบนวัดแล้วมองลงมาจะมีทิวทัศน์ที่สวยงาม

บางแสน 2 และหาดจอมทอง ตั้งอยู่ที่บ้านหินเพิง ตำบลท่าเรือ อยู่ห่างจากอำเภอเมืองไปประมาณ 53 กิโลเมตร บรรยากาศโดยรอบของชายหาดริมทะเลสาบน้ำจืดเหนือเขื่อนอุบลรัตน์ สวยสะกดตาเมื่อพระอาทิตย์ฉายส่องลงมาในยามเย็นกระทบกับทิวเขาภูเก้าที่ตั้งตระหง่านอยู่ด้านหลัง กิจกรรมกีฬาทางน้ำที่น่าสนใจ คือ จักรยานน้ำ บานานาโบ๊ท ห่วงยาง เรือสกีวอเตอร์

นอกจากนี้ยังมีบริการอาหารเลิศรสที่ปรุงจากปลาในเขื่อนอุบลรัตน์ ได้แก่ ปลาชนิด ปลาตะเพียน ปลาช่อน ช่วงเทศกาลสำคัญ หรือวันหยุด มักจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางไปชมธรรมชาติและเล่นน้ำกันเป็นจำนวนมาก

อุทยานแห่งชาติภูเก้า – ภูพานคำ ครอบคลุมพื้นที่อุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่นและอำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู มีพื้นที่ 320 ตารางกิโลเมตร หรือ 201,250 ไร่ ได้รับการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2528 สภาพพื้นที่ป่าส่วนใหญ่ปกคลุมด้วยป่าเต็งรัง ใบไม้จะเปลี่ยนสีผลัดใบในช่วงเดือนพฤศจิกายน ที่ตั้งของสำนักงานอุทยานฯ จะอยู่บริเวณภูพานคำริมทะเลสาบเหนือเขื่อนอุบลรัตน์มีทิวทัศน์ที่สวยงามมากโดยเฉพาะเวลาพระอาทิตย์ตก ภายในบริเวณที่ทำการอุทยานฯ มีสถานที่สำหรับตั้งค่ายพักแรมได้สิ่งที่น่าสนใจ จะอยู่บริเวณภูเก้าในเขตจังหวัดหนองบัวลำภู ได้แก่ ร่องรอยก่อนประวัติศาสตร์ของชุมชนในสมัยบ้านเชียง เช่น ภาพเขียนสีและภาพสลักตามผนังถ้ำต่างๆ และรอยเท้าไดโนเสาร์ซึ่งสันนิษฐานว่าเป็นพันธุ์เดียวกับรอยเท้าที่พบที่อำเภอภูเวียง เป็นต้น สอบถามรายละเอียดได้ที่อุทยานแห่งชาติภูเก้า – ภูพานคำ โทร. 08 1221 0764 หรือ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช โทร. 0 2562 0760

อำเภอหนองเรือ

อุทยานแห่งชาติน้ำพอง มีพื้นที่ทั้งสิ้น 197 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่หลายอำเภอในจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ อุบลรัตน์ ภูเวียง บ้านฝาง มัญจาคีรี โคราชชัย และสองอำเภอในจังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ บ้านแท่นและแก่งคร้อ ที่ทำการอุทยานฯ ตั้งอยู่บริเวณอ่างเก็บน้ำอุบลรัตน์ เป็นทั้งแหล่งต้นน้ำของลำน้ำชี ลำน้ำพอง และแหล่งสมุนไพร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา ป่าเต็งรัง ป่าดิบแล้ง ในบริเวณอุทยานมีจุดชมวิวหลายแห่ง ได้แก่ “จุดชมวิวหินช้างสี” เป็นกลุ่มหินบนสันเขาป่าโสกแต่ ด้านข้างของหินมีรอยคินที่ช้างใช้ลำตัวสีก้อนหินติดอยู่ ใช้เวลาเดินเท้าจากที่ทำการประมาณ 2 ชั่วโมง หรือโดยรถยนต์จากสวนป่าโสกแต่ 8 กิโลเมตร จากจุดนี้จะมองเห็นทัศนียภาพของอ่างเก็บน้ำอุบลรัตน์ และเมืองขอนแก่น เดินเท้าจากจุดนี้ไป 30 นาทีจะเป็น “จุดชมวิวพลาญชาด” เป็นลานหินที่มีดินขาดขึ้นอยู่ ถัดไปคือ “ผาสวรรค์” เป็นหน้าผาบนเทือกเขาป่าโสกแต่ อยู่บริเวณบ้านโนนสวรรค์ อำเภออุบลรัตน์ เป็นจุดชมทัศนียภาพของอ่างเก็บน้ำที่งดงามอีกจุดหนึ่ง ใช้เวลาเดินเท้าจากที่ทำการประมาณ 2 ชั่วโมง สถานที่ที่น่าสนใจอีกหนึ่งแห่งก็คือ “โพนคำ” เป็นบ่อหินกลมคล้ายปล่องภูเขาไฟเกิดจากสภาพทางธรณีวิทยา สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่อุทยานแห่งชาติน้ำพอง ตู้ ป.ณ.13 (ดอนโฆง) อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น 40240 โทร. 0 4324 8006 การเดินทางสามารถเดินทางไปอุทยานฯ ได้ 2 เส้นทาง คือ

1. จากตัวเมืองขอนแก่นไปตามทางหลวงหมายเลข 12 ทางไปอำเภอชุมแพ ถึงหลักกิโลเมตรที่ 30 แยกขวาเข้าบ้านฝื่อไปประมาณ 19 กิโลเมตร ตามเส้นทาง รพช. สายขอนแก่น 3034 (หนองแสง – ท่าเรือ) ระยะทาง 49 กิโลเมตร

2. จากขอนแก่น – อำเภออุบลรัตน์ ตามทางหลวงหมายเลข 2 ไปจังหวัดอุดรธานี แยกซ้ายเข้า อำเภออุบลรัตน์ ถึงตัวอำเภอจะมีทางแยกเลี้ยวซ้ายตามเส้นทาง รพช. สายขอนแก่น 3034 (หนองแสง – ท่าเรือ) เดินทางลัดเลาะริมเขื่อนอุบลรัตน์มาอีกประมาณ 20 กิโลเมตร จะถึง ที่ทำการอุทยานฯ รวมระยะทาง 65 กิโลเมตร ผู้ที่สนใจข้อมูลเพิ่มเติมสามารถติดต่อได้ที่อุทยาน แห่งชาติน้ำพอง ตู้ ป.ณ.13 (คอน โมง) อำเภอหนองเรือ ขอนแก่น 40240 โทร. 0 4335 8074

อำเภอเวียงเก่า

พิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูเวียง เป็นส่วนหนึ่งของศูนย์การศึกษาวิจัยซากดึกดำบรรพ์ ไดโนเสาร์ภูเวียง ก่อตั้งโดยความร่วมมือระหว่างการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) จังหวัดขอนแก่น และกรมทรัพยากรธรณี เพื่อศึกษาค้นคว้าและเผยแพร่ความรู้ด้านทรัพยากรธรณี แก่สาธารณชน อาคารพิพิธภัณฑ์แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนบริการ ส่วนวิชาการและส่วนนิทรรศการ โดยห้องที่จัดแสดงนิทรรศการ แบ่งพื้นที่แสดงเป็นการกำเนิดโลก หิน แร่ซากดึกดำบรรพ์ และ หุ่นจำลองไดโนเสาร์ เป็นต้น เปิดให้ชมทุกวันยกเว้นวันพุธ ตั้งแต่ เวลา 09.00 – 17.00 น. สอบถาม รายละเอียดได้ที่ศูนย์วิจัยซากดึกดำบรรพ์ไดโนเสาร์ภูเวียง โทร. 0 4343 8204 – 6

อุทยานแห่งชาติภูเวียง ครอบคลุมอำเภอภูเวียง อำเภอสีชมพู อำเภอชุมแพและ อำเภอเวียงเก่า มีพื้นที่ 380 ตารางกิโลเมตรเมื่อพูดถึงอุทยานแห่งชาติภูเวียงนักท่องเที่ยวก็ต้องนึกถึง ไดโนเสาร์ไม่เคยมีใครคาดคิดมาก่อนว่าบริเวณที่ราบสูงที่อยู่ในเขตประเทศไทยปัจจุบันนั้น จะเคยเป็นบ้านของไดโนเสาร์มาก่อน จนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ. 2519 มีการสำรวจแหล่งแร่ยูเรเนียม ในบริเวณอุทยานแห่งชาติภูเวียง ระหว่างการสำรวจนักธรณีวิทยาได้ค้นพบซากกระดูกชิ้นหนึ่งเข้า และเมื่อส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญชาวฝรั่งเศสวิจัยผลปรากฏออกมาว่าเป็นกระดูกหัวเข้าข้างซ้ายของ ไดโนเสาร์ จากนั้นนักสำรวจก็ได้ทำการสำรวจกันอย่างจริงจังเรื่อยมาจนกระทั่งปัจจุบัน บนยอดภูประตูดิหมาหลุมชุดคันที่ 1 ได้พบฟอสซิลไดโนเสาร์พันธุ์หนึ่งมีลำตัวสูงใหญ่ประมาณ 15 เมตร คอยาว หางยาวเป็นพันธุ์กินพืชซึ่งไม่เคยพบที่ใดมาก่อน จึงได้เชิญเชิญพระนามของ สมเด็จพระเทพฯ มาตั้งชื่อไดโนเสาร์พันธุ์นี้เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติว่า “ภูเวียงโกซอรัส สิรินธรเน่” (*Phuwianggosaurus Sirindhornae*) และในบริเวณหลุมชุดคันเดียวกันนั้นเองนักสำรวจ ได้พบฟันของไดโนเสาร์ ประเภทกินเนื้อปะปนอยู่มากกว่า 10 ซี่ ทำให้สันนิฐานได้ว่าไซโรพอด ตัวนี้อาจเป็นอาหารของเจ้าของฟันเหล่านี้ แต่ในกลุ่มฟันเหล่านั้นมีอยู่ 1 ซี่ที่มีลักษณะแตกต่าง ออกไป เมื่อนำไปศึกษาปรากฏว่าฟันชิ้นนี้เป็นลักษณะฟันไดโนเสาร์พันธุ์ใหม่ที่ไม่เคยค้นพบ มาก่อนเช่นกัน จึงตั้งชื่อเป็นเกียรติแก่ผู้ค้นพบ นายวราวุธ สุธีธร ว่า “ไซแอมโมซอรัส สุธีธรนี” (*Siamosaurus Suteethorni*) ผู้สนใจสามารถเดินไปชมได้ หลุมชุดคันที่ 1 นั้นอยู่ไม่ไกลจากที่ทำการ อุทยาน และยังสามารถเดินไปชมหลุมชุดคันที่ 2 และ 3 ซึ่งอยู่บริเวณใกล้เคียงด้วยฟอสซิลของ “ไซแอมโมไทแรนรัส อีสานเอ็นซิส” (*Siamotyrannus Isanensis*) เป็นสิ่งที่เชื่อว่าไดโนเสาร์จำพวกไท

รันโนซอร์มีต้นกำเนิดในทวีปเอเชีย เพราะฟอสซิลที่พบที่นี้เป็นชิ้นที่เก่าแก่ที่สุด (120 – 130 ล้านปี) แต่กระดูกชิ้นนี้ได้นำไปจัดแสดงที่พิพิธภัณฑสถานในกรมทรัพยากรธรณี กรุงเทพฯ บริเวณหินลาดป่าขาดหลุมขุดค้นที่ 8 พบรอยเท้าไดโนเสาร์จำนวน 68 รอย อายุประมาณ 140 ล้านปี เกือบทั้งหมดเป็นรอยเท้าของไดโนเสาร์กินเนื้อพันธุ์เล็กที่สุดในโลกเดินสองเท้าแต่หนึ่งในรอยเท้าเหล่านั้นมีขนาดใหญ่ผิดปกติจากรอยอื่น คาดว่าเป็นของคาร์โนซอร์ส การไปชมควรเดินทางด้วยรถขับเคลื่อน 4 ล้อ ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง ห่างจากที่ทำการประมาณ 19 กิโลเมตร ส่วนฟอสซิลดึกดำบรรพ์อื่นๆ ที่ขุดพบ เช่น ซากลูกไดโนเสาร์ ซากลูกจระเข้ขนาดเล็ก ซากหอย 150 ล้านปี จะอยู่กระจายตามหลุมต่างๆ ความน่าสนใจ ของที่นี่ไม่ได้มีแต่เพียงไดโนเสาร์เท่านั้น ยังได้มีการพบร่องรอยอารยธรรมโบราณด้วยโดยพบ “พระพุทธรูปปรางไสยาสน์” ประติมากรรมปูนสูงสลักบนหน้าผาของยอดเขาภูเวียง สร้างขึ้นตั้งแต่สมัยพุทธศตวรรษที่ 14 ลักษณะท่านอนได้รับอิทธิพลจากอินเดีย พระเศียรหนุนแนบกับต้นแขนขวาแขนซ้ายทอดไปตามลำพระองค์ นอกจากนี้ “ถ้ำฝ่ามือแดง” ที่บ้านหินร่องมีงานศิลปะของมนุษย์ถ้ำโบราณ ลักษณะของภาพเกิดจากการพ่นสีแดงลงไปในขณะที่มือทาบกับผนังถ้ำก่อให้เกิดเป็นรูปฝ่ามือขึ้น ส่วนแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในบริเวณวนอุทยานฯจะมีน้ำตกอยู่สองสามแห่ง “น้ำตกทับพญาเสือ” เป็นน้ำตกเล็กๆ ตั้งอยู่ใกล้กับถ้ำฝ่ามือแดง “น้ำตกตาดฟ้า” เป็นน้ำตกขนาดใหญ่สูงประมาณ 15 เมตร สามารถเข้าถึงได้ทางรถยนต์อยู่ห่างจากภูเวียง 18 กิโลเมตรและขึ้นไปอีก 6 กิโลเมตร ตรงต่อไปจากน้ำตกตาดฟ้าอีก 5 กิโลเมตร จะถึง “น้ำตกตาดกลาง” สูงประมาณ 8 กิโลเมตร นอกจากน้ำตกก็ยังมีแหล่งท่องเที่ยวประเภททุ่งหญ้า และลานหินซึ่งจะมีดอกไม้ป่าบานาพันธุ์บานในช่วงฤดูฝน ได้แก่ “ทุ่งใหญ่เสอาอาราม” “หินลาดวัวถ้ำกว้าง” และ “หินลาดอ่างกบ” การเดินทางจากตัวเมืองขอนแก่นใช้เส้นทางขอนแก่น – ชุมแพ (ทางหลวงหมายเลข 12) เป็นระยะทาง 48 กิโลเมตร แยกขวาเข้าทางหลวงหมายเลข 2038 เป็นระยะทาง 18 กิโลเมตร ถึงอำเภอภูเวียงแล้วใช้เส้นทางภูเมืองบ้านเมืองใหม่ไปจนถึงกิโลเมตรที่ 23 จะเป็นบริเวณที่เรียกว่า “ปากช่องภูเวียง” ซึ่งมีหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติภูเวียงตั้งอยู่เดินทางต่อไปจนถึงกิโลเมตรที่ 30 เลี้ยวซ้ายตรงทางเข้าอ่างเก็บน้ำบ้านโพธิ์เป็นระยะทาง 8 กิโลเมตร ถึงที่ทำการอุทยานแห่งชาติภูเวียงที่ “ภูประตูดิหมา” ภายในอาคารมีการจัดแสดงนิทรรศการและซากกระดูกส่วนต่างๆ ของไดโนเสาร์ที่ขุดพบบริเวณภูเวียง โดยมีคำอธิบายลักษณะและการเกิดซากต่างๆ เหล่านี้ หากประสงค์จะเข้าชมเป็นหมู่คณะและต้องการเจ้าหน้าที่นำชม ติดต่อได้ที่สำนักงานอุทยานฯ บริเวณภูประตูดิหมา โทร. 0 4324 9052

อำเภอชุมแพ

เมืองโบราณโนนเมืองอยู่ในเขตบ้านนาโพธิ์ ห่างจากอำเภอเมือง 80 กิโลเมตร เล่าสืบต่อกันมาว่าที่เนินดินกว้างที่เรียกว่าโนนเมืองนั้น เป็นเมืองโบราณลักษณะเป็นเนินดินรูปไข่ มีพื้นที่ประมาณ 170 ไร่ ล้อมรอบด้วยคูเมือง 2 ชั้น เมื่อนักโบราณคดีเข้าไปสำรวจพบในเสมานหินทราย

ศิลปะทวารวดีปักอยู่ในเมืองและพื้นที่โดยรอบ มีเศษภาชนะดินเผาชิ้นไม่ใหญ่นักกระจายอยู่ทั่วไปบนเนินดิน เศษภาชนะดินเผาเหล่านี้มีทั้งชนิดเขียนสีแดง ขึ้นลายขูดขีดและลายเชือกทาบ ในชั้นดินสมัยทวารวดี (พุทธศตวรรษที่ 12 - 16) ไม่พบหลักฐานของการฝังศพ สันนิษฐานว่าพระพุทธรูปศาสนาแพรมมาสู่โนนเมือง ประเพณีการฝังศพจึงเปลี่ยนไป ยิ่งยุคชั้นดินลึกลงไปยิ่งพบหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ เมืองโบราณแห่งนี้เคยมีชุมชนมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ (ตอนปลาย) พบโครงกระดูกมนุษย์ราว 2,500 ปี ผู้คนสมัยนี้มีพิธีฝังศพตามประเพณีโบราณ มีการฝังเครื่องใช้ลงไปพร้อมศพด้วย เช่น หม้อและภาชนะดินเผา มีทั้งลายเขียนสี ลายขูดขีด และลายเชือกทาบ รวมทั้งกำไลสำริด กำไลกระดูกสัตว์ เปลือกหอย ลูกปัดหินสี ฯลฯ นอกจากนี้มีการค้นพบเครื่องมือเหล็กประเภทจอบ เคียว และกระดูกของสัตว์ต่าง ๆ เช่น เก้ง กวาง และปลาหลายชนิด ทำให้ทราบว่าผู้คนที่นี้ดำรงชีวิตด้วยการเกษตรกรรมและล่าสัตว์ มีผู้คนอาศัยอยู่ที่นี้เรื่อยมาจนถึงสมัยลพบุรี (พุทธศตวรรษที่ 16 - 17) และทิ้งร้างไปในที่สุดการเดินทางใช้เส้นทางขอนแก่น - ชุมแพ (ทางหลวงหมายเลข 12) ผ่านตัวอำเภอชุมแพถึงที่ทำการไปรษณีย์ เลี้ยวซ้ายไปอีก 5 กิโลเมตร

อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน รูปลักษณะภายนอกของอุทยานแห่งนี้ คือ เทือกเขาหินปูนที่มีหน้าผาตัดตรงคิงลงมาเป็นริ้วๆ คล้ายผ้าม่าน สภาพป่าของที่นี่ยังอุดมสมบูรณ์ด้วยป่าดิบและป่าไม้เบญจพรรณ สภาพอากาศจะเย็นขึ้นเกือบตลอดปี อุทยานแห่งชาตินี้มีพื้นที่ทั้งหมด 218,750 ไร่ ครอบคลุมอาณาบริเวณในอำเภอภูผาม่านและอำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น และอำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวภายในอุทยานอยู่กระจายกัน จึงแบ่งเส้นทางท่องเที่ยวได้ 2 เส้นทาง คือ เส้นทางที่ว่าการอำเภอภูผาม่านไปตามเส้นทางชุมแพ - เพชรบูรณ์ (ทางหลวงหมายเลข 12) เลี้ยวขวาไปตามทางหลวงหมายเลข 201 ประมาณ 10 กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายไปตามทางสู่ที่ว่าการอำเภอภูผาม่าน ได้แก่

ถ้ำค้างคาว ตั้งอยู่บนภูผาม่านห่างจากที่ว่าการอำเภอประมาณ 2.5 กิโลเมตร อยู่บริเวณหน้าผาด้านหน้าสูงจากระดับพื้นดินประมาณ 100 เมตร เมื่อเข้าไปใกล้จะได้กลิ่นเหม็นของค้างคาวปากถ้ำสามารถมองเห็นแต่ไกล ภายในถ้ำมีค้างคาวขนาดเล็กอาศัยอยู่บนับล้านๆ ตัว ภายในถ้ำมีกลิ่นเหม็นฉุนจัดทุกวันค้างคาวจะออกจากถ้ำประมาณ 18.00 น. ตอนบินออกจะใช้เวลาประมาณ 30 - 45 นาที โดยจะบินออกเป็นกลุ่มขบวนับ 10 กิโลเมตร นักท่องเที่ยวสามารถมานั่งพักผ่อนและชมความอัศจรรย์ของธรรมชาติที่มีค้างคาวอยู่รวมกันนับล้านไปพร้อมกัน

ถ้ำพระ อยู่ใกล้เคียงกับถ้ำค้างคาวเป็นถ้ำที่มีลักษณะยาวเฉียงขึ้นด้านบน สามารถเดินทะลุถึงยอดภูผาม่านได้แต่เส้นทางค่อนข้างลำบาก ภายในถ้ำมีหินงอกหินย้อยสวยงาม และมีเสาหินขนาดใหญ่รถยนต์สามารถเข้าถึงได้ตลอดทั้งปี แต่เหมาะที่จะท่องเที่ยวในฤดูหนาวเนื่องจากในฤดูฝนมีน้ำไหลผ่านถ้ำทำให้มีตะไคร่จับก้อนหิน

ถ้ำภูตาคหลอ ตั้งอยู่ที่บ้านวังสาวบ ห่างจากที่ว่าการอำเภอ 17 กิโลเมตร รถยนต์เข้าถึงได้ เฉพาะในฤดูแล้งเป็นถ้ำที่โอบโอบ พื้นที่ประมาณไร่เศษ เพดานถ้ำสูงประมาณ 5 – 7 เมตร มีหินงอก หินย้อยซึ่งอยู่ในสภาพที่เป็นธรรมชาติ พื้นถ้ำเป็นดินเรียบอากาศภายในเย็นสบายหินบางก้อน มีลักษณะคล้ายหินเขียวหนุมาน

น้ำตกตาดฟ้า เป็นน้ำตกที่เกิดจากลำห้วยตาดฟ้า ซึ่งเป็นเส้นแบ่งเขตแดนอำเภอภูผาม่าน จังหวัดขอนแก่น กับอำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ในท้องที่ตาดฟ้า หมู่ 7 ตำบลวังสาวบ ห่างจากที่ว่าการอำเภอฯ ประมาณ 40 กิโลเมตร รถยนต์สามารถเข้าไปถึงแค่บ้านตาดฟ้าหลังจากนั้น ต้องเดินเท้าต่อไปอีก มีน้ำตกทั้งหมด 5 ชั้น ชั้นที่สวยงามที่สุด คือ ชั้นสุดท้าย ซึ่งมีความสูงประมาณ 80 เมตร ถูที่น้ำตกตาดฟ้าจะสวยที่สุด คือ ถูฝน

เส้นทางที่สองสำนักงานอุทยานฯ ต่อมาจากเส้นทางเดิม ตามทางหลวงหมายเลข 201

น้ำตกตาดใหญ่ เป็นน้ำตกที่มีขนาดใหญ่เกิดจากห้วยตาดฟ้า มีน้ำตกชั้นเล็กชั้นน้อยหลาย ชั้นก่อน ตกลงมาหน้าผาที่มีความสูง 80 เมตร เป็นน้ำตกที่สูงที่สุดในอุทยานฯ

น้ำตกตาดร้อง เป็นน้ำตกที่เกิดจากลำน้ำพองที่ไหลมาจากภูกระดึง มีความสูงประมาณ 60 – 70 เมตร อยู่ระหว่างเขตต่อของอุทยานฯ ภูกระดึง และอุทยานฯ ภูผาม่าน

ถ้ำพญานาคราช ภายในมีหินงอกหินย้อยเป็นรูคล้ายม่านประดับด้วยเกล็ดประกายแวววาวของหินแร่สวยงามมาก รถยนต์สามารถเข้าถึงเชิงเขาที่เป็นตัวถ้ำได้ ถ้ำนี้มีความคดเคี้ยวคล้ายดั่งตัวพญานาคยาวประมาณ 1 กิโลเมตร

ถ้ำลายแทง อยู่ถัดจากถ้ำพญานาคราชมาประมาณ 800 เมตร มีภาพเขียนสีโบราณบนผนัง ถ้ำกว้างประมาณ 2 ตารางเมตร ภาพมีลักษณะต่างๆ เช่น ภาพคน สัตว์ และอื่นๆ รวมแล้วประมาณ 70 ภาพ แสดงถึงอารยธรรมและการดำรงชีวิตของคนยุคก่อนประวัติศาสตร์กว่า 2,000 ปี นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจอีกแห่ง คือ “น้ำตกตาดร้อง” หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า “น้ำตกตาดฮ้อย” อยู่ในเขตจังหวัดเลย อยู่ระหว่างรอยต่ออุทยานแห่งชาติภูกระดึง อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน และลำน้ำพองเป็นน้ำตกขนาดใหญ่สูงประมาณ 70 เมตร เล่ากันว่าน้ำตกแห่งนี้ร้องได้ เพราะบริเวณใต้น้ำตกมีแผ่นหินขนาดใหญ่ยื่นออกมารองรับน้ำตกเปรียบเสมือนลิ้นขนาดใหญ่เวลาน้ำตกลงมากระทบแผ่นหินและแลลไปตามซอกหินต่าง ๆ ทำให้เกิดเสียงดังประหลาดดังไปทั่วป่า อุทยานไม่มีที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว ผู้สนใจเที่ยวชมควรเตรียมพร้อมในทุกด้าน รายละเอียดเพิ่มเติมติดต่อ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช โทร. 0 2562 0760 หรืออุทยานแห่งชาติภูผาม่าน โทร. 0 4321 0163

อำเภอภูผาม่าน

ถ้ำปู่หลุบ อยู่ติดกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 201 ภายในถ้ำมีหินงอกหินย้อยแยกเป็นห้องๆ ได้ 5 ห้อง มีเกล็ดแวววาวระยิบระยับสวยงาม ภายในถ้ำมีน้ำขังตลอดปี

ผานกเค้า เป็นภูเขาสูงตั้งตระหง่านอยู่ริมน้ำพอง อยู่ห่างจากตัวเมืองขอนแก่น 125 กิโลเมตร ตามทางหลวงสายขอนแก่น – วังสะพุง (หมายเลข 2 และ 201) ผานกเค้าอยู่ด้านซ้ายมือของบ้านดงลาน ลักษณะของผานกเค้าเป็นภูเขาหินสีดำ มีต้นไม้ขึ้นปกคลุมอยู่ประปราย บริเวณที่จะมองเห็นเค้าโครงของผานกเค้าได้ชัดเจน ควรเดินเข้าไปในศูนย์เพาะชำกล้วยไม้ กองบำรุงกรมป่าไม้ ซึ่งตั้งอยู่อีกฟากถนนจะเห็นว่าลักษณะผาเหนือจะงอยปากขึ้นไปมีลักษณะ เป็นหงอนถัดลงมาเป็นหินกลมโค้งต่ำจากส่วนหงอนลงมาเป็นส่วนหัว ตรงกลางหัวมีรอยหินกะเทาะเป็นสี่เหลี่ยมอยู่ในตำแหน่งควงตา ต่ำลงมาจากส่วนหัวจะถึงแนวปีกทั้งสองข้างที่กางออก

อำเภอมัญจาคีรี

ช้างกระ เป็นชื่อกล้วยไม้ที่หายากที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ อยู่ในวัดป่ามัญจาคีรี มีมากกว่า 4,000 ต้น เกษะตามกิ่งไม้กว่า 280 ต้น ที่มีอายุนับร้อยปี ช้างกระจะออกดอกบานชูช่อสวยงามส่งกลิ่นหอมอ่อนๆ ทั่วบริเวณ ช่วงเวลาที่กล้วยไม้ดอกสวยระหว่างเดือนมกราคมถึงกุมภาพันธ์ การเดินทางอยู่ห่างจากตัวเมืองมัญจาคีรีประมาณ 1 กิโลเมตร ห่างจากอำเภอเมือง 57 กิโลเมตร ใช้เส้นทางถนนมิตรภาพจากกรุงเทพมหานคร (ทางหลวงหมายเลข 2) เลี้ยวซ้ายเข้าอำเภอชนบท ต่อไปตามทางหลวงหมายเลข 229 (ชนบท – มัญจาคีรี) สังเกตทางเข้าวัดด้านซ้ายมือก่อนเข้าตัวเมืองมัญจาคีรี ระยะทางจากถนนมิตรภาพประมาณ 35 กิโลเมตร หรือหากเดินทางจากขอนแก่นใช้เส้นทางหมายเลข 2731 (ขอนแก่น – พระยืน) เชื่อมต่อเส้นทางหมายเลข 2062 (พระยืน – มัญจาคีรี)

หมู่บ้านเต่า จะมีเต่าบกชนิดหนึ่ง (ชาวบ้านแถบนั้นเรียกว่า “เต่าเพ็ก”) ลักษณะกระดองจะมีสีเหลืองแก่ปนน้ำตาลอยู่เป็นจำนวนมาก บ้างก็จะอยู่บริเวณใต้ถุนบ้านเพื่อรออาหารจากชาวบ้าน บ้างก็เดินอยู่ตามถนนภายในหมู่บ้านซึ่งจะหาดูได้ไม่ยาก การเดินทางจากขอนแก่นไปตามทางหลวงหมายเลข 12 (ขอนแก่น – ชุมแพ) ประมาณ 10 กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายไปตามทางหมายเลข 2062 (ขอนแก่น – มัญจาคีรี) ประมาณ 54 กิโลเมตร (ก่อนถึงอำเภอมัญจาคีรี 2 กิโลเมตร) ถึงบริเวณบ้านกอก ปากทางเข้าหมู่บ้านเต่าอยู่ด้านซ้าย จะสังเกตเห็นเป็นรูปเต่าจำลอง 2 ตัววางอยู่บนแท่นหินสูงจากพื้นดินประมาณ 2 เมตร ตั้งอยู่ตรงข้ามวัดศรีสุมัง จากนั้นเลี้ยวซ้ายไปใช้เส้นทางข้างวัดเข้าสู่เขตหมู่บ้านกอกประมาณ 50 เมตร ก็จะถึงบริเวณชมเต่า

สิม (โบสถ์) วัดสระทองบ้านบัว ตั้งอยู่ที่บ้านบัว ตำบลกุดเค้า เป็นอาคารที่มีคุณค่าทางสถาปัตยกรรม แสดงลักษณะเด่นชัดของถิ่นอีสาน มีการแต้มสีภาพภายนอกอาคารประดับแว่นแก้วฐานชุกชี ภายในยังคงประดิษฐานพระประธานศิลาทรายรูปแบบอีสานที่หาได้ยาก โดยปี 2545 ได้รับรางวัลอาคารทรงคุณค่าด้านการอนุรักษ์มรดกและวัฒนธรรมแห่งเอเชียและแปซิฟิกจากองค์การยูเนสโก (UNESCO)

อำเภอโคกโพธิ์ชัย

วัดอุดมคงคาคีรีเขต ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านโคกเป็นวัดป่าของหลวงปู่ผาง ซึ่งเคยเป็นพระเกจิอาจารย์ที่มีชื่อเสียงของอำเภอโคกโพธิ์ชัย และเป็นที่เคารพสักการะของพุทธศาสนิกชนทั่วไป ปัจจุบันท่านมรณภาพแล้ว แต่มีอนุสรณ์สถานที่บรรจุอัฐิของหลวงปู่ผางอยู่ในบริเวณวัด วัดนี้ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขามีดันไม้ป่าขึ้นอยู่ร่มรื่น เป็นวัดที่เน้นการปฏิบัติวิปัสสนา การเดินทางไปตามเส้นทาง ขอนแก่น – ชุมแพ (ทางหลวงหมายเลข 12) ประมาณ 14 กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายเข้าเส้นทางสาย บ้านทุ่ม – มัญจาคีรี (ทางหลวงหมายเลข 2062) อีกประมาณ 44 กิโลเมตร แล้วแยกเข้าเส้นทางสาย มัญจาคีรี - ชัยภูมิ (ทางหลวงหมายเลข 229) ประมาณ 12 กิโลเมตร เลี้ยวขวาตามทางหลวงหมายเลข 2284 เข้าวัดอีก 12 กิโลเมตร

อำเภอชนบท

ศาลาไหมไท หรืออาคารเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา มหาราชินี ตั้งอยู่บริเวณวิทยาลัย การอาชีพขอนแก่น เป็นหนึ่งในโครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 5 รอบ (12 สิงหาคม 2535) เพื่อเป็นศูนย์สืบสาน พระราชปณิธานงานศิลปาชีพด้านผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ไหมของภาคอีสาน รวมทั้งเป็นศูนย์อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวอีสาน ภายในอาคาร จัดแสดงกรรมวิธีการผลิต ตั้งแต่มัดด้อมจนถึงวิธีการทอ อุปกรณ์เครื่องใช้เกี่ยวกับไหม และ ของเก่าแก่ที่ควรอนุรักษ์ รวมถึงผ้าไหมมัดหมี่โบราณลวดลายต่างๆ ที่พิเศษที่สุดคือ ที่นี้จัดแสดง ผ้าไหมมัดหมี่ที่แพงที่สุดในโลกฝีมือชาวอำเภอชนบท และเคยชนะการประกวดผ้าไหมของเอเชีย พร้อมทั้งได้รับพระราชทานถ้วยรางวัลสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ศาลาไหมไทเปิดให้เข้าชมทุกวันในเวลาราชการ รายละเอียดติดต่อที่วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น 40180 โทร. 0 4328 6160 การเดินทางจากขอนแก่นใช้ทางหลวง หมายเลข 2 (ขอนแก่น – โคราช) 44 กิโลเมตร เลี้ยวขวาที่สี่แยกบ้านไผ่ เข้าทางหลวงหมายเลข 229 ไปอีก 12 กิโลเมตร ศาลาไหมไทอยู่ทางซ้ายมือ (ตรงข้ามกับหนองกองแก้ว)

อำเภอเปือยน้อย

ปราสาทเปือยน้อย หรือ พระธาตุกู่ทอง ถึงแม้จะเป็นปราสาทหินที่มีขนาดใหญ่เท่ากับ ปราสาทหินพิมายหรืออีกหลายแห่งที่พบทางอีสานตอนใต้ แต่ก็นับเป็นปราสาทเขมรที่สมบูรณ์ มากแห่งหนึ่ง ปราสาทเปือยน้อย หรือชาวบ้านเรียกว่าพระธาตุกู่ทอง สร้างขึ้นในราวพุทธศตวรรษ ที่ 16 – 17 เป็นศิลปะผสมระหว่างศิลปะเขมรแบบบาปวนและแบบนครวัด สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็น เทวสถานในศาสนาฮินดู แผนผังการก่อสร้างมีความหมายเป็นเขาพระสุเมรุ ซึ่งถือเป็นแก่นจักรวาล อันเป็นที่สถิตของเทพเจ้าที่เรียกว่า “ศาสนบรรพต” สิ่งก่อสร้างภายในบริเวณปราสาทเป็นไปตาม แบบแผนของศาสนสถานขอมโบราณ หน้าบันขององค์ปรางค์ประธานสลักเป็นพญานาคราชมี ลวดลายสวยงามมาก ทับหลังสลักเป็นรูปนารายณ์บรรทมสินธุ์ ที่นับว่ายังอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์

“โคปุระ” (ซุ้มประตู) อยู่ทางทิศตะวันออกและตะวันตก ด้านข้างโคปุระเจาะเป็นช่องหน้าต่าง “กำแพงแก้ว” มีฐานเป็นบัวคว่ำบัวหงาย มีการสลักศิลาแลงเป็นร่องแบบลาดบัวการเดินทางจาก ขอนแก่นใช้ทางหลวงหมายเลข 2 (ขอนแก่น – บ้านไผ่) ระยะทาง 44 กิโลเมตร เข้าทางหลวง หมายเลข 23 (บ้านไผ่ – บรบือ) ไปอีกประมาณ 11 กิโลเมตร แล้วแยกขวาเข้าสู่อำเภอเปือยน้อยอีก 24 กิโลเมตร

อำเภอหนองสองห้อง

วัดสระบัวแก้ว ตั้งอยู่ที่บ้านวังคูณ ลักษณะเด่นของวัดแห่งนี้ คือ ภาพจิตรกรรมและ ประติมากรรมตรงเชิงบันไดเข้าสู่โบสถ์ ที่เป็นสิ่งมหัศจรรย์ทั้งชายและขวา ด้านหน้าสิ่งทั้งสองมี รูปปั้นคนนั่งเหยียดเท้า รูปปั้นทั้งสองล้วนเป็นฝีมือของหลวงพ่อดุ้ย พระอุปัชฌาย์วัดสระบัวแก้ว ส่วนผนังของโบสถ์แห่งนี้ก่ออิฐถือปูนบริเวณภายในและภายนอกผนังทั้ง 4 ด้านจะปรากฏ จิตรกรรมฝาผนัง เรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตของผู้คน ชาดก สวรรค์ นรก หรือนิทานพื้นบ้าน เป็นต้น มีการแบ่งองค์ประกอบของภาพออกเป็นตอนๆ โดยช่างแต้มจะใช้เส้นแถบหรือสีเทาเป็นตัวแบ่ง เรื่องซึ่งโดยทั่วไปแล้วรูปแต้มอีสานมักไม่ปรากฏว่ามีสีเทา สีเทาที่มีรูปร่างเหมือนสายฟ้าแลบ สามารถเห็นได้ในงานจิตรกรรมสมัยกรุงศรีอยุธยาและต้นกรุงรัตน โกสินทร์ สิ่งที่สะดุดตาและ เกิดความประทับใจเป็นพิเศษสำหรับรูปแต้มวัดสระบัวแก้ว คือ ช่างแต้มดูออกจะมีอิสระเสรี สามารถที่จะแสดงฝีมือของตนได้อย่างเต็มที่ต่อการเขียนภาพต้นไม้ ใบไม้ และภาพสัตว์นานาชนิด ซึ่งลักษณะนี้จะคล้ายกับงานจิตรกรรมตะวันตก ในสมัยอิมเพรสชันนิสม์สังเกตได้จากฝีแปรง ในการแตะแต้ม ส่วนสีที่ใช้จะเป็นสีเหลือง คราม ดินแดง เขียว ฟ้า ดำ การเดินทางจากขอนแก่น ใช้ทางหลวงหมายเลข 2 (มิตรภาพ) มุ่งสู่อำเภอลาด ระยะทางประมาณ 75 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้าย สู่ทางหลวงหมายเลข 207 ไปยังอำเภอหนองสองห้อง ประมาณ 17 กิโลเมตร (ระหว่างกิโลเมตร ที่ 27 - 28) ก็จะถึงบ้านวังคูณแล้วเลี้ยวขวาไปประมาณ 1 กิโลเมตร

อำเภอบ้านไผ่

ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาจังหวัดขอนแก่น ตั้งอยู่บนเนื้อที่ 51 ไร่ เป็นแหล่งวิทยาการ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสำหรับเด็ก เยาวชน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ภายใน อาคาร 2 ชั้น ได้จัดให้มีนิทรรศการต่างๆ มากมาย เช่น ห้องเจ้าฟ้านักวิทยาศาสตร์ซึ่งเก็บรวบรวม พระราชประวัติ และผลงานของศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี หรือห้องนิทรรศการ โลกศึกษาคำบรรพ์ที่จัดแสดงเรื่องราวของไดโนเสาร์และฟอสซิล ด้วยระบบเสียง นอกจากนี้ยังจัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ นิทรรศการสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ศูนย์วิทยาศาสตร์ฯ เปิดให้เข้าชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.30 – 16.30 น. ปิดวันเสาร์ – อาทิตย์ ติดต่อสอบถามได้ที่ โทร. 0 4327 4154

เทศกาลงานประเพณี

เทศกาลดอกคูณเสียงแคนและถนนข้าวเหนียว เป็นงานประเพณีสงกรานต์ของจังหวัดขอนแก่น จัดขึ้นระหว่าง 8 – 15 เมษายน ของทุกปี กิจกรรมเริ่มต้นด้วยการทำบุญตักบาตร การสงฆ์พระ รดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ มีการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน จัดบริเวณบึงแก่นนครและถนนศรีจันทร์

เทศกาลไหว้พระธาตุขามแก่น จัดขึ้นที่วัดเจติยภูมิในวันเพ็ญเดือนหก (วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6) งานเฉลิมฉลองพระธาตุจัดขึ้นเพื่อให้ประชาชนได้สักการะพระธาตุคู่บ้านคู่เมือง เพื่อความร่มเย็นเป็นสุขในงานมีการจัดแสดงศิลปะพื้นบ้าน

งานเทศกาลไหมประเพณีผูกเสี่ยว และงานกาชาดจังหวัดขอนแก่น จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ระหว่าง 29 พฤศจิกายน ถึง 10 ธันวาคม บริเวณสนามหน้าศาลากลางจังหวัด และศาลาประชาคมจังหวัดขอนแก่น งานเทศกาลไหมและประเพณีผูกเสี่ยวนี้ สืบเนื่องมาจากประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอาชีพรองที่นอกเหนือจากการทำนา คือ การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ทอผ้าต่างๆ ซึ่งทางราชการได้ให้การสนับสนุน จนจังหวัดขอนแก่นเป็นแหล่งผลิตผ้าไหมที่มีชื่อเสียง ประกอบกับมีประเพณีการผูกเสี่ยว ซึ่งเป็นขนบธรรมเนียมดั้งเดิมของภาคอีสานที่มุ่งให้คนรุ่นเดียวกันรักใคร่เป็นที่เป็นที่ป็นน้องช่วยเหลือกัน เรียกว่า “คู่เสี่ยว” เพื่อมุ่งส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม และรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมไว้ ในงานจะมีขบวนแห่คู่เสี่ยวและพานบายศรีของอำเภอต่างๆ มีพิธีผูกเสี่ยว การประกวดผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน งานพาช้าวแดง (การรับประทานอาหารค่ำแบบพื้นเมืองอีสาน) การแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน และการออกร้านจำหน่ายผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกต่างๆ

สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

ผ้าไหมมัดหมี่ อำเภอชนบท ผ้าไหมมัดหมี่เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของอีสานที่มีวิธีการสร้างลาย ผ้าไหมด้วยวิธีโบราณสืบทอดกันมานาน โดยนำเส้นไหมมามัดแล้วย้อมสีต่างๆ ตามที่กำหนด และเมื่อนำเส้นไหมที่ย้อมสีแล้วไปทอก็จะได้ผ้าไหมที่มีลวดลายสีอันสวยงาม กรรมวิธีมัดและย้อมเส้นไหมนี้ชาวอีสานเรียกว่า “มัดหมี่” อำเภอชนบทเป็นอำเภอหนึ่งที่ทอผ้าไหมมัดหมี่เป็นอุตสาหกรรมหลัก มักจะมีนักท่องเที่ยวแวะชมกรรมวิธีการผลิต ตั้งแต่ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมจนถึง นำรังไหมมาต้ม เพื่อสาวเส้นไหมเล็กๆ สีทองออกมามัดหมี่ย้อมลวดลาย จนกระทั่งทอเป็นผืนผ้าสำเร็จ การเดินทางอำเภอชนบทห่างจากจังหวัดขอนแก่นประมาณ 57 กิโลเมตร ไปตามถนนมิตรภาพ ขอนแก่น – นครราชสีมา (ทางหลวงหมายเลข 2) ถึงอำเภอบ้านไผ่แล้วแยกขวาไปตามถนนสาย บ้านไผ่ – ชนบท อีกประมาณ 10 กิโลเมตร

ผ้าฝ้ายมัดหมี่ บ้านเมืองเพี้ย อำเภอบ้านไผ่ ชาวบ้านที่นี้แทบทุกครัวเรือนจะทอผ้าฝ้ายมัดหมี่และขึ้นไหมมัดหมี่ แต่ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันมาก คือ การทอผ้าฝ้ายมัดหมี่ ซึ่งมีกรรมวิธีการผลิตและการทอเช่นเดียวกับผ้าไหมมัดหมี่ ลวดลายผ้าตัดแปลงมาจากสภาพแวดล้อมที่พบเห็น

ผ้าฝ้ายที่นับได้ว่ามีคุณภาพดีสวยงามและราคาย่อมเยา ผู้ที่ต้องการจะแวะซื้อผ้าพร้อมทั้งชมกรรมวิธีการผลิตสามารถมาที่บ้านเมืองเพ็ญได้ ชาวบ้านจะทอขายเองตามบ้าน บ้านเมืองเพ็ญจะอยู่ห่างจากบ้านไผ่ 3 กิโลเมตร

ผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ ที่ศูนย์ศิลปะเพื่อการพัฒนาสตรีอีสานเป็นศูนย์ที่รวบรวมชาวบ้านในเขตอำเภอเมือง อำเภอหนองเรือ อำเภอภูเวียง และอำเภอชุมแพ เพื่อผลิตผ้าฝ้ายทอมือโดยใช้สีธรรมชาติที่ได้จากเปลือกไม้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาทำสีย้อมผ้า มีหลายหมู่บ้านในหลายอำเภอที่ผลิตผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ ได้แก่ บ้านสุขสมบุญในอำเภอชุมแพ บ้านหัวฝานบ้านหนองข่างแลน บ้านหนองทุ่งในอำเภอภูเวียง บ้านโนนทอง บ้านฝางในอำเภอหนองเรือ บ้านเหล่าเกวียนหัก ในอำเภอเมือง ผู้ที่สนใจจะไปเยี่ยมชมและศึกษากระบวนการผลิตอย่างใกล้ชิด สามารถเดินทางไปยังหมู่บ้านดังกล่าวได้ในช่วงต้นเดือนจะอยู่ในช่วงการย้อมสีผ้า ส่วนกลางเดือนไปจนถึงปลายเดือนจะเป็นช่วงของการทอ ชาวบ้านจะทำเช่นนี้ไปทุกเดือน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2554)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

รัฐทิศา หิรัณยหาด (2544) ได้ทำการศึกษา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว กรณีศึกษา หมู่บ้านหนองขาว อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี” พบว่า ศักยภาพของชุมชนเพื่อการพัฒนาให้เป็นหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวนั้น นอกจากจะมีความพร้อมด้านการดึงดูดความสนใจ ได้แก่ ประเพณี วัฒนธรรม โบราณวัตถุ วิถีชีวิต สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอ และที่สำคัญ คือ การบริหารจัดการภายในชุมชนที่ดี โดยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ประสบความสำเร็จจะต้องรู้และเข้าใจพื้นที่นั้นๆ หากไม่เข้าใจจะไม่สามารถดึงเสน่ห์ของพื้นที่นั้นๆ เพื่อเป็นจุดสนใจแก่นักท่องเที่ยว และมีข้อเสนอแนะอีกประการหนึ่ง คือ ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดของการบริการที่ดี ที่จะทำให้การพัฒนาล่าช้าหรือไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งไม่ควรมองข้าม ได้แก่ การวางขอบเขตอำนาจหน้าที่รับผิดชอบไม่ชัดเจน ความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน ก้าวก่ายหน้าที่ยการทำงาน รวมถึงการขัดแย้งในเรื่องของผลประโยชน์

กมลวรรณ กาญจนกิตติ (2545) ได้ทำการศึกษา เรื่อง “ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดเชียงใหม่” สถานที่เล่นกีฬาและออกกำลังกายของสนามกีฬาและศูนย์กีฬาต่างๆ และสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่มีศักยภาพอยู่ในระดับดี ส่วนทางด้านอุปกรณ์กีฬานุเคราะห์ทางการกีฬา สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว และการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง จะเห็นได้ว่าจังหวัดเชียงใหม่มีศักยภาพในด้านของสถานที่ทั้งสถานที่ทางการกีฬาและสถานที่ทางการท่องเที่ยว จึงมีความเป็นไปได้ในการพัฒนา

การท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดเชียงใหม่ให้มีประสิทธิภาพได้หากได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงศักยภาพในด้านอื่นๆ ให้ดีอย่างเป็นระบบและมีแบบแผน

ปีติชนา ชมพันธ์ (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การศึกษาศักยภาพการจัดประชุมและนิทรรศการของจังหวัดเชียงใหม่” พบว่า ศักยภาพของผู้ประกอบการจังหวัดเชียงใหม่ทั้ง 9 ด้าน ได้แก่ ด้านธุรกิจการจัดประชุมและนิทรรศการ (Organizer) ด้านระบบลอจิสติกส์ (Logistics) ด้านสาธารณูปโภค (Public Utility) ด้านที่พักและโรงแรม (Accommodation) ด้านการรักษาความปลอดภัย (Security) ด้านร้านอาหาร ภัตตาคาร (Restaurant) ด้านธุรกิจนำเที่ยว (Tour Agency) ด้านนันทนาการและความบันเทิง (Recreation and Entertainment) ด้านร้านค้าของที่ระลึก (Souvenir) อยู่ในระดับสูง และความคิดเห็นของภาครัฐและเอกชนมีความคิดเห็นแตกต่างกันในประเด็นของสถานที่จัดประชุมและนิทรรศการต้องมีระบบไฟฟ้า ระบบประปา ระบบโทรศัพท์ และระบบอินเทอร์เน็ต รองรับอย่างเพียงพอในการจัดประชุมและนิทรรศการ ในส่วนของที่พัก และโรงแรม ได้แสดงความคิดเห็นถึงความสะดวกในการติดต่อของที่พักและโรงแรม ผลการศึกษาโดยรวมแสดงให้เห็นว่าจังหวัดเชียงใหม่มีศักยภาพในระดับสูงสำหรับการรองรับการจัดประชุมและนิทรรศการ

ฉัตรมงคล จันทราทิพย์ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดสงขลา” พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าศักยภาพด้านการกีฬาและการท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา มีศักยภาพด้านต่างๆ สูงถึงสูงมาก เหมาะสำหรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ได้แก่ วอลเลย์บอลชายหาด รองลงมาคือ ขี่จักรยานและวิ่ง สำหรับรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่มีความเหมาะสมที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดให้มีรายการกีฬาประเภทต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในจังหวัดสงขลา รองลงมาคือ จัดรายการกีฬาผ่านไป ตามเส้นทางที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ อันดับสาม คือ จัดกิจกรรมกีฬาและโปรแกรมการท่องเที่ยวไว้สำหรับผู้สนใจ สำหรับสถานที่ที่เหมาะสมต่อการพัฒนาให้เกิดกิจกรรมทางกีฬา ได้แก่ แหลมสมิหลา ทะเลสาบสงขลา แหลมสนอ่อน หาดปากสะกอม หาดสร้อยสวรรค์ และหาดสทิงพระเป็นต้น การวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาควรมี 2 แนวทาง คือ การใช้กีฬาเป็นกิจกรรมหลักและการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมเสริม เนื่องจากในการแข่งขันกีฬาจะมีผู้เกี่ยวข้องเดินทางมาร่วมด้วย ควรวางแผนการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเสริมให้บุคคลเหล่านั้นจัดในรูปแบบการท่องเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ หรือการท่องเที่ยวตามความสนใจ ในช่วงเวลาจังหวัดเพื่อกระตุ้นความสนใจให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงที่ว่างจากการแข่งขัน และการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นหลักและใช้กิจกรรมกีฬาเป็นกิจกรรมเสริม เช่น เมื่อมีการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การประชุมสัมมนา การท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จังหวัดสามารถ

สร้างกิจกรรมเกี่ยวกับกีฬาแทรกเข้าไปในโปรแกรมการท่องเที่ยวในลักษณะเดิม เช่น การเล่นกีฬา การชมกีฬา การฝึกซ้อมกีฬา การหัดเล่นกีฬา เป็นต้น

จามร วังศรีแก้ว (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบล” พบว่า แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีที่ ได้รับการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล คือ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต้องให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนา มีการจัดกิจกรรมเพื่อให้ประชาชนท้องถิ่นอนุรักษ์และเห็นคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น มีการกำหนดมาตรการเพื่อใช้รองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว มีการพัฒนาและอนุรักษ์ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่และประเภทของแหล่งท่องเที่ยว และควร มีการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเพื่อเป็นการ กระตุ้นการท่องเที่ยวของจังหวัดให้ดียิ่งขึ้น

งานวิจัยต่างประเทศ

การเคีย โอโรรา ราชนา และชาว โรบิน (Gandhi A. and Shaw R., 2002) ได้ทำการศึกษาโดย มุ่งประเด็นไปที่การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวกับความประทับใจและการค้นหาความแปลกใหม่ การศึกษานี้ได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เข้าไปในเมืองต่างๆ รวม 500 เมืองทางโทรศัพท์ จากการศึกษาพบว่าความประทับใจในการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา มีความสัมพันธ์กับความสนใจและมุ่งมั่นในการเข้าร่วมแข่งขันกีฬาและมีส่วนผลักดันนักท่องเที่ยวให้เข้าร่วมการแข่งขันครั้งต่อไป อย่างไรก็ตามการเสาะแสวงหาสิ่งแปลกใหม่แท้จริงแล้วไม่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งมั่นและเจตนาในการเข้าร่วมแข่งขันกีฬาแต่อย่างใด โดยปกติแล้วการเสาะแสวงหาสิ่งแปลกใหม่น่าจะเกี่ยวข้องกับการแข่งขันกีฬาที่พิเศษเฉพาะ ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าความประทับใจครั้งแรกจะมีผลต่อความสนใจและความมุ่งมั่นในการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะเป็นสิ่งจูงใจให้นักท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาครั้งต่อไป

ริชชี แบรนท์, โมสเดล ริช่า และคิง จิลล์ (Ritchie B., Mosedale L., and King J., 2002) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมศักยภาพของตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยพยายามศึกษาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่เริ่มเด่นชัดมากขึ้นเมื่อ 2 - 3 ปีที่แล้ว ทั้งในส่วนของการศึกษาและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงกีฬาจะรวมถึงการเดินทางเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาทั้งในฐานะผู้ชม และผู้เข้าร่วมกิจกรรมกีฬา เช่น การดำน้ำและการขี่จักรยาน เป็นต้น อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่ามีรายงานการวิจัยเพียงเล็กน้อยที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยของตลาดการท่องเที่ยวเชิงการกีฬา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษานี้ได้มุ่งประเด็นไปที่การสำรวจความสนใจของนักท่องเที่ยว ในการเข้าร่วมการแข่งขันรักบี้ครั้งที่ 12 ที่สนามแข่งขันบรันช์ เมืองแคนเบอร์รา ในเดือนเมษายนและพฤษภาคม 2000 จากการศึกษาพบว่าลักษณะของกีฬาและอุปนิสัยในการเดิน

ทางเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาของนักท่องเที่ยวเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ควรหยิบยกขึ้นมาพิจารณาในการจัดการแข่งขันกีฬารักบี้ทั้งปัจจุบันและอนาคต

ชาลีลอน เกาทรูริส และคอนสตันทีโนส อเล็กแซนดร้า (Charilaos K & A, 2005) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “คุณภาพของการบริการความพึงพอใจและแนวโน้มของแรงจูงใจที่เกิดจากพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยการประยุกต์ใช้ SERVQUAL Model รูปแบบของคุณภาพของบริการในสภาพกลางแจ้ง ได้หรือไม่” ดำรวจความพอใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มีต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมกลางแจ้ง จากผู้ตอบแบบสอบถาม 287 คน ซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมแข่งขันที่ทะเลสาบ พาสเทียรา ประเทศกรีซ เป็นการแข่งที่คล้ายกับที่ทะเลสาบ คาโนส หรือค้ายัค และกีฬายิงธนู พบว่า คุณภาพการบริการเป็นการวัดความพอใจ และพฤติกรรมความสนใจจากการเก็บข้อมูล 2 ชุด ที่เก็บรวบรวมความคาดหวังในสถานที่ท่องเที่ยวของผู้ที่เข้าร่วมทำให้เห็นได้ว่า ผู้เข้าร่วมมีความเข้าใจในลักษณะของธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว เป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงความพึงพอใจและพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมว่ามีความพึงพอใจ และมีความต้องการกิจกรรมในร่มมากกว่ากิจกรรมกลางแจ้ง

ฟางเหมิง (Fang Meng, 2008) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว โดยพิจารณาคุณลักษณะและแรงจูงใจกรณีศึกษา Nature-based Resort โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะและการให้บริการของที่พักร ซึ่งถือเป็นสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว แรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวและความพึงพอใจ จากการศึกษาพบว่า อธิษาศัยไมตรีและการให้บริการอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งการดำเนินงานของที่พักร มีผลต่อระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ อาหารและสถานที่ตั้งของที่พักรเป็นปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการประเมินระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตาม แรงจูงใจด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ ผู้ร่วมเดินทาง ไม่มีผลต่อระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โรมานอฟ (Romanov, 2009) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวภายในประเทศรัสเซีย” การพัฒนาการท่องเที่ยวภายในประเทศรัสเซียยังไม่ดีเท่าที่ควรเมื่อเปรียบเทียบกับหลายๆ ประเทศ เช่น สเปน ตุรกี ฝรั่งเศส เป็นต้น ซึ่งผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมีรายได้หลักมาจากการท่องเที่ยวภายในประเทศ แต่ว่า 5 ปีที่ผ่านมาประเทศรัสเซียมีรายได้จากการท่องเที่ยวลดลงอย่างมาก จึงได้ทำการวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศรัสเซีย พบว่า เกิดจากการที่นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในประเทศรัสเซียส่วนใหญ่จะเที่ยวอยู่เฉพาะในตัวเมืองมากกว่าในชนบท ทำให้ขาดการกระจายรายได้ และสาเหตุที่สำคัญ คือ การจัดการท่องเที่ยวที่ขาดประสิทธิภาพ เช่น ด้านการคมนาคมคิดอัตราค่าบริการสูงเกินไป การจัดการท่องเที่ยวไม่คำนึงสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาทัศนคติภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) คือแบบสอบถามการศึกษาศึกษาทัศนคติภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่นและการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) คือ การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi structured interview) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. ระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยแบ่งประชากรในการวิจัยออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

ประชากร

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น จากข้อมูลสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่นในปี พ.ศ.2552 มีทั้งสิ้น 2,443,631 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2554)
2. ผู้ที่อยู่ในหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชนที่สามารถให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น จำนวน 5 คน คือ
 1. นางสาวเรือนแก้ว จงจิตต์ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดขอนแก่น
 2. นายชูเกียรติ โพธิ์โต การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานขอนแก่น
 3. นายจักรกฤษณ์ ศิริพานิชย์ สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น
 4. นายเข้มชาติ สมใจวงษ์ หอการค้าจังหวัดขอนแก่น
 5. นายธนัท โฆษะวิสุทธิ บริษัทขอนแก่นไฮเต็ล

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจากขนาดของประชากรเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น จำนวน 2,443,631 คน สามารถเทียบได้ในตารางขนาดตัวอย่างที่ระดับความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5 % ของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1967)

ผู้วิจัยจึงทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวโดยการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โพลเวลล์ (Powell, 1997) จากสูตรนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

กำหนดให้	n หมายถึง	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N หมายถึง	ขนาดประชากร (2,443,631)
	e หมายถึง	ความคาดเคลื่อนที่ของการสุ่มตัวอย่างที่ระดับ 0.05

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{2,443,631}{1 + 2,443,631(0.05)^2}$$

$$n = 399$$

จากการคำนวณจะได้จำนวนตัวอย่าง เท่ากับ 399 คน เพื่อความสมบูรณ์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน จากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น ใช้การสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) แบ่งเป็นสัดส่วน 10 สถานที่เท่ากันสถานที่ละ 40 คน

แบบสัมภาษณ์ผู้ที่อยู่ในหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องการการท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากกลุ่มตัวอย่างมีความเหมาะสมกับเรื่องของการวิจัย ตรงตามวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา อีกทั้งยังเป็นผู้ที่มีประสบการณ์รู้จักพื้นที่ของจังหวัดขอนแก่นเป็นอย่างดี และปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ นางสาวเรณูแก้ว จงจิตต์ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดขอนแก่น นายชูเกียรติ โภชิต การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานขอนแก่น นายจักรกฤษณ์ ศิริพาณิชย์ สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น นายเข้มชาติ สมใจวงษ์ หอการค้าจังหวัดขอนแก่น และ นายชนัท โฆษะวิสุทธิ บริษัทขอนแก่นโฮเต็ล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยจะทำการดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากตำรา บทความวารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดขอบเขตการวิจัย
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร เพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถาม จะได้มีความชัดเจนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. นำข้อมูลที่ได้มาสร้างเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิด
4. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขในขั้นที่ 4 เสนอตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.บัญชา ชลภิรมย์, ดร.กิตติพงษ์ โพธิ์, ดร.คลฤทัย โกววรรณกุล, ดร.ชานาญ บัวทวน, นายวัชรายุทธ์ ก้าววงศ์ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity)
6. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยหาค่าความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์และแบบสอบถาม หรือเรียกว่า ค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) (Turner & Carlson, 2003) จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	=	ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบสอบถาม
	$\sum R$	=	ผลรวมของคะแนนพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ
	N	=	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การพิจารณาความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบสอบถาม คือ การพิจารณาแบบสอบถามรายชื่อจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้แบบสอบถามที่แนบไปพร้อมกับแบบสอบถามที่ต้องการให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้อง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเพื่อหาค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญกำหนดเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- + 1 หมายถึง สำคัญ แบบสอบถามวัดตรงตามวัตถุประสงค์หรือตรงตามเนื้อหา
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่า แบบสอบถามวัดตรงตามวัตถุประสงค์หรือตรงตามเนื้อหา
- 1 หมายถึง ไม่สำคัญ แบบสอบถามไม่ได้วัดตรงตามวัตถุประสงค์หรือตรงตามเนื้อหา

เมื่อได้ค่าดัชนีความสอดคล้องในแต่ละข้อย่อยแล้ว ค่า IOC ต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.5 จึงถือว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ดังนั้น ข้อคำถามที่ได้ค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ต้องถูกตัดทิ้งหรือนำไปปรับปรุง หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปปรับปรุงให้เกิดความสมบูรณ์ก่อนทดลองใช้ โดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม นำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตรวิธีการหาค่าความตรงของแบบสอบถาม (IOC) ได้ค่าความตรงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.87

จากนั้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อการปรับปรุงครั้งสุดท้ายก่อนนำไปทดลองใช้ (Try Out) โดยการนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์นั้นไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก (Cronbach's α - coefficient) (cronbach, 1951) ซึ่งเป็นค่าที่ใช้วัดความเที่ยงหรือความสอดคล้องภายใน โดยค่าที่ได้ต้องมีค่าใกล้เคียง 1 มากที่สุด โดยผู้วิจัยกำหนดค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.6 ขึ้นไป เพราะถือว่าค่าที่ได้เพียงพอและเป็นที่ยอมรับทางสถิติซึ่งผู้วิจัยประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติตามสูตร ดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{K - 1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	=	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	k	=	จำนวนข้อ
	s_i^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	s_t^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.969

- นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง
- จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์และอภิปรายผล

รูปแบบเครื่องมือ

รูปแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ชนิด

1. แบบสอบถาม (Questionnaire)

การเก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยเป็นผู้ออกแบบเครื่องมือเอง เป็นเครื่องมือที่ได้จากการศึกษาแนวคิด เอกสาร ข้อมูล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ข้อคำถามแบบมาตราส่วน (Rating Scale) และแบบปลายปิด (Close – ended Questions) และแบบปลายเปิด (Open – ended Questions) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

- เพศ
- อายุ
- สถานภาพ
- ระดับการศึกษา
- อาชีพ
- รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 องค์ประกอบทางการท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น

- แหล่งท่องเที่ยว
- แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ
- การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง
- การคมนาคม
- การบริการการท่องเที่ยว

6. ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม
7. ธุรกิจของที่ระลึก
8. ธุรกิจที่พักแรม
9. การจัดกิจกรรม

ตอนที่ 3 มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ

1. ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว
 - 1.1 ระดับเทคโนโลยีในแหล่งท่องเที่ยว
 - 1.2 การสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว
 - 1.3 ศักยภาพในการจัดการด้านการบริการ
 - 1.4 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว
2. ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว
 - 2.1 ความเหมาะสมด้านที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว
 - 2.2 ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว
3. การบริหารจัดการ
 - 3.1 การจัดการด้านความปลอดภัย
 - 3.2 การจัดการสิ่งแวดล้อม
 - 3.3 การจัดการด้านการให้ความรู้และการบริการข้อมูล
 - 3.4 การจัดการด้านเศรษฐกิจและสังคม

ตอนที่ 4 ความต้องการการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น

1. สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว
2. ความสามารถในการเข้าถึง
3. สิ่งอำนวยความสะดวก
4. รายการสำเร็จรูปที่จัดไว้ใช้ในการท่องเที่ยว
5. กิจกรรม
6. การบริการขั้นพื้นฐาน

เกณฑ์ในการให้คะแนนตอนที่ 2 – 4

ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์การให้คะแนนตัวแปร ที่เกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ ความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยมีเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับของศักยภาพ	คะแนน
ดีมาก	5
ดี	4
ปานกลาง	3
พอใช้	2
ควรปรับปรุง	1

โดยมีเกณฑ์การประเมิน สามารถแบ่งช่วงคะแนนที่ใช้วิธีการคำนวณหาความกว้างของ
 อันตรภาคชั้น (Class interval) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์เฉลี่ยในการอภิปรายผล ดังนี้

4.21 – 5.00	หมายถึง	ระดับศักยภาพมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง	ระดับศักยภาพมาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	ระดับศักยภาพปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง	ระดับศักยภาพน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	ระดับศักยภาพน้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended)

- แบบสัมภาษณ์ เพื่อเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกาการท่องเที่ยวของจังหวัด
 ขอนแก่น ซึ่งประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ดังนี้
 - จังหวัดขอนแก่นมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวหรือไม่
 - จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคของการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่นเป็นอย่างไร
 - แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่นเป็นอย่างไร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำตามขั้นตอน ดังนี้

- เก็บรวบรวมโดยการ ค้นคว้าจากตำรา เอกสาร อินเตอร์เน็ต เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณา
 ศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น
- เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อศึกษาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว
 ของจังหวัดขอนแก่น มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ และความต้องการ
 ของนักท่องเที่ยว บริเวณแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และสนามกีฬา
 ได้แก่ อุทยานแห่งชาติภูเก้า – ภูพานคำ อุทยานแห่งชาติภูเวียง อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน
 อุทยานแห่งชาติน้ำพอง เขื่อนอุบลรัตน์ หมู่บ้านเต่า หมู่บ้านสูงอง วัดหนองแวง สวนสัตว์
 เขาสวนกวาง และสนามกีฬากลางมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 400 คน ในช่วงเดือน
 พฤศจิกายน ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ.2554 ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ
 (Accidental Random Sampling)

3. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม และลงรหัสข้อมูล นำข้อมูลไปวิเคราะห์ผล
4. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ที่อยู่ในหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชนที่สามารถให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวและการกีฬาของจังหวัดขอนแก่น จำนวน 5 คน โดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi structured interview) ซึ่งจะทำการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2555 เก็บข้อมูลโดยการบันทึกเทปการสนทนา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณ

จากแบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัย โดยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งใช้สถิติ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับของศักยภาพ เปรียบเทียบระหว่างเพศ (t-test) และอายุ (F-test) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับของมาตรฐาน และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 4 ความต้องการของนักท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับของความต้องการ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ข้อเสนอแนะ ที่มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด นำมาวิเคราะห์โดยการจับประเด็นที่คล้ายกัน มาจัดกลุ่ม แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอเป็นรายชื่อประกอบความถี่

ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจำแนกออกตามประเด็นคำถาม ตรวจสอบ และวิเคราะห์ข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลตามลักษณะการวิจัยเชิงคุณภาพ และพิจารณาความสมบูรณ์ของข้อมูลโดยดูจากวัตถุประสงค์การวิจัยและกรอบแนวคิดในการวิจัย นำเสนอในรูปแบบเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น

ระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัย

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ตั้งแต่เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2554 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2555 โดยมีกิจกรรมต่างๆ

การดำเนินการ	มิ.ย. 54	ก.ค. 54	ส.ค. 54	ก.ย. 54	ต.ค. 54	พ.ย. 54	ธ.ค. 54	ม.ค. 55	ก.พ. 55	มี.ค. 55
ศึกษาและรวบรวมข้อมูล										
สร้างเครื่องมือ										
ทดสอบเครื่องมือ										
เก็บข้อมูล										
ประมวลผลข้อมูล										
วิเคราะห์และสรุปผล										
นำเสนอผลการวิจัย										

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น” ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน และการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ภาครัฐและเอกชนที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่นจำนวน 5 คน โดยในส่วนของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้จำแนกผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำเสนอตารางประกอบความเรียง ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม
 - ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น
 - มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ
 - ความต้องการของนักท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น
 - ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น
 - การเปรียบเทียบความแตกต่างขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวระหว่างเพศและอายุ
2. ผลการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ภาครัฐและเอกชนที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ปราบกฎผลวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 1 – 6

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
หญิง	198	49.5
ชาย	202	51.5
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 และเป็นเพศหญิง จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 49.5

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามช่วงอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 15 ปี	34	8.5
15 - 25 ปี	157	39.3
26 - 35 ปี	122	30.5
36 - 45 ปี	46	11.5
46 - 55 ปี	24	6.0
55 ปี ขึ้นไป	17	4.3
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 15 - 25 ปี จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3 รองลงมา คือ อายุ 26 - 35 ปี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพทางสังคม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	264	66.0
สมรส	136	34.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 66 และสถานภาพสมรส จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 34

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าประถมศึกษา	2	5.0
ประถมศึกษา	15	3.8
มัธยมศึกษา / ปวช.	99	24.8
อนุปริญญา / ปวส.	52	13.0
ปริญญาตรี	179	44.8
สูงกว่าปริญญาตรี	53	13.3
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
นักเรียน	68	17.0
นิสิต/นักศึกษา	103	25.8
รับจ้าง	34	8.5
บริษัทเอกชน	43	10.8
รัฐวิสาหกิจ	9	2.3
เจ้าหน้าที่ของรัฐ / ข้าราชการ	71	17.8
ธุรกิจส่วนตัว	64	16.0
อื่นๆ	8	2.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเป็น นิสิต/ นักศึกษา จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8 รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ / ข้าราชการ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	116	29.0
5,001 – 10,000 บาท	85	21.3
10,001 – 15,000 บาท	66	16.5
15,001 – 20,000 บาท	34	8.5
20,001 – 25,000 บาท	31	7.8
มากกว่า 25,000 บาท	68	17.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3

ศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น จำนวน 400 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปรากฏผลวิเคราะห์ข้อมูลดัง ตารางที่ 7 - 15

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของ จังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	ระดับ ศักยภาพ
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	3.66	0.817	มาก
แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์	3.41	0.885	มาก
แหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม	3.55	0.839	มาก
แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	3.39	0.892	ปานกลาง
แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	3.39	0.924	ปานกลาง
แหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬา	3.15	0.974	ปานกลาง
แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ	3.38	0.928	ปานกลาง
แหล่งท่องเที่ยวทางวิถีชุมชน	3.51	0.950	มาก

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า ระดับศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวทางวิถีชุมชน และระดับปานกลาง ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬา และแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของ จังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ

แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ศักยภาพ
สวนสาธารณะ	3.75	0.858	มาก
สวนสัตว์	3.11	1.096	ปานกลาง
ห้างสรรพสินค้า	3.91	0.920	มาก
โรงภาพยนตร์	3.69	1.014	มาก
สนามกีฬา	3.53	0.939	มาก

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า ระดับศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งพักผ่อนหย่อนใจอยู่ในระดับมาก ยกเว้น สวนสัตว์ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของ จังหวัดขอนแก่น ด้านการผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง

การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง	\bar{X}	S.D.	ระดับ ศักยภาพ
เดินป่าศึกษาธรรมชาติ	3.25	1.042	ปานกลาง
ชมประวัติศาสตร์	3.23	0.938	ปานกลาง
ปั่นจักรยานศึกษาธรรมชาติ	3.13	1.023	ปานกลาง
ล่องแพ/ล่องเรือ	3.02	1.084	ปานกลาง
เที่ยวถ้ำ/ธรณีวิทยา	3.04	1.125	ปานกลาง
เที่ยวน้ำตก	3.12	1.151	ปานกลาง
แคมป์ปิ้ง	3.09	0.993	ปานกลาง
กิจกรรมกีฬากลางแจ้ง	3.32	0.959	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า ระดับศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้งอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของ จังหวัดขอนแก่น ด้านการคมนาคม

การคมนาคม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ศักยภาพ
ความสะดวกสบายในการบริการขนส่งมวลชน	3.67	0.838	มาก
ความปลอดภัยในการบริการขนส่งมวลชน	3.55	0.806	มาก
ป้ายบอกทางและสัญลักษณ์ที่ชัดเจน	3.50	0.907	มาก
ถนนเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.49	0.853	มาก
สภาพของถนนไปยังแหล่งท่องเที่ยว	3.37	0.908	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า ระดับศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการคมนาคมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น สภาพถนนไปยังแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของ จังหวัดขอนแก่น ด้านการบริการทางการท่องเที่ยว

การบริการทางการท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	ระดับ ศักยภาพ
ศูนย์บริการข้อมูลทางการท่องเที่ยว	3.41	0.946	มาก
บริษัทนำเที่ยว	3.28	0.966	ปานกลาง
โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป	3.19	0.997	ปานกลาง
มัคคุเทศก์ท้องถิ่น/ยุวมัคคุเทศก์	3.04	1.007	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า ระดับศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการบริการทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ศูนย์บริการข้อมูลทางการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของ จังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม

ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ศักยภาพ
ร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	3.80	0.935	มาก
สถานที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยว	3.60	0.898	มาก
ราคาอาหารและเครื่องดื่มมีความเหมาะสม	3.59	0.902	มาก
ความโดดเด่นของอาหารพื้นเมือง	3.67	0.891	มาก
บริการที่จอดรถ	3.49	0.884	มาก

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า ระดับศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มอยู่ในระดับมากทุกประเด็น

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของ จังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจของที่ระลึก

ธุรกิจของที่ระลึก	\bar{X}	S.D.	ระดับ ศักยภาพ
สินค้าพื้นเมือง	3.60	0.904	มาก
ความหลากหลายของประเภทสินค้า	3.48	0.947	มาก
ราคาเหมาะสมกับคุณภาพของสินค้า	3.48	0.878	มาก
การส่งเสริมการขาย	3.41	0.948	มาก
สถานที่จำหน่ายของที่ระลึก	3.42	0.962	มาก

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า ระดับศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจของที่ระลึกอยู่ในระดับมากทุกประเด็น

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจที่พักแรม

ธุรกิจที่พักแรม	\bar{X}	S.D.	ระดับศักยภาพ
สถานที่ตั้งของที่พักร	3.71	0.913	มาก
มีที่พักหลากหลายประเภท	3.69	0.900	มาก
สะอาด สะดวก มีมาตรฐาน	3.59	0.879	มาก
อัตราค่าบริการมีความเหมาะสม	3.53	0.866	มาก
การส่งเสริมการขาย	3.54	0.947	มาก
ความปลอดภัย	3.71	0.912	มาก

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่า ระดับศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจที่พักแรมอยู่ในระดับมากทุกประเด็น

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับศักยภาพ
ความหลากหลายของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว	3.40	0.852	ปานกลาง
ความสามารถในการรองรับ	3.44	0.836	มาก
การส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว	3.31	0.879	ปานกลาง
เจ้าหน้าที่ที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกิจกรรม	3.25	0.964	ปานกลาง

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่า ระดับศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ความสามารถในการรองรับอยู่ในระดับมาก

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการจำนวน 400 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปรากฏผลวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 16 - 18

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการของจังหวัดขอนแก่น ด้านศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว

ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	ระดับมาตรฐานคุณภาพ
ระดับเทคโนโลยีในแหล่งท่องเที่ยว เช่น อินเทอร์เน็ต สัญญาณโทรศัพท์ เป็นต้น	3.59	0.913	มาก
การสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมการบริการ เป็นต้น	3.42	0.892	มาก
การจัดการด้านการบริการ เช่น การให้ข้อมูล การรักษาความปลอดภัย เป็นต้น	3.46	0.843	มาก
การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.47	0.914	มาก
การจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.40	0.907	ปานกลาง
ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว	3.42	0.912	มาก

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่า ระดับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการของจังหวัดขอนแก่น ด้านศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว เพื่อนันทนาการของจังหวัดขอนแก่น ด้านศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว

ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	ระดับ มาตรฐาน คุณภาพ
ความเหมาะสมของที่ตั้งแหล่งท่องเที่ยว	3.52	0.870	มาก
สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ร้านค้า			
สาธารณูปโภค ที่จอดรถ เป็นต้น	3.56	0.845	มาก
มีที่พักเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	3.49	0.923	มาก
มีป้ายบอกทางและป้ายสื่อความหมายตามบริเวณที่สำคัญ	3.49	1.001	มาก

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่า ระดับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการของจังหวัดขอนแก่น ด้านศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากทุกประเด็น

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว เพื่อนันทนาการของจังหวัดขอนแก่น ด้านการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการ	\bar{X}	S.D.	ระดับมาตรฐานคุณภาพ
ด้านความปลอดภัย	3.49	0.873	มาก
ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น การกำจัดขยะมูลฝอย การบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น	3.41	0.948	มาก
ด้านการให้ความรู้และการบริการข้อมูล	3.38	0.893	ปานกลาง
ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การกระจายรายได้สู่ชุมชน ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เป็นต้น	3.42	0.854	มาก
ด้านความพร้อมของบุคลากรทางการท่องเที่ยว	3.43	0.876	มาก
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.40	0.896	ปานกลาง
ด้านการปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	3.41	0.919	มาก
ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายโปรแกรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น การขายตรง การขายผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นต้น	3.24	0.998	ปานกลาง
ด้านการส่งเสริมการขาย เช่น การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น	3.33	0.988	ปานกลาง
ด้านผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่สะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด	3.43	0.942	มาก

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่า ระดับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการของจังหวัดขอนแก่น ด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการให้ความรู้และการบริการข้อมูล ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายโปรแกรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น การขายตรง การขายผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นต้น และด้านการส่งเสริมการขาย เช่น การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น อยู่ในระดับปานกลาง

ความต้องการของนักท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 400 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปรากฏผลวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 19 - 24

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว

สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ ต้องการ
ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว	3.58	0.909	มาก
ความสวยงามและความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว	3.56	0.902	มาก
ความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว	3.54	0.878	มาก
ความกลมกลืนของธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม	3.58	0.901	มาก
ความสนุกสนานของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว	3.44	0.899	มาก
การหาประสบการณ์	3.43	0.934	มาก

จากตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่า ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากทุกประเด็น

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น ด้านความสามารถในการเข้าถึง

ความสามารถในการเข้าถึง	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ ต้องการ
ได้รับความสะดวกสบายในการเข้าถึงสถานที่ต่างๆ	3.48	0.881	มาก
การคมนาคมขนส่ง มีความปลอดภัยและมีมาตรฐาน	3.57	0.856	มาก
เส้นทางสำหรับการท่องเที่ยว	3.40	0.983	ปานกลาง
การบริการข้อมูลระหว่างเส้นทางท่องเที่ยว	3.42	0.975	มาก
ความชัดเจนของป้ายบอกทางทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ	3.41	1.025	มาก
เหมาะสมทุกฤดูกาล	3.48	0.923	มาก
ความสะดวกสบายในการเดินทางระหว่างประเทศ	3.48	0.963	มาก

จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่า ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น ด้านความสามารถในการเข้าถึงอยู่ในระดับมาก ยกเว้น เส้นทางสำหรับการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

สิ่งอำนวยความสะดวก	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ ต้องการ
ศูนย์บริการข้อมูลการเดินทางและการท่องเที่ยว	3.48	0.947	มาก
การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร	3.39	0.938	ปานกลาง
สาธารณูปโภคในแหล่งท่องเที่ยว	3.49	0.904	มาก
มาตรฐานของสถานที่พักผ่อน	3.65	0.889	มาก
มาตรฐานการให้บริการต่างๆ	3.40	0.923	ปานกลาง
สถานที่พักผ่อนระหว่างการเดินทาง	3.45	0.866	มาก
สถานีบริการเชื้อเพลิงยานพาหนะ	3.64	0.867	มาก

จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่า ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมาก ยกเว้น การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร และมาตรฐานการให้บริการต่างๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น ด้านรายการสำเร็จรูปที่จัดไว้ใช้ในการท่องเที่ยว

รายการสำเร็จรูปที่จัดไว้ใช้ในการท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ ต้องการ
แพ็คเกจรายการท่องเที่ยว	3.15	1.034	ปานกลาง
บริษัทที่รับจัดบริการการท่องเที่ยว	3.12	1.074	ปานกลาง
แพ็คเกจที่พัก และกิจกรรมท่องเที่ยว	3.29	0.970	ปานกลาง
รายการนำเที่ยวสำเร็จรูปพร้อมมัคคุเทศก์	3.13	1.032	ปานกลาง
แพ็คเกจพร้อมกิจกรรมพิเศษ	3.15	1.086	ปานกลาง

จากตารางที่ 22 แสดงให้เห็นว่า ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น ด้านรายการสำเร็จรูปที่จัดไว้ใช้ในการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น ด้านกิจกรรม

กิจกรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ ต้องการ
กิจกรรมสำหรับการท่องเที่ยว	3.21	1.025	ปานกลาง
กิจกรรมนันทนาการ และการพักผ่อน	3.35	0.962	ปานกลาง
กิจกรรมใหญ่ระดับชุมชน ระดับจังหวัด ระดับชาติ	3.36	0.976	ปานกลาง
กิจกรรมเกี่ยวกับกีฬา	3.28	0.987	ปานกลาง
กิจกรรมสำหรับคนทุกกลุ่ม ทั้งกลุ่มพิเศษและผู้พิการ	3.09	1.112	ปานกลาง

จากตารางที่ 23 แสดงให้เห็นว่า ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น ด้านกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น ด้านการบริการขั้นพื้นฐาน

การบริการขั้นพื้นฐาน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ ต้องการ
สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน	3.60	0.887	มาก
บริการทางการสื่อสาร	3.61	0.895	มาก
บริการอินเทอร์เน็ต	3.57	0.942	มาก
บริการธนาคาร และการเงิน	3.62	0.966	มาก
โรงพยาบาลที่ได้มาตรฐานการรักษา	3.88	0.920	มาก
การคมนาคมทางบก ทางอากาศ	3.65	0.874	มาก
ที่ทำกรไปรษณีย์	3.61	0.908	มาก

จากตารางที่ 24 แสดงให้เห็นว่า ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น ด้านการบริการขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมากทุกประเด็น

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัด ขอนแก่นในอนาคตของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนา
ศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่นในอนาคต ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิด
(Open – ended question) ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยจับประเด็นที่
คล้ายคลึงกันมาจัดเป็นกลุ่มเดียวกัน จำแนกรายข้อ เพื่อนำมากำหนดเป็นความถี่ (Frequency)
ให้กับข้อความหรือรายการนั้นๆ จากนั้นจึงสรุปมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage) ปรากฏผลดังตาราง
ตารางที่ 25 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการตอบคำถามปลายเปิด

ข้อเสนอแนะศักยภาพการท่องเที่ยว ของจังหวัดขอนแก่น	ผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบคำถามปลายเปิด (n = 117)	
	จำนวน	ร้อยละ
1.ควรจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดให้มากขึ้น	21	17.95
2.ควรขยายสถานีเชื้อเพลิงให้มากกว่านี้	17	14.54
3.ควรมีป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่ชัดเจน	16	13.68
4.ควรมีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว	14	11.97
5.ควรปรับปรุงทัศนียภาพในแหล่งท่องเที่ยว	9	7.69
6.ควรมีบริการอินเทอร์เน็ตในแหล่งท่องเที่ยว	7	5.98
7.ควรเพิ่มจำนวนห้องสุขาแหล่งท่องเที่ยว	7	5.98
8.ควรเพิ่มที่นั่งขยะในแหล่งท่องเที่ยว	7	5.98
9.ควรขยายเส้นทางจราจรที่จะไปยังแหล่งท่องเที่ยว	5	4.27
10.ควรเพิ่มสถานที่ให้บริการทางสุขภาพในจังหวัด	5	4.27
11.ควรเพิ่มร้านอาหารในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว	5	4.27
12.ควรเพิ่มร้านจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก	4	3.42
รวม	117	100.00

จากตารางที่ 25 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
ในเรื่องของการกิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดให้มากขึ้น จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 17.95
การขยายสถานีน้ำมันเชื้อเพลิง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 14.54

การเปรียบเทียบความแตกต่างขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น
ระหว่างเพศและอายุ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยเปรียบเทียบความแตกต่างขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น
ระหว่างเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยว
ของจังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งท่องเที่ยว ระหว่างเพศ

แหล่งท่องเที่ยว	เพศชาย		เพศหญิง		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ	3.67	0.837	3.65	0.798	0.222	0.824
แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์	3.48	0.829	3.33	0.932	1.678	0.094
แหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม	3.57	0.857	3.54	0.823	0.310	0.757
แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	3.48	0.865	3.31	0.911	1.945	0.052
แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	3.42	0.890	3.35	0.957	0.732	0.464
แหล่งท่องเที่ยวทางกีฬา	3.22	0.900	3.09	1.040	1.265	0.207
แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ	3.42	0.919	3.33	0.938	0.943	0.346
แหล่งท่องเที่ยวทางวิถีชุมชน	3.61	0.970	3.42	0.923	2.010	0.045*

*p < 0.05

จากตารางที่ 26 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามระหว่างเพศชายและเพศหญิง
เกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน
ในด้านแหล่งท่องเที่ยวทางวิถีชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 27 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ระหว่างเพศ

แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ	เพศชาย		เพศหญิง		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
สวนสาธารณะ	3.86	0.873	3.65	0.834	2.404	0.017*
สวนสัตว์	3.14	1.066	3.08	1.126	0.567	0.571
ห้างสรรพสินค้า	3.94	0.902	3.88	0.939	0.687	0.493
โรงภาพยนตร์	3.63	1.013	3.74	1.015	-1.048	0.295
สนามกีฬา	3.50	0.900	3.57	0.976	-0.738	0.461

*p < 0.05

จากตารางที่ 27 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามระหว่างเพศชายและเพศหญิงเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งพักผ่อนหย่อนใจแตกต่างกันในด้านสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 28 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ระหว่างเพศ

การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง	เพศชาย		เพศหญิง		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
เดินป่าศึกษาธรรมชาติ	3.22	1.086	3.28	0.999	-0.528	0.598
ชมประวัติศาสตร์	3.23	0.965	3.23	0.914	-0.004	0.997
ปั่นจักรยานศึกษาธรรมชาติ	3.20	1.014	3.06	1.003	1.298	0.195
ล่องแพ ล่องเรือ	3.07	1.081	2.98	1.088	0.788	0.431
เที่ยวถ้ำ ธรณีวิทยา	3.09	1.118	2.99	1.133	0.695	0.371
เที่ยวน้ำตก	3.17	1.116	3.07	1.184	0.803	0.423
แคมป์ปิ้ง	3.11	0.996	3.07	0.992	0.371	0.711
กิจกรรมกีฬากลางแจ้ง	3.28	0.955	3.36	0.964	-0.871	0.384

p < 0.05

จากตารางที่ 28 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามระหว่างเพศชายและเพศหญิงเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 29 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการคมนาคม ระหว่างเพศ

การคมนาคม	เพศชาย		เพศหญิง		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ความสะดวกสบายในการบริการขนส่งมวลชน	3.66	0.850	3.68	0.829	-0.198	0.643
ความปลอดภัยในการบริการขนส่งมวลชน	3.58	0.813	3.52	0.799	0.633	0.527
ป้ายบอกทางและสัญลักษณ์ที่ชัดเจน	3.55	0.840	3.45	0.967	1.047	0.296
ถนนเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.48	0.841	3.51	0.865	-0.353	0.724
สภาพของถนนไปยังแหล่งท่องเที่ยว	3.37	0.862	3.36	0.952	0.190	0.849

$p < 0.05$

จากตารางที่ 29 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามระหว่างเพศชายและเพศหญิงเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการคมนาคมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 30 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการบริการทางการท่องเที่ยว ระหว่างเพศ

การบริการทางการท่องเที่ยว	เพศชาย		เพศหญิง		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ศูนย์บริการข้อมูลทางการท่องเที่ยว	3.43	0.968	3.40	0.926	0.299	0.765
บริษัทนำเที่ยว	3.32	0.991	3.24	0.943	0.886	0.376
โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป	3.19	0.953	3.19	1.040	-0.053	0.958
มัคคุเทศก์ท้องถิ่น ยูวมัคคุเทศก์	3.04	0.963	3.05	1.050	-0.140	0.888

$p < 0.05$

จากตารางที่ 30 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามระหว่างเพศชายและเพศหญิงเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการบริการทางการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 31 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ระหว่างเพศ

ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม	เพศชาย		เพศหญิง		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	3.81	0.967	3.78	0.904	0.331	0.741
สถานที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยว	3.62	0.886	3.58	0.912	0.467	0.641
ราคาอาหารและเครื่องดื่มมีความเหมาะสม	3.61	0.905	3.58	0.901	0.297	0.766
ความโดดเด่นของอาหารพื้นเมือง	3.68	0.910	3.66	0.873	0.150	0.881
บริการที่จอดรถ	3.54	0.893	3.45	0.857	0.960	0.338

$p < 0.05$

จากตารางที่ 31 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามระหว่างเพศชายและเพศหญิงเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 32 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจของที่ระลึก ระหว่างเพศ

ธุรกิจของที่ระลึก	เพศชาย		เพศหญิง		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
สินค้าพื้นเมือง	3.57	0.947	3.63	0.861	-0.696	0.487
ความหลากหลายของประเภทสินค้า	3.51	0.970	3.45	0.925	0.628	0.530
ราคาเหมาะสมกับคุณภาพของสินค้า	3.51	0.911	3.46	0.847	0.622	0.535
การส่งเสริมการขาย	3.47	0.975	3.35	0.919	1.353	0.177
สถานที่จำหน่ายของที่ระลึก	3.42	0.973	3.42	0.954	0.087	0.931

$p < 0.05$

จากตารางที่ 32 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามระหว่างเพศชายและเพศหญิงเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจของที่ระลึกไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 33 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจที่พักแรม ระหว่างเพศ

ธุรกิจที่พักแรม	เพศชาย		เพศหญิง		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
สถานที่ตั้งของที่พัก	3.74	0.884	3.68	0.941	0.703	0.482
มีที่พักหลากหลายประเภท	3.66	0.903	3.73	0.898	-0.790	0.430
สะอาด สะดวก มีมาตรฐาน	3.57	0.886	3.62	0.874	-0.547	0.585
อัตราค่าบริการมีความเหมาะสม	3.52	0.835	3.55	0.898	-0.396	0.692
การส่งเสริมการขาย	3.59	0.929	3.48	0.963	1.170	0.243
ความปลอดภัย	3.74	0.884	3.69	0.939	0.595	0.552

$p < 0.05$

จากตารางที่ 33 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามระหว่างเพศชายและเพศหญิงเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจที่พักแรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 34 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดกิจกรรม ระหว่างเพศ

การจัดกิจกรรม	เพศชาย		เพศหญิง		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ความหลากหลายของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว	3.38	0.845	3.42	0.861	-0.434	0.664
ความสามารถในการรองรับ	3.38	0.821	3.50	0.848	-1.332	0.184
การส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว	3.35	0.847	3.27	0.909	0.925	0.356
เจ้าหน้าที่ที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกิจกรรม	3.33	0.945	3.16	0.976	1.768	0.078

$p < 0.05$

จากตารางที่ 34 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามระหว่างเพศชายและเพศหญิงเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดกิจกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 35 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งท่องเที่ยว ระหว่างช่วงอายุ

แหล่งท่องเที่ยว	อายุ (n = 400)												F	p
	< 15 ปี		15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		55 ปีขึ้นไป			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ	4.09	0.830	3.63	0.803	3.63	0.825	3.59	0.717	3.75	0.737	3.29	0.985	2.818	0.016*
แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์	3.50	0.929	3.41	0.817	3.38	0.894	3.39	1.043	3.63	0.924	3.06	0.827	0.924	0.465
แหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม	3.53	0.929	3.58	0.841	3.53	0.835	3.50	0.863	3.67	0.702	3.47	0.874	0.207	0.960
แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	3.53	0.861	3.43	0.841	3.41	0.960	3.20	0.980	3.38	0.647	3.2	0.970	0.769	0.572
แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	3.79	0.978	3.54	0.916	3.19	0.939	3.17	0.902	3.21	0.588	3.35	0.786	4.153	0.001*
แหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬา	3.94	1.043	3.20	0.897	3.03	0.918	2.89	1.059	3.08	0.881	2.82	1.074	6.394	0.000*
แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการ														
นันทนาการ	3.88	0.946	3.43	0.955	3.33	0.876	3.09	0.915	3.33	0.761	3.06	0.899	3.596	0.003*
แหล่งท่องเที่ยวทางวิถีชุมชน	3.68	0.912	3.58	0.907	3.44	0.891	3.24	1.099	3.58	0.929	3.65	1.320	1.354	0.241

*P < 0.05 ($F_{0.05, 394} = 2.237$)

จากตารางที่ 35 แสดงให้เห็นว่าผลการเปรียบเทียบขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งท่องเที่ยวในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกันพบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬา แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุแตกต่างกันพบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้การเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) โดยวิธี LSD (Least Significant Different) ได้ผลดังตารางที่ 36 – 39

ตารางที่ 36 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	4.09	-	0.458*	0.457*	0.501*	0.338	0.794*
15 - 25 ปี	3.63	-	-	0.000	0.044	-0.119	0.336
26 - 35 ปี	3.63	-	-	-	0.044	-0.119	0.337
36 - 45 ปี	3.59	-	-	-	-	-0.163	0.293
46 - 55 ปี	3.75	-	-	-	-	-	0.456
55 ปี ขึ้นไป	3.29	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 36 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี และ 55 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 37 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	3.79	-	0.253	0.606*	0.620*	0.586*	0.441
15 - 25 ปี	3.54	-	-	0.353*	0.367*	0.333	0.188
26 - 35 ปี	3.19	-	-	-	0.015	-0.020	-0.164
36 - 45 ปี	3.17	-	-	-	-	-0.034	-0.179
46 - 55 ปี	3.21	-	-	-	-	-	-0.145
55 ปี ขึ้นไป	3.35	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 37 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างจากอายุ 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี และ 46 - 55 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างจากอายุ 26 - 35 ปี และ 36 - 45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 38 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬา ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	3.94	-	0.737*	0.908*	1.050*	0.858*	1.118*
15 - 25 ปี	3.20	-	-	0.171	0.313*	0.120	0.380
26 - 35 ปี	3.03	-	-	-	0.141	-0.051	0.209
36 - 45 ปี	2.89	-	-	-	-	-0.192	0.068
46 - 55 ปี	3.08	-	-	-	-	-	0.260
55 ปี ขึ้นไป	2.82	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 38 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาแตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 30 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 39 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	3.88	-	0.456*	0.554*	0.795*	0.549*	0.824*
15 - 25 ปี	3.43	-	-	0.099	0.340*	0.093	0.233
26 - 35 ปี	3.33	-	-	-	0.241	-0.005	0.269
36 - 45 ปี	3.09	-	-	-	-	-0.246	0.028
46 - 55 ปี	3.33	-	-	-	-	-	0.275
55 ปี ขึ้นไป	3.06	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 39 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการแตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 30 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 40 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ระหว่างช่วงอายุ

แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ	อายุ (n = 400)												F	p
	< 15 ปี		15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		55 ปีขึ้นไป			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
สวนสาธารณะ	3.88	0.946	3.86	0.888	3.79	0.707	3.39	0.881	3.67	0.761	3.41	1.176	2.970	0.012*
สวนสัตว์	3.85	0.989	3.14	1.124	3.12	1.017	2.85	1.095	2.75	1.113	2.47	0.800	5.668	0.000*
ห้างสรรพสินค้า	4.15	0.925	4.06	0.806	3.92	0.950	3.57	0.910	3.42	1.018	3.65	1.115	4.462	0.001*
โรงพยาบาลนคร	3.82	1.114	3.95	0.846	3.63	1.077	3.33	0.920	3.21	1.215	3.00	0.935	6.509	0.000*
สนามกีฬา	4.21	0.946	3.59	0.877	3.48	0.911	3.35	1.037	3.08	0.776	3.29	0.985	5.681	0.000*

*P < 0.05 (F_{0.05, 394} = 2.237)

จากตารางที่ 40 แสดงให้เห็นว่าผลการเปรียบเทียบขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านแหล่งพักผ่อนหย่อนใจในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกันพบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งพักผ่อนหย่อนใจด้านสวนสาธารณะ สวนสัตว์ ห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาลนคร สนามกีฬา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุแตกต่างกันพบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งพักผ่อนหย่อนใจแตกต่างกัน จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้การเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) โดยวิธี LSD (Least Significant Different) ได้ผลดังตารางที่ 41 - 45

ตารางที่ 41 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ด้านสวนสาธารณะ ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	3.88	-	0.022	0.095	0.491*	0.216	0.471
15 - 25 ปี	3.86	-	-	0.073	0.469*	0.193	0.448*
26 - 35 ปี	3.79	-	-	-	0.396*	0.120	0.375
36 - 45 ปี	3.39	-	-	-	-	-0.275	-0.020
46 - 55 ปี	3.67	-	-	-	-	-	0.255
55 ปีขึ้นไป	3.41	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 41 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ด้านสวนสาธารณะแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ด้านสวนสาธารณะแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ด้านสวนสาธารณะแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 42 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ด้านสวนสัตว์ ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	3.85	-	0.713*	0.730*	1.005*	1.103*	1.382*
15 - 25 ปี	3.14	-	-	0.017	0.292	0.390	0.670*
26 - 35 ปี	3.12	-	-	-	0.275	0.373	0.652*
36 - 45 ปี	2.85	-	-	-	-	0.098	0.377
46 - 55 ปี	2.75	-	-	-	-	-	0.279
55 ปีขึ้นไป	2.47	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 42 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ด้านสวนสัตว์แตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 30 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ด้านสวนสัตว์ แตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ด้านสวนสัตว์ แตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 43 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ด้านห้างสรรพสินค้า ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	4.15	-	0.083	0.229	0.582*	0.730*	0.500
15 - 25 ปี	4.06	-	-	0.146	0.498*	0.647*	0.417
26 - 35 ปี	3.92	-	-	-	0.353*	0.501*	0.271
36 - 45 ปี	3.57	-	-	-	-	0.149	-0.082
46 - 55 ปี	3.42	-	-	-	-	-	-0.230
55 ปี ขึ้นไป	3.65	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 43 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ด้านห้างสรรพสินค้าแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี และ 46 - 55 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ด้านห้างสรรพสินค้าแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี และ 46 - 55 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ด้านห้างสรรพสินค้าแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี และ 46 - 55 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 44 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ด้านโรงภาพยนตร์ ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	3.82	-	-0.126	0.192	0.497*	0.615*	0.824*
15 - 25 ปี	3.95	-	-	0.318*	0.623*	0.741*	0.949*
26 - 35 ปี	3.63	-	-	-	0.305	0.423	0.631*
36 - 45 ปี	3.33	-	-	-	-	0.118	0.326
46 - 55 ปี	3.21	-	-	-	-	-	0.208
55 ปีขึ้นไป	3.00	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 44 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ด้านโรงภาพยนตร์แตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ด้านโรงภาพยนตร์แตกต่างจากอายุ 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ด้านโรงภาพยนตร์แตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 45 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ด้านสนามกีฬา ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	4.21	-	0.620*	0.730*	0.858*	1.123*	0.912*
15 - 25 ปี	3.59	-	-	0.111	0.238	0.503*	0.292
26 - 35 ปี	3.48	-	-	-	0.128	0.392	0.181
36 - 45 ปี	3.35	-	-	-	-	0.264	0.054
46 - 55 ปี	3.08	-	-	-	-	-	-0.211
55 ปี ขึ้นไป	3.29	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 45 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ด้านสนามกีฬาแตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ด้านสนามกีฬาแตกต่างจากอายุ 46 - 55 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 46 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ระหว่างช่วงอายุ

การผจญภัยและนันทนาการ กลางแจ้ง	อายุ (n = 400)												F	p
	< 15 ปี		15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		55 ปีขึ้นไป			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
เดินป่าศึกษาธรรมชาติ	3.82	1.086	3.21	1.062	3.39	1.008	2.87	0.885	3.21	0.884	2.59	0.939	5.408	0.000*
ชมประวัติศาสตร์	3.68	0.976	3.25	0.952	3.29	0.949	2.91	0.784	3.17	0.868	2.76	0.752	3.666	0.003*
ปั่นจักรยานศึกษาธรรมชาติ	3.68	1.007	3.24	0.968	3.11	1.043	2.72	1.004	2.92	0.776	2.65	1.169	4.993	0.000*
ล่องแพ / ล่องเรือ	3.44	1.211	3.06	1.090	3.05	1.027	2.76	1.119	2.67	0.917	2.82	1.074	2.278	0.046*
เที่ยวถ้ำ / ธรณีวิทยา	3.62	1.155	3.06	1.078	2.93	1.085	2.87	1.222	2.96	1.160	3.06	1.249	2.330	0.042*
เที่ยวน้ำตก	3.88	1.200	3.24	1.075	2.92	1.095	2.76	1.233	3.00	1.180	3.12	1.166	5.270	0.000*
แคมป์ปิ้ง	3.50	0.992	3.18	0.992	3.03	0.987	2.74	0.929	2.92	0.830	3.06	1.144	2.889	0.014*
กิจกรรมกีฬากลางแจ้ง	3.85	0.985	3.44	1.009	3.29	0.838	2.89	0.767	3.17	0.868	2.76	1.200	6.080	0.000*

*P < 0.05 ($F_{0.05, 394} = 2.237$)

จากตารางที่ 46 แสดงให้เห็นว่าผลการเปรียบเทียบขององค์ประกอบการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้งในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกันพบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้งด้านเดินป่าศึกษาธรรมชาติ ชมประวัติศาสตร์ ปั่นจักรยานศึกษาธรรมชาติ ล่องแพ / ล่องเรือ เที่ยวถ้ำ / ธรณีวิทยา เที่ยวน้ำตก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุแตกต่างกันพบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของการผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง แตกต่างกัน จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้การเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) โดยวิธี LSD (Least Significant Different) ได้ผลดังตารางที่ 47 - 54

ตารางที่ 47 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านเดินป่าศึกษาธรรมชาติ ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	3.82	-	-0.613*	0.438*	0.954*	0.615*	1.235*
15 - 25 ปี	3.21	-	-	-0.175	0.341*	0.002	0.622*
26 - 35 ปี	3.39	-	-	-	0.516*	0.177	0.797*
36 - 45 ปี	2.87	-	-	-	-	-0.339	0.261
46 - 55 ปี	3.21	-	-	-	-	-	0.620
55 ปี ขึ้นไป	2.59	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 47 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านเดินป่าศึกษาธรรมชาติแตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านเดินป่าศึกษาธรรมชาติแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านเดินป่าศึกษาธรรมชาติแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 48 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านชมประวัติศาสตร์ ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	3.68	-	0.428*	0.390*	0.763*	0.510*	0.912*
15 - 25 ปี	3.25	-	-	-0.038	0.335*	0.082	0.484*
26 - 35 ปี	3.29	-	-	-	0.374*	0.120	0.522*
36 - 45 ปี	2.91	-	-	-	-	-0.254	0.148
46 - 55 ปี	3.17	-	-	-	-	-	0.402
55 ปีขึ้นไป	2.76	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 48 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านชมประวัติศาสตร์แตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านชมประวัติศาสตร์แตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านชมประวัติศาสตร์แตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 49 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านป็นจักรยานศึกษาธรรมชาติ ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	3.68	-	0.441*	0.570*	0.959*	0.760*	1.029*
15 - 25 ปี	3.24	-	-	0.129	0.518*	0.319	0.589*
26 - 35 ปี	3.11	-	-	-	0.389*	0.190	0.459
36 - 45 ปี	2.72	-	-	-	-	-0.199	0.070
46 - 55 ปี	2.92	-	-	-	-	-	0.270
55 ปีขึ้นไป	2.65	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 49 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านป็นจักรยานศึกษาธรรมชาติแตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 -35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านป็นจักรยานศึกษาธรรมชาติแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านป็นจักรยานศึกษาธรรมชาติแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 50 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านล่องแพ / ล่องเรือ ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	3.44	-	0.377	0.392	0.680*	0.775*	0.618
15 - 25 ปี	3.06	-	-	0.015	0.303	0.397	0.240
26 - 35 ปี	3.05	-	-	-	0.288	0.383	0.226
36 - 45 ปี	2.76	-	-	-	-	0.094	-0.063
46 - 55 ปี	2.67	-	-	-	-	-	-0.157
55 ปี ขึ้นไป	2.82	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 50 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านล่องแพ / ล่องเรือ แตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี และ 46 - 55 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 51 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านเที่ยวถ้ำ / ธรณีวิทยา ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	3.62	-	0.554*	0.691*	0.748*	0.659*	0.559
15 - 25 ปี	3.06	-	-	0.137	0.194	0.105	0.005
26 - 35 ปี	2.93	-	-	-	0.057	-0.032	-0.133
36 - 45 ปี	2.87	-	-	-	-	-0.089	-0.189
46 - 55 ปี	2.96	-	-	-	-	-	-0.100
55 ปี ขึ้นไป	3.06	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 51 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านเที่ยวถ้ำ / ธรณีวิทยาแตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี และ 46 - 55 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 52 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านที่เขื่อน้ำตก ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	3.88	-	0.647*	0.964*	1.121*	0.882*	0.765*
15 - 25 ปี	3.24	-	-	0.318*	0.475*	0.236	0.118
26 - 35 ปี	2.92	-	-	-	0.157	-0.082	-0.200
36 - 45 ปี	2.76	-	-	-	-	-0.239	-0.357
46 - 55 ปี	3.00	-	-	-	-	-	-0.118
55 ปี ขึ้นไป	3.12	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 52 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านที่เขื่อน้ำตกแตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านที่เขื่อน้ำตกแตกต่างจากอายุ 26 - 35 ปี และ 36 - 45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 53 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านแคมป์ปิ้ง ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	3.50	-	0.315	0.467*	0.761*	0.583*	0.441
15 - 25 ปี	3.18	-	-	0.152	0.446*	0.268	0.126
26 - 35 ปี	3.03	-	-	-	0.294	0.116	-0.026
36 - 45 ปี	2.74	-	-	-	-	-0.178	-0.320
46 - 55 ปี	2.92	-	-	-	-	-	-0.142
55 ปี ขึ้นไป	3.06	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 53 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านแคมป์ปิ้งแตกต่างจากอายุ 26-35 ปี 36-45 ปี และ 46-55 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15-25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านแคมป์ปิ้งแตกต่างจากอายุ 36-45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 54 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านกิจกรรมกีฬากลางแจ้ง ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	3.85	-	0.413*	0.566*	0.962*	0.686*	1.088*
15 - 25 ปี	3.44	-	-	0.153	0.548*	0.273	0.675*
26 - 35 ปี	3.29	-	-	-	0.396*	0.120	0.522*
36 - 45 ปี	2.89	-	-	-	-	-0.275	0.127
46 - 55 ปี	3.17	-	-	-	-	-	0.402
55 ปีขึ้นไป	2.76	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 54 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านกิจกรรมกีฬากลางแจ้งแตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านกิจกรรมกีฬากลางแจ้งแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ด้านกิจกรรมกีฬากลางแจ้งแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 55 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการคมนาคม ระหว่างช่วงอายุ

การคมนาคม	อายุ (n = 400)										F	p		
	< 15 ปี		15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี				55 ปีขึ้นไป	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.			\bar{x}	S.D.
ความสะดวกสบายในบริการขนส่งมวลชน	3.94	0.814	3.65	0.831	3.70	0.890	3.46	0.721	3.79	0.833	3.53	0.800	1.559	0.171
ความปลอดภัยในบริการขนส่งมวลชน	3.68	0.844	3.57	0.819	3.48	0.836	3.48	0.691	3.54	0.721	3.41	0.712	1.520	0.182
ป้ายบอกทางและสัญลักษณ์ที่ชัดเจน	4.03	0.870	3.57	0.849	3.39	0.923	3.26	1.021	3.63	0.711	3.00	0.791	4.810	0.000*
ถนนเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.79	1.038	3.55	0.804	3.51	0.805	3.26	0.953	3.50	0.780	2.94	0.748	3.177	0.008*
สภาพของถนนไปยังแหล่งท่องเที่ยว	3.97	0.937	3.42	0.863	3.30	0.899	3.11	0.875	3.29	0.751	2.88	1.054	5.248	0.000*

*P < 0.05 (F_{0.05, 394} = 2.237)

จากตารางที่ 55 แสดงให้เห็นว่าผลการเปรียบเทียบขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการคมนาคมในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกันพบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของการคมนาคม ด้านป้ายบอกทางและสัญลักษณ์ที่ชัดเจน ถนนเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สภาพของถนนไปยังแหล่งท่องเที่ยว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุแตกต่างกันพบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของการคมนาคม แตกต่างกัน จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้การเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) โดยวิธี LSD (Least Significant Different) ได้ผลดังตารางที่ 56 - 58

ตารางที่ 56 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การคมนาคม ด้านป้ายบอกทางและสัญลักษณ์ที่ชัดเจน ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	4.03	-	0.463*	0.636*	0.769*	0.404	1.029*
15 - 25 ปี	3.57	-	-	0.173	0.306*	-0.058	0.567*
26 - 35 ปี	3.39	-	-	-	0.133	-0.232	0.393
36 - 45 ปี	3.26	-	-	-	-	-0.364	0.261
46 - 55 ปี	3.63	-	-	-	-	-	0.625*
55 ปี ขึ้นไป	3.00	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 56 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การคมนาคม ด้านป้ายบอกทางและสัญลักษณ์ที่ชัดเจนแตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การคมนาคม ด้านป้ายบอกทางและสัญลักษณ์ที่ชัดเจนแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 46 - 55 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การคมนาคม ด้านป้ายบอกทางและสัญลักษณ์ที่ชัดเจนแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 57 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การคมนาคม ด้านถนนเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	3.79	-	0.246	0.286	0.533*	0.294	0.853*
15 - 25 ปี	3.55	-	-	0.040	0.287*	0.048	0.607*
26 - 35 ปี	3.51	-	-	-	0.247	0.008	0.567*
36 - 45 ปี	3.26	-	-	-	-	0.239	0.559*
46 - 55 ปี	3.50	-	-	-	-	-	-0.559*
55 ปี ขึ้นไป	2.49	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 57 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การคมนาคม ด้านถนนเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การคมนาคม ด้านถนนเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การคมนาคม ด้านถนนเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 36 - 45 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การคมนาคม ด้านถนนเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 46 - 55 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การคมนาคม ด้านถนนเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 58 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การคมนาคม ด้านสภาพของถนนไปยังแหล่งท่องเที่ยว ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	3.97	-	0.550*	0.667*	0.862*	0.679*	1.088*
15 - 25 ปี	3.42	-	-	0.117	0.312*	0.129	0.538*
26 - 35 ปี	3.30	-	-	-	0.195	0.012	0.421
36 - 45 ปี	3.11	-	-	-	-	-0.183	0.226
46 - 55 ปี	3.29	-	-	-	-	-	0.409
55 ปีขึ้นไป	2.88	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 58 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การคมนาคม ด้านสภาพของถนนไปยังแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การคมนาคม ด้านสภาพของถนนไปยังแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 59 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการบริการทางการท่องเที่ยว ระหว่างช่วงอายุ

การบริการทางการท่องเที่ยว	อายุ (n = 400)												F	p
	< 15 ปี		15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		55 ปีขึ้นไป			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
ศูนย์บริการข้อมูลทางการท่องเที่ยว														
บริษัทนำเที่ยว	3.97	1.029	3.52	0.889	3.38	0.965	3.20	0.859	3.04	0.690	2.76	1.033	5.936	0.000*
โปรแกรมการท่องเที่ยว														
สำเร็จรูป	3.85	0.989	3.29	0.917	3.13	0.962	2.60	1.003	3.04	1.042	2.59	1.121	6.592	0.000*
มัคคุเทศก์ท้องถิ่น /														
ยุวมัคคุเทศก์	3.76	1.075	3.17	0.962	2.96	0.904	2.76	1.099	2.71	0.751	2.24	1.033	8.323	0.000*

*P < 0.05 ($F_{0.05, 394} = 2.237$)

จากตารางที่ 59 แสดงให้เห็นว่าผลการเปรียบเทียบขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการบริการทางการท่องเที่ยวในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกันพบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการบริการทางการท่องเที่ยวด้านศูนย์บริการข้อมูลทางการท่องเที่ยว บริษัทนำเที่ยว โปรแกรมการท่องเที่ยว สำเร็จรูป มัคคุเทศก์ท้องถิ่น / ยุวมัคคุเทศก์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุแตกต่างกันพบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพด้านการบริการทางการท่องเที่ยวแตกต่างกันจึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้การเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) โดยวิธี LSD (Least Significant Different) ได้ผลดังตารางที่ 60 – 63

ตารางที่ 60 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การบริการทางการท่องเที่ยว ด้านศูนย์บริการข้อมูลทางการท่องเที่ยว ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	3.97	-	0.455*	0.594*	0.775*	0.929*	1.206*
15 - 25 ปี	3.52	-	-	0.139	0.320*	0.474*	0.751*
26 - 35 ปี	3.38	-	-	-	0.181	0.335	0.612*
36 - 45 ปี	3.20	-	-	-	-	0.154	0.431
46 - 55 ปี	3.04	-	-	-	-	-	0.277
55 ปีขึ้นไป	2.76	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 60 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การบริการทางการท่องเที่ยว ด้านศูนย์บริการข้อมูลทางการท่องเที่ยวแตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การบริการทางการท่องเที่ยว ด้านศูนย์บริการข้อมูลทางการท่องเที่ยวแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การบริการทางการท่องเที่ยว ด้านศูนย์บริการข้อมูลทางการท่องเที่ยวแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 61 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การบริการทางการท่องเที่ยว ด้านบริษัทนำเที่ยว ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	3.88	-	0.538*	0.686*	0.882*	0.841*	0.706*
15 - 25 ปี	3.34	-	-	0.147	0.344*	0.302	0.167
26 - 35 ปี	3.20	-	-	-	0.197	0.155	0.020
36 - 45 ปี	3.00	-	-	-	-	-0.042	-0.176
46 - 55 ปี	3.04	-	-	-	-	-	-0.135
55 ปี ขึ้นไป	3.18	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 61 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การบริการทางการท่องเที่ยว ด้านบริษัทนำเที่ยวแตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การบริการทางการท่องเที่ยว ด้านบริษัทนำเที่ยวแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 62 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การบริการทางการท่องเที่ยว ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	3.85	-	0.558*	0.722*	1.049*	0.811*	1.265*
15 - 25 ปี	3.29	-	-	0.164	0.491*	0.253	0.707*
26 - 35 ปี	3.13	-	-	-	0.327	0.089	0.543*
36 - 45 ปี	2.60	-	-	-	-	-0.237	0.216
46 - 55 ปี	3.04	-	-	-	-	-	0.453
55 ปีขึ้นไป	2.59	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 62 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การบริการทางการท่องเที่ยว ด้านโปรแกรมท่องเที่ยวสำเร็จรูปแตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การบริการทางการท่องเที่ยว ด้านโปรแกรมท่องเที่ยวสำเร็จรูปแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การบริการทางการท่องเที่ยว ด้านโปรแกรมท่องเที่ยวสำเร็จรูปแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 63 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การบริการทางการท่องเที่ยว ด้านมัณฑุเทศก์ท้องถิ่น / ยุวมัณฑุเทศก์ ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	3.76	-	0.593*	0.806*	1.004*	1.056*	1.529*
15 - 25 ปี	3.17	-	-	0.213	0.411*	0.464*	0.937*
26 - 35 ปี	2.96	-	-	-	0.198	0.251	0.724*
36 - 45 ปี	2.76	-	-	-	-	0.053	0.523
46 - 55 ปี	2.71	-	-	-	-	-	0.473
55 ปี ขึ้นไป	2.24	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 63 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การบริการทางการท่องเที่ยว ด้านมัณฑุเทศก์ท้องถิ่น / ยุวมัณฑุเทศก์ แตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การบริการทางการท่องเที่ยว ด้านมัณฑุเทศก์ท้องถิ่น / ยุวมัณฑุเทศก์ แตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การบริการทางการท่องเที่ยว ด้านมัณฑุเทศก์ท้องถิ่น / ยุวมัณฑุเทศก์ แตกต่างจากอายุ 55 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 64 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ระหว่างช่วงอายุ

ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม	อายุ (n = 400)												F	p
	< 15 ปี		15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		55 ปีขึ้นไป			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
ร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	4.21	1.038	3.92	0.829	3.80	0.918	3.61	1.000	3.42	0.881	2.88	0.928	6.755	0.000*
สถานที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยว	3.88	1.094	3.71	0.879	3.57	0.881	3.46	0.721	3.29	0.999	3.12	0.781	3.007	0.011*
ราคาอาหารและเครื่องดื่มมีความเหมาะสม	4.03	0.969	3.71	0.872	3.55	0.824	3.35	0.948	3.46	0.884	2.82	0.883	5.734	0.000*
ความโดดเด่นของอาหารพื้นเมือง	4.21	0.770	3.75	0.898	3.57	0.843	3.48	0.863	3.50	0.978	3.41	0.939	4.059	0.001*
บริการที่จอดรถ	3.88	0.808	3.55	0.866	3.48	0.893	3.35	0.924	3.25	0.737	3.06	0.966	2.949	0.013*

*P < 0.05 ($F_{0.05, 394} = 2.237$)

จากตารางที่ 64 แสดงให้เห็นว่าผลการเปรียบเทียบขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกันพบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มด้านร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม สถานที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยว ราคาอาหารและเครื่องดื่มมีความเหมาะสม ความโดดเด่นของอาหารพื้นเมือง บริการที่จอดรถแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน พบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพด้านธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม แตกต่างกัน จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้การเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) โดยวิธี LSD (Least Significant Different) ได้ผลดังตารางที่ 65 - 69

ตารางที่ 65 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ด้านร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	4.21	-	0.282	0.411*	0.597*	0.789*	1.324*
15 - 25 ปี	3.92	-	-	0.128	0.315*	0.507*	1.041*
26 - 35 ปี	3.80	-	-	-	0.186	0.378	0.913*
36 - 45 ปี	3.61	-	-	-	-	0.192	0.726*
46 - 55 ปี	3.42	-	-	-	-	-	0.534
55 ปี ขึ้นไป	2.88	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 65 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ด้านร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มแตกต่างจากอายุ 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ด้านร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ด้านร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มแตกต่างจากอายุ 55 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 36 - 45 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ด้านร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มแตกต่างจากอายุ 55 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 66 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ด้านสถานที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยว ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	3.88	-	0.175	0.317	0.426*	0.591*	0.765*
15 - 25 ปี	3.71	-	-	0.141	0.250	0.415*	0.589*
26 - 35 ปี	3.57	-	-	-	0.109	0.274	0.448
36 - 45 ปี	3.46	-	-	-	-	0.165	0.339
46 - 55 ปี	3.29	-	-	-	-	-	0.174
55 ปีขึ้นไป	3.12	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 66 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ด้านสถานที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยว แตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ด้านสถานที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยว แตกต่างจากอายุ 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 67 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ด้านราคาอาหารและเครื่องดื่มมีความเหมาะสม ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	4.03	-	0.322	0.480*	0.682*	0.571*	1.206*
15 - 25 ปี	3.71	-	-	0.158	0.359*	0.249	0.883*
26 - 35 ปี	3.55	-	-	-	0.201	0.091	0.726*
36 - 45 ปี	3.35	-	-	-	-	-0.111	0.524*
46 - 55 ปี	3.46	-	-	-	-	-	0.635*
55 ปี ขึ้นไป	2.82	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 67 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ด้านราคาอาหารและเครื่องดื่มมีความเหมาะสมแตกต่างจากอายุ 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ด้านราคาอาหารและเครื่องดื่มมีความเหมาะสมแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ด้านราคาอาหารและเครื่องดื่มมีความเหมาะสมแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 36 - 45 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ด้านราคาอาหารและเครื่องดื่มมีความเหมาะสมแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 46 - 55 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ด้านราคาอาหารและเครื่องดื่มมีความเหมาะสมแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 68 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ด้านความโดดเด่นของอาหารพื้นเมือง ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	4.21	-	0.461*	0.640*	0.728*	0.706*	0.794*
15 - 25 ปี	3.75	-	-	0.180	0.267	0.245	0.333
26 - 35 ปี	3.57	-	-	-	0.087	0.066	0.154
36 - 45 ปี	3.48	-	-	-	-	-0.022	0.066
46 - 55 ปี	3.50	-	-	-	-	-	0.088
55 ปีขึ้นไป	3.41	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 68 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ด้านความโดดเด่นของอาหารพื้นเมืองแตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 69 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ด้านบริการที่จอดรถ ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	3.88	-	0.335*	0.407*	0.535*	0.632*	0.824*
15 - 25 ปี	3.55	-	-	0.072	0.200	0.298	0.489*
26 - 35 ปี	3.48	-	-	-	0.128	0.225	0.417
36 - 45 ปี	3.35	-	-	-	-	0.098	0.289
46 - 55 ปี	3.25	-	-	-	-	-	0.191
55 ปี ขึ้นไป	3.06	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 69 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ด้านบริการที่จอดรถ แตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ด้านบริการที่จอดรถ แตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 70 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจของที่ระลึก ระหว่างช่วงอายุ

ธุรกิจของที่ระลึก	อายุ (N = 400)												F	p
	< 15 ปี		15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		55 ปีขึ้นไป			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
สินค้าพื้นเมือง	4.29	0.938	3.65	0.912	3.51	0.845	3.46	0.760	3.38	0.824	3.18	0.951	5.987	0.000*
ความหลากหลายของประเภทสินค้า	3.97	1.029	3.52	0.956	3.39	0.667	3.38	1.072	3.38	0.711	3.29	0.920	2.693	0.021*
ราคาเหมาะสมกับประเภทสินค้า	4.18	0.797	3.55	0.873	3.41	0.758	3.20	0.934	3.33	0.761	2.94	1.088	7.613	0.000*
การส่งเสริมการขาย	4.00	0.853	3.53	0.931	3.33	0.886	3.22	0.892	3.04	0.999	2.76	1.091	6.390	0.000*
สถานที่จำหน่ายของที่ระลึก	3.82	1.141	3.58	0.907	3.37	0.911	3.13	0.934	3.17	0.868	2.65	0.996	5.820	0.000*

*P < 0.05 ($F_{0.05, 394} = 2.237$)

จากตารางที่ 70 แสดงให้เห็นว่าผลการเปรียบเทียบขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจของที่ระลึกในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกันพบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของธุรกิจของที่ระลึกด้านสินค้าพื้นเมือง ความหลากหลายของประเภทสินค้า ราคาเหมาะสมกับคุณภาพของสินค้า การส่งเสริมการขาย สถานที่จำหน่ายของที่ระลึก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุแตกต่างกันพบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพด้านธุรกิจของที่ระลึก แตกต่างกัน จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้การเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) โดยวิธี LSD (Least Significant Different) ได้ผลดังตารางที่ 71 - 75

ตารางที่ 71 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว
ธุรกิจของที่ระลึก ด้านสินค้าพื้นเมือง ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	4.29	-	0.644*	0.786*	0.838*	0.919*	1.118*
15 - 25 ปี	3.65	-	-	0.141	0.193	0.276	0.473*
26 - 35 ปี	3.51	-	-	-	0.052	0.133	0.332
36 - 45 ปี	3.46	-	-	-	-	0.082	0.280
46 - 55 ปี	3.38	-	-	-	-	-	0.199
55 ปี ขึ้นไป	3.18	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 71 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจของที่ระลึก ด้านสินค้าพื้นเมืองแตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจของที่ระลึก ด้านสินค้าพื้นเมืองแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 72 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจของที่ระลึก ด้านความหลากหลายของประเภทสินค้า ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	3.97	-	0.448*	0.585*	0.666*	0.596*	0.676*
15 - 25 ปี	3.52	-	-	0.137	0.218	0.147	0.228
26 - 35 ปี	3.39	-	-	-	0.081	0.010	0.091
36 - 45 ปี	3.30	-	-	-	-	-0.071	0.010
46 - 55 ปี	3.38	-	-	-	-	-	0.081
55 ปี ขึ้นไป	3.29	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 72 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจของที่ระลึก ด้านความหลากหลายของประเภทสินค้า แตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 73 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจของที่ระลึก ด้านราคาเหมาะสมกับคุณภาพของสินค้า ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	4.18	-	0.622*	0.767*	0.981*	0.843*	1.235*
15 - 25 ปี	3.55	-	-	0.144	0.358*	0.221	0.613*
26 - 35 ปี	3.41	-	-	-	0.214	0.077	0.469*
36 - 45 ปี	3.20	-	-	-	-	-0.136	0.254
46 - 55 ปี	3.33	-	-	-	-	-	0.392
55 ปีขึ้นไป	2.94	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 73 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจของที่ระลึก ด้านราคาเหมาะสมกับคุณภาพของสินค้า แตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจของที่ระลึก ด้านราคาเหมาะสมกับคุณภาพของสินค้า แตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจของที่ระลึก ด้านราคาเหมาะสมกับคุณภาพของสินค้าแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 74 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจของที่ระลึก ด้านการส่งเสริมการขาย ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	4.00	-	0.471*	0.672*	0.783*	0.958*	1.235*
15 - 25 ปี	3.53	-	-	0.201	0.311*	0.487*	0.764*
26 - 35 ปี	3.33	-	-	-	0.110	0.286	0.563*
36 - 45 ปี	3.22	-	-	-	-	0.176	0.453
46 - 55 ปี	3.04	-	-	-	-	-	0.277
55 ปี ขึ้นไป	2.76	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 74 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจของที่ระลึก ด้านการส่งเสริมการขายแตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจของที่ระลึก ด้านการส่งเสริมการขายแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจของที่ระลึก ด้านการส่งเสริมการขายแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 75 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจของที่ระลึก ด้านสถานที่จำหน่ายของที่ระลึก ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	3.82	-	0.244	0.455*	0.693*	0.657*	1.176*
15 - 25 ปี	3.58	-	-	0.211	0.449*	0.413*	0.933*
26 - 35 ปี	3.37	-	-	-	0.238	0.202	0.722*
36 - 45 ปี	3.13	-	-	-	-	-0.036	0.483
46 - 55 ปี	3.17	-	-	-	-	-	0.520
55 ปี ขึ้นไป	2.65	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 75 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจของที่ระลึก ด้านสถานที่จำหน่ายของที่ระลึกแตกต่างจากอายุ 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจของที่ระลึก ด้านสถานที่จำหน่ายของที่ระลึกแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจของที่ระลึก ด้านสถานที่จำหน่ายของที่ระลึกแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 76 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจที่พักแรม ระหว่างช่วงอายุ

ธุรกิจที่พักแรม	อายุ (n = 400)												F	p
	< 15 ปี		15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		55 ปีขึ้นไป			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
สถานที่ตั้งของที่พัก	4.12	0.808	3.76	0.885	3.75	0.894	3.41	0.979	3.46	0.932	3.24	0.903	3.922	0.002*
มีที่พักหลากหลายประเภท	4.26	0.710	3.72	0.905	3.66	0.915	3.39	0.829	3.63	0.770	3.41	1.004	4.367	0.001*
สะอาด สะดวก มีมาตรฐาน	4.18	0.797	3.61	0.830	3.56	0.900	3.28	1.004	3.71	0.690	3.29	0.686	4.890	0.000*
อัตราค่าบริการมีความเหมาะสม	4.03	0.870	3.54	0.805	3.53	0.892	3.33	0.871	3.54	1.021	3.06	0.556	3.913	0.002*
การส่งเสริมการขาย	4.29	0.871	3.62	0.888	3.43	0.072	3.17	0.996	3.46	0.932	3.06	1.144	7.719	0.000*
ความปลอดภัย	4.29	0.836	3.70	0.888	3.74	0.907	3.35	0.900	3.71	0.806	3.53	1.007	4.600	0.000*

*P < 0.05 ($F_{0.05, 394} = 2.237$)

จากตารางที่ 76 แสดงให้เห็นว่าผลการเปรียบเทียบขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านธุรกิจที่พักแรมในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกันพบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของ ธุรกิจที่พักแรมด้าน สถานที่ตั้งของที่พัก มีที่พักหลากหลายประเภท สะอาด สะดวก มีมาตรฐาน อัตราค่าบริการมีความเหมาะสม การส่งเสริมการขาย ความปลอดภัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุแตกต่างกันพบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพด้านธุรกิจที่พักแรม แตกต่างกัน จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้การเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) โดยวิธี LSD (Least Significant Different) ได้ผลดังตารางที่ 77 - 82

ตารางที่ 77 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักแรม ด้านสถานที่ตั้งของที่พัก ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	4.12	-	0.353*	0.364*	0.705*	0.659*	0.882*
15 - 25 ปี	3.76	-	-	0.010	0.351*	0.306	0.529*
26 - 35 ปี	3.75	-	-	-	0.341*	0.296	0.519*
36 - 45 ปี	3.41	-	-	-	-	-0.045	0.178
46 - 55 ปี	3.46	-	-	-	-	-	0.223
55 ปี ขึ้นไป	3.24	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 77 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักแรม ด้านสถานที่ตั้งของที่พักแตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักแรม ด้านสถานที่ตั้งของที่พักแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักแรม ด้านสถานที่ตั้งของที่พักแตกต่างจากอายุ 36 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 78 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักแรม ด้านมีที่พักหลากหลายประเภท ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	4.26	-	0.545*	0.601*	0.873*	0.640*	0.853*
15 - 25 ปี	3.72	-	-	0.056	0.328*	0.095	0.308
26 - 35 ปี	3.66	-	-	-	0.273	0.039	0.252
36 - 45 ปี	3.39	-	-	-	-	-0.234	-0.020
46 - 55 ปี	3.63	-	-	-	-	-	0.213
55 ปี ขึ้นไป	3.41	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 78 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักแรม ด้านมีที่พักหลากหลายประเภทแตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักแรม ด้านมีที่พักหลากหลายประเภทแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 79 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักแรม ด้านสะอาด สะดวก มีมาตรฐาน ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	4.18	-	0.571*	0.619*	0.894*	0.469*	0.882*
15 - 25 ปี	3.61	-	-	0.048	0.322*	-0.103	0.311
26 - 35 ปี	3.56	-	-	-	0.275	-0.151	0.263
36 - 45 ปี	3.28	-	-	-	-	-0.426*	-0.012
46 - 55 ปี	3.71	-	-	-	-	-	0.414
55 ปี ขึ้นไป	3.29	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 79 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักแรม ด้านสะอาด สะดวก มีมาตรฐานแตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักแรม ด้านสะอาด สะดวก มีมาตรฐานแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 36 - 45 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักแรม ด้านสะอาด สะดวก มีมาตรฐานแตกต่างจากอายุ 46 - 55 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 80 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักแรม ด้านอัตราค่าบริการมีความเหมาะสม ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	4.03	-	0.494*	0.497*	0.703*	0.488*	0.971*
15 - 25 ปี	3.54	-	-	0.002	0.209	-0.007	0.476*
26 - 35 ปี	3.53	-	-	-	0.207	-0.009	0.474*
36 - 45 ปี	3.33	-	-	-	-	-0.216	0.267
46 - 55 ปี	3.54	-	-	-	-	-	0.483
55 ปีขึ้นไป	3.06	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 80 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักแรม ด้านอัตราค่าบริการมีความเหมาะสมแตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักแรม ด้านอัตราค่าบริการมีความเหมาะสมแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักแรม ด้านอัตราค่าบริการมีความเหมาะสมแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 81 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักแรม ด้านการส่งเสริมการขาย ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	4.29	-	0.676*	0.860*	1.120*	0.836*	1.235*
15 - 25 ปี	3.62	-	-	0.183	0.444*	0.160	0.559*
26 - 35 ปี	3.43	-	-	-	0.261	-0.024	0.376
36 - 45 ปี	3.17	-	-	-	-	-0.284	0.115
46 - 55 ปี	3.46	-	-	-	-	-	0.400
55 ปีขึ้นไป	3.06	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 81 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักแรม ด้านการส่งเสริมการขาย แตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักแรม ด้านการส่งเสริมการขายแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 82 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักรวม ด้านความปลอดภัย ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	4.29	-	0.593*	0.556*	0.946*	0.586*	0.765*
15 - 25 ปี	3.70	-	-	0.037	0.353*	-0.008	0.171
26 - 35 ปี	3.74	-	-	-	0.390*	0.029	0.208
36 - 45 ปี	3.35	-	-	-	-	-0.361	-0.182
46 - 55 ปี	3.71	-	-	-	-	-	0.179
55 ปี ขึ้นไป	3.53	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 82 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักรวม ด้านความปลอดภัยแตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักรวม ด้านความปลอดภัยแตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักรวม ด้านความปลอดภัย แตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 83 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดกิจกรรม ระหว่างช่วงอายุ

การจัดกิจกรรม	อายุ (n = 400)												F	p
	< 15 ปี		15 - 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 - 55 ปี		55 ปีขึ้นไป			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
ความหลากหลายของกิจกรรม														
ในแหล่งท่องเที่ยว	4.18	0.758	3.41	0.824	3.39	0.756	3.09	0.915	3.17	0.761	2.94	0.966	9.067	0.000*
ความสามารถในการรองรับ	4.00	0.739	3.50	0.765	3.43	0.842	3.24	0.874	3.21	0.779	2.71	0.849	7.300	0.000*
การส่งเสริมการจัดกิจกรรม														
ทางการท่องเที่ยว	3.85	0.821	3.32	0.810	3.25	0.858	3.15	0.965	3.38	0.824	2.88	1.166	3.976	0.002*
เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ														
เกี่ยวกับกิจกรรม	3.76	0.987	3.31	0.876	3.20	0.968	2.96	1.032	3.29	0.859	2.71	1.160	4.258	0.001*

*P < 0.05 ($F_{0.05, 394} = 2.237$)

จากตารางที่ 83 แสดงให้เห็นว่าผลการเปรียบเทียบขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่นในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกันพบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของการจัดกิจกรรมด้านความหลากหลายของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว ความสามารถในการรองรับ การส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกิจกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุแตกต่างกันพบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพด้านการจัดกิจกรรม แตกต่างกัน จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้การเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) โดยวิธี LSD (Least Significant Different) ได้ผลดังตารางที่ 84 - 87

ตารางที่ 84 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การจัดกิจกรรม ด้านความหลากหลายของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	4.18	-	0.769*	0.783*	1.090*	1.010*	1.235*
15 - 25 ปี	3.41	-	-	0.014	0.321*	0.241	0.466*
26 - 35 ปี	3.39	-	-	-	0.306*	0.227	0.452*
36 - 45 ปี	3.09	-	-	-	-	-0.080	0.146
46 - 55 ปี	3.17	-	-	-	-	-	0.225
55 ปีขึ้นไป	2.94	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 84 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การจัดกิจกรรม ด้านความหลากหลายของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว แตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การจัดกิจกรรม ด้านความหลากหลายของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว แตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การจัดกิจกรรม ด้านความหลากหลายของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว แตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 85 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การจัดการกิจกรรม ด้านความสามารถในการรองรับ ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	4.00	-	0.497*	0.574*	0.761*	0.792*	1.294*
15 - 25 ปี	3.50	-	-	0.077	0.264	0.295	0.797*
26 - 35 ปี	3.43	-	-	-	0.187	0.218	0.720*
36 - 45 ปี	3.24	-	-	-	-	0.031	0.533*
46 - 55 ปี	3.21	-	-	-	-	-	0.502
55 ปี ขึ้นไป	2.71	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 85 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การจัดการกิจกรรม ด้านความสามารถในการรองรับ แตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การจัดการกิจกรรม ด้านความสามารถในการรองรับ แตกต่างจากอายุ 55 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การจัดการกิจกรรม ด้านความสามารถในการรองรับ แตกต่างจากอายุ 55 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 36 - 45 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การจัดการกิจกรรม ด้านความสามารถในการรองรับ แตกต่างจากอายุ 55 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 86 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การจัดการกิจกรรม ด้านการส่งเสริมการจัดการกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	3.85	-	0.528*	0.599*	0.701*	0.478*	0.971*
15 - 25 ปี	3.32	-	-	0.071	0.173	-0.050	0.442*
26 - 35 ปี	3.25	-	-	-	0.102	-0.121	0.372
36 - 45 ปี	3.15	-	-	-	-	-0.223	0.270
46 - 55 ปี	3.38	-	-	-	-	-	0.493
55 ปี ขึ้นไป	2.88	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 86 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การจัดการกิจกรรม ด้านการส่งเสริมการจัดการกิจกรรมทางการท่องเที่ยว แตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การจัดการกิจกรรม ด้านการส่งเสริมการจัดการกิจกรรมทางการท่องเที่ยว แตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 87 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ในองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การจัดกิจกรรม ด้านเจ้าหน้าที่ที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกิจกรรม ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	\bar{x}	< 15 ปี	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	55 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 15 ปี	3.76	-	0.453*	0.568*	0.808*	0.473	1.059*
15 - 25 ปี	3.31	-	-	0.115	0.356*	0.020	0.606*
26 - 35 ปี	3.20	-	-	-	0.240	-0.095	0.491*
36 - 45 ปี	2.96	-	-	-	-	-0.335	0.251
46 - 55 ปี	3.29	-	-	-	-	-	0.586
55 ปี ขึ้นไป	2.71	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 87 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การจัดกิจกรรม ด้านเจ้าหน้าที่ที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกิจกรรมแตกต่างจากอายุ 15 - 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การจัดกิจกรรม ด้านการส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว แตกต่างจากอายุ 36 - 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว การจัดกิจกรรม ด้านการส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว แตกต่างจากอายุ 55 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการจดบันทึกและการบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ด้วยเครื่องบันทึกเสียง มาเปิดฟังเพื่อวิเคราะห์และสรุปตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. จังหวัดขอนแก่นมีศักยภาพการท่องเที่ยวหรือไม่

พบว่า จังหวัดขอนแก่นมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม แต่สำหรับแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬายังมีค่อนข้างน้อย แต่สามารถที่จะพัฒนาได้เช่นกัน เพราะจังหวัดขอนแก่นมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สามารถรองรับการท่องเที่ยวได้หลากหลายประเภท เช่น เขื่อนอุบลรัตน์ อุทยานแห่งชาติต่างๆ ภายในจังหวัด จังหวัดขอนแก่นมีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการจัดการแข่งขันกีฬาใหญ่ๆ แต่ยังมีไม่มากนักเนื่องจากขาดความพร้อมในด้านต่างๆ ที่มีการจัดอย่างต่อเนื่อง คือ การแข่งขันขอนแก่นมาราธอนซึ่ง เป็นการแข่งขันระดับนานาชาติที่จัดติดต่อกันมาเป็นเวลา 9 ปีแล้ว และในปีนี้จังหวัดได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ จังหวัดได้รับงบประมาณในการพัฒนา ทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสิ่งอำนวยความสะดวก การคมนาคม ความปลอดภัย สนามกีฬาภายในจังหวัด และแหล่งท่องเที่ยวก็ได้รับการปรับปรุงภูมิทัศน์ สำหรับต้อนรับนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมาจังหวัดขอนแก่นในช่วงของการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ

2. จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส อุปสรรคของการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น

พบว่า จุดอ่อนของการท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น คือ การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว จึงทำให้จังหวัดขอนแก่นไม่เป็นที่น่าดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยว ถึงแม้ว่าจะจัดกิจกรรมตามเทศกาล เช่น เคาดาวนปีใหม่ สงกรานต์ เป็นต้น การประชาสัมพันธ์ และการเชิญชวนให้คนเดินทางมาเที่ยวจังหวัดขอนแก่นยังไม่ดีเท่าที่ควร จุดแข็งของการท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น คือ ด้านราคา ห้องพักราคาต่ำโดยเฉลี่ยประมาณคืนละ 800 บาท เมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ ที่เป็นเมืองท่องเที่ยวอย่างจังหวัดเชียงใหม่ ภูเก็ต ค่อนข้างมีราคาแพงกว่า ในด้านของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่นมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมค่อนข้างมาก และความเป็นมิตรของคนในท้องถิ่น โอกาสของการท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น จังหวัดนั้นสามารถพัฒนาได้อย่างแน่นอน เนื่องจากจังหวัดขอนแก่นมีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่ค่อนข้างพร้อม บุคลากรด้านการท่องเที่ยวเริ่มมีมากขึ้น อุปสรรคของการท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น คือ แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในจังหวัดยังขาดงบประมาณในการปรับปรุง ดูแล แหล่งท่องเที่ยวอย่างมาก จึงทำให้ไม่เป็นที่น่าดึงดูดใจให้มาท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวอยู่กระจายมากเกินไป ทำให้มีอุปสรรคในการเดินทาง

3. แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น

พบว่า แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่นนั้น การประชาสัมพันธ์ และงบประมาณในการปรับปรุงภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยวเป็นแนวทางในการพัฒนาที่สำคัญมาก เนื่องจากทางจังหวัดยังขาดช่องทางการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว จึงทำให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่นไม่เป็นที่รู้จักมากนัก

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 10 แห่ง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติภูเก้า – ภูพานคำ อุทยานแห่งชาติภูเวียง อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน อุทยานแห่งชาติน้ำพอง เขื่อนอุบลรัตน์ หมู่บ้านเต่า หมู่บ้านงูจงอาง วัดหนองแวง สวนสัตว์เขาสวนกวาง และสนามกีฬากลางมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 400 คน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mix Method Research) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

เครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถามศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น มีทั้งหมด 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง การคมนาคม การบริการทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจของที่ระลึก ธุรกิจที่พักแรม และการจัดกิจกรรม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับของศักยภาพ และการเปรียบเทียบระหว่างเพศ (t-test) และอายุ (F-test) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ ได้แก่ ศักยภาพในการดึงดูดใจ ด้านการท่องเที่ยว ศักยภาพการรองรับด้านการท่องเที่ยว และการบริหารจัดการ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับของมาตรฐาน นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 4 ความต้องการของนักท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ความสามารถในการเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวก รายการสำเร็จรูปที่จัดไว้ใช้ในการท่องเที่ยว กิจกรรม และการบริการขั้นพื้นฐาน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับของความ ต้องการ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ข้อเสนอแนะ เป็นลักษณะข้อคำถามแบบปลายเปิด (Open – Ended Question) นำมาวิเคราะห์โดยการจับประเด็นที่คล้ายกันมาจัดกลุ่ม แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ นำเสนอเป็นรายข้อประกอบความถี่

การเปรียบเทียบความแตกต่างขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ระหว่างเพศและอายุ ของผู้ตอบแบบสอบถาม องค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง การคมนาคม การบริการทางการท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจของที่ระลึก ธุรกิจที่พักแรม และการจัดกิจกรรม นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศใช้ค่าที (t-test) และการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุใช้ค่าเอฟ (F-test) โดยการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยกำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ชนิด คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวกับ องค์ประกอบทางการท่องเที่ยว มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ ความต้องการในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว ซึ่งได้ค่าความตรงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.87 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.969 และแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับศักยภาพด้านการท่องเที่ยว จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค และแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวของ จังหวัดขอนแก่น ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยประมวลสาระสำคัญในประเด็นการสัมภาษณ์ และสรุปตามประเด็น โดยการเขียนพรรณนาเชิงอธิบาย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 ช่วงอายุระหว่าง 15 – 25 ปี จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3 สถานภาพโสด จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 66 วุฒิกศัการระดับปริญญาตรี จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8 อาชีพนิสิต / นักศึกษา จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น

ศักยภาพความพร้อมของทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยว (\bar{X} =3.43) ด้านแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ (\bar{X} =3.59) ด้านการคมนาคม (\bar{X} =3.52) ด้านธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม (\bar{X} =3.63) ด้านธุรกิจของที่ระลึก (\bar{X} =3.48) และด้านธุรกิจที่พักแรม (\bar{X} =4.35) ยกเว้น ด้านการผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง (\bar{X} =3.15) ด้านการบริการทางการท่องเที่ยว (\bar{X} =3.23) และด้านการจัดกิจกรรม (\bar{X} =3.35) อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ ส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.46$) และศักยภาพการรองรับด้านการท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.52$) ยกเว้น การบริหารจัดการ ($\bar{X}=3.39$) อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น

ความต้องการของนักท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น ส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.52$) ด้านความสามารถในการเข้าถึง ($\bar{X}=3.46$) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X}=3.50$) และด้านการบริการขั้นพื้นฐาน ($\bar{X}=3.65$) ยกเว้น ด้านรายการสำเร็จรูปที่จัดไว้ใช้ในการท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.17$) และด้านกิจกรรม ($\bar{X}=3.52$) อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะการศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น

ผลการวิเคราะห์ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะการศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น จากการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 117 คน ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะในเรื่องของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดให้มากขึ้นเพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด และเป็น การพัฒนาการท่องเที่ยว การกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น รองลงมา คือ การขยายสถานีเชื้อเพลิง ให้มากกว่านี้ไม่ว่าจะเป็นสถานีน้ำมัน สถานีก๊าซแอลพีจี (LPG) และเอ็นจีวี (NGV) ป้ายบอกทางไป แหล่งท่องเที่ยวที่ชัดเจน การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดมากกว่านี้ ปรับปรุงทัศนียภาพในแหล่งท่องเที่ยว บริการอินเทอร์เน็ตในแหล่งท่องเที่ยว เพิ่มจำนวนห้องสุขา เพิ่งที่ทิ้งขยะใน แหล่งท่องเที่ยว ขยายเส้นทางจราจรไปยังแหล่งท่องเที่ยวให้กว้างขึ้น จัดสถานที่ให้บริการทาง สุขภาพในจังหวัดให้มากกว่านี้ เพิ่มร้านอาหารในแหล่งท่องเที่ยว และเพิ่มร้านจำหน่ายสินค้าของที่ ระลึก

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ระหว่างเพศ

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่นมีเพศแตกต่างกันความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 มีดังต่อไปนี้

5. ด้านการบริการทางการท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นสัถยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ด้านการบริการทางการท่องเที่ยว ระหว่างเพศชายและเพศหญิง พบว่ามีสัถยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านการบริการทางการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.0
6. ด้านธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นสัถยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ด้านธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ระหว่างเพศชายและเพศหญิง พบว่ามีสัถยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
7. ด้านธุรกิจของที่ระลึก ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นสัถยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ด้านธุรกิจของที่ระลึก ระหว่างเพศชายและเพศหญิง พบว่ามีสัถยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านธุรกิจของที่ระลึกไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
8. ด้านธุรกิจที่พักแรม ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นสัถยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ด้านธุรกิจที่พักแรม ระหว่างเพศชายและเพศหญิง พบว่ามีสัถยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านธุรกิจที่พักแรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
9. ด้านการจัดกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นสัถยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ด้านการจัดกิจกรรม ระหว่างเพศชายและเพศหญิง พบว่ามีสัถยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านการจัดกิจกรรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างขององค์ประกอบการท่องเที่ยวของจังหวัด ขอนแก่น ระหว่างช่วงอายุ

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่นมีอายุที่แตกต่างกันความคิดเห็นเกี่ยวกับสัถยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสัถยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 มีดังต่อไปนี้

1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นสัถยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยว ระหว่างช่วงอายุ พบว่า สัถยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อเปรียบเทียบสัถยภาพขององค์ประกอบการท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยว โดยพิจารณาเป็นรายข้อ

ระหว่างช่วงอายุ พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 มีดังต่อไปนี้

แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี และ 55 ปี ขึ้นไป

แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี และ 46 – 55 ปี ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 26 – 35 ปี และ 36 – 45 ปี

แหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬา ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 30 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปี ขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี

แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 30 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปี ขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี

2. ด้านแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ระหว่างช่วงอายุ พบว่า ศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านแหล่งพักผ่อนหย่อนใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อเปรียบเทียบศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ โดยพิจารณาเป็นรายข้อระหว่างช่วงอายุ พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 มีดังต่อไปนี้

สวนสาธารณะ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี และ 55 ปี ขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 – 35 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี

สวนสัตว์ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 30 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปี ขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 55 ปี ขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 – 35 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 55 ปี ขึ้นไป

ห้างสรรพสินค้า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี และ 46 – 55 ปี ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี และ 46 – 55 ปี ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 – 35 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี และ 46 – 55 ปี

โรงพยาบาลนคร ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 – 35 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป

สนามกีฬา ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 46 – 55 ปี

3. ด้านการผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นสัปดาห์ขององค์กรประกอบทางการท่องเที่ยวด้านการผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง ระหว่างช่วงอายุ พบว่า สัปดาห์ขององค์กรประกอบทางการท่องเที่ยวด้านการผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อเปรียบเทียบสัปดาห์ขององค์กรประกอบทางการท่องเที่ยวด้านการผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง โดยพิจารณาเป็นรายข้อระหว่างช่วงอายุ พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นสัปดาห์ขององค์กรประกอบทางการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 มีดังต่อไปนี้

เดินป่าศึกษาธรรมชาติ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 -35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 – 35 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป

ชมประวัติศาสตร์ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 -35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 – 35 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป

ปั่นจักรยานศึกษาธรรมชาติ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 -35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 – 35 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี

ล่องแพ / ล่องเรือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี และ 46 – 55 ปี

เที่ยวถ้ำ / ธรณีวิทยา ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 -35 ปี 36 – 45 ปี และ 46 – 55 ปี

เกี่ยวกับน้ำตก ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 -35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 26 – 35 ปี และ 36 – 45 ปี

แคมป์ปิ้ง ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 26 -35 ปี 36 – 45 ปี และ 46 – 55 ปี ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี

กิจกรรมกีฬาากลางแจ้ง ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 -35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 – 35 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป

4. ด้านการคมนาคม ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านการคมนาคม ระหว่างช่วงอายุ พบว่า ศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านการคมนาคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อเปรียบเทียบศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านการคมนาคม โดยพิจารณาเป็นรายข้อระหว่างช่วงอายุ พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 มีดังต่อไปนี้

ป้ายบอกทางและสัญลักษณ์ที่ชัดเจน ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 46 – 55 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป

ถนนเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 – 35 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 36 – 45 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 46 – 55 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป

สภาพถนนไปยังแหล่งท่องเที่ยว ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป

5. ด้านการบริการทางการท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านการบริการทางการท่องเที่ยว ระหว่างช่วงอายุ พบว่า

ศักยภาพขององค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านการบริการทางการท่องเที่ยว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อเปรียบเทียบศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านการบริการทางการท่องเที่ยว โดยพิจารณาเป็นรายข้อระหว่างช่วงอายุ พบว่าด้านที่มีความคิดเห็นศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 มีดังต่อไปนี้

ศูนย์บริการข้อมูลทางการท่องเที่ยว ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 – 35 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป

บริษัทนำเที่ยว ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี

โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 – 35 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป

มัคคุเทศก์ท้องถิ่น / ยูวมัคคุเทศก์ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็น แตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็น แตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 – 35 ปี มีความคิดเห็น แตกต่างจากอายุ 55 ปี ขึ้นไป

6. ด้านธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ระหว่างช่วงอายุ พบว่าศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อเปรียบเทียบศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม โดยพิจารณาเป็นรายข้อระหว่างช่วงอายุ พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 มีดังต่อไปนี้

ร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ

55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 – 35 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 55 ปี ขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 36 – 45 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 55 ปี ขึ้นไป

สถานที่ตั้งใกล้แหล่งท่องเที่ยว ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็น แตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป

ราคาอาหารและเครื่องดื่มมีความเหมาะสม ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 – 35 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 36 – 45 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 46 – 55 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป

ความโดดเด่นของอาหารพื้นเมือง ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป

บริการที่จอดรถ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็น แตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป

7. ด้านธุรกิจของที่ระลึก ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านธุรกิจของที่ระลึก ระหว่างช่วงอายุ พบว่า ศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านธุรกิจของที่ระลึก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อเปรียบเทียบศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านธุรกิจของที่ระลึก โดยพิจารณาเป็นรายข้อระหว่างช่วงอายุ พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 มีดังต่อไปนี้

สินค้าพื้นเมือง ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป

ความหลากหลายของประเภทสินค้า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็น แตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป

ราคาเหมาะสมกับประเภทสินค้า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็น แตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป

การส่งเสริมการขาย ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 - 35 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป

สถานที่จำหน่ายของที่ระลึก ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 – 35 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป

8. ด้านธุรกิจที่พักรวม ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านธุรกิจที่พักรวม ระหว่างช่วงอายุ พบว่า ศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านธุรกิจที่พักรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อเปรียบเทียบศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านธุรกิจที่พักรวม โดยพิจารณาเป็นรายข้อระหว่างช่วงอายุ พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 มีดังต่อไปนี้

สถานที่ตั้งของที่พักรวม ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 – 35 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป

มีที่พักหลากหลายประเภท ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี

สะอาด สะดวก มีมาตรฐาน ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 36 – 45 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 46 – 55 ปี

อัตราค่าบริการมีความเหมาะสม ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 – 35 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป

การส่งเสริมการขาย ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป

ความปลอดภัย ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 – 35 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี

9. ด้านการจัดกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านการจัดกิจกรรม ระหว่างช่วงอายุ พบว่า ศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านการจัดกิจกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อเปรียบเทียบศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวด้านการจัดกิจกรรม โดยพิจารณาเป็นรายข้อระหว่างช่วงอายุ พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 มีดังต่อไปนี้

ความหลากหลายของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 – 35 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป

ความสามารถในการรองรับ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 – 35 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 36 – 45 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป

การส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป

เจ้าหน้าที่ที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกิจกรรม ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 15 – 25 ปี 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 55 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 – 25 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 36 – 45 ปี และ 55 ปีขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 26 – 35 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากอายุ 55 ปีขึ้นไป

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการบันทึกเสียงมาเปิดฟัง และวิเคราะห์ศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่นดังต่อไปนี้

4.1 จังหวัดขอนแก่นมีศักยภาพการท่องเที่ยวหรือไม่

ผลการสัมภาษณ์ พบว่า จังหวัดขอนแก่นมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม แต่สำหรับแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬา ยังมีค่อนข้างน้อย แต่สามารถที่จะพัฒนาได้เช่นกัน เพราะจังหวัดขอนแก่นมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สามารถรองรับการท่องเที่ยวได้หลากหลายประเภท เช่น เขื่อนอุบลรัตน์ อุทยานแห่งชาติต่างๆ ภายในจังหวัด จังหวัดขอนแก่นมีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการจัดการแข่งขันกีฬาใหญ่ๆ แต่ยังมีไม่มากนักเนื่องจากขาดความพร้อมในด้านต่างๆ ที่มีการจัดอย่างต่อเนื่อง คือ การแข่งขันขอนแก่นมาราธอนซึ่งเป็นการแข่งขันระดับนานาชาติที่จัดติดต่อกันมาเป็นเวลา 9 ปีแล้ว และในปีนี้จังหวัดได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ จังหวัดได้รับงบประมาณในการพัฒนา ทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสิ่งอำนวยความสะดวก การคมนาคม ความปลอดภัย สนามกีฬาภายในจังหวัด และแหล่งท่องเที่ยวก็ได้รับการปรับปรุงภูมิทัศน์ สำหรับต้อนรับนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมาจังหวัดขอนแก่นในช่วงของการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ

4.2 จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส อุปสรรคของการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น

ผลการสัมภาษณ์ พบว่า จุดอ่อนของการท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น คือ การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว จึงทำให้จังหวัดขอนแก่นไม่เป็นที่น่าดึงดูดใจ นักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยว ถึงแม้ว่าจะจัดกิจกรรมตามเทศกาล เช่น เคาดาวนปีใหม่ สงกรานต์ เป็นต้น การประชาสัมพันธ์และการเชิญชวนให้คนเดินทางมาเที่ยวจังหวัดขอนแก่นยังไม่ดีเท่าที่ควร จุดแข็งของการท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น คือ ด้านราคาห้องพักค่อนข้างต่ำโดยเฉลี่ยประมาณคืนละ 800 บาท เมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ ที่เป็นเมืองท่องเที่ยวอย่างจังหวัดเชียงใหม่ ภูเก็ต ค่อนข้างมีราคาแพงกว่า ในด้านของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่นมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมค่อนข้างมาก และความเป็นมิตรของคนในท้องถิ่น โอกาสของการท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่นจังหวัดนั้นสามารถพัฒนาได้อย่างแน่นอน เนื่องจากจังหวัดขอนแก่นมีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่ค่อนข้างพร้อม บุคลากรด้านการท่องเที่ยวเริ่มมีมากขึ้น อุปสรรคของการท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น คือ แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในจังหวัดยังขาดงบประมาณในการปรับปรุง ดูแลแหล่งท่องเที่ยวอย่างมาก จึงทำให้ไม่เป็นที่น่าดึงดูดใจให้มาท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวอยู่กระจายมากเกินไป ทำให้มีอุปสรรคในการเดินทาง

4.3 แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น

ผลการสัมภาษณ์ พบว่า แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น นั้น การประชาสัมพันธ์และงบประมาณในการปรับปรุงภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยวเป็นแนวทางในการพัฒนาที่สำคัญมาก เนื่องจากทางจังหวัดยังขาดช่องทางการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว จึงทำให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่นไม่เป็นที่รู้จักมากนัก

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่นมีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 15 – 25 ปี สถานภาพโสด มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพนิสิต / นักศึกษา และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า อายุและระดับการศึกษา มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น เนื่องจากอายุและระดับการศึกษาเป็นตัวบ่งชี้ระดับของวุฒิที่มีผลต่อความรู้ที่นึกคิด ประสบการณ์ ซึ่งส่งผลต่อการแสดงความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับ ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526) ที่กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นเรื่องของความคิดที่อยู่ภายในของแต่ละคน มิใช่สิ่งที่มีมาแต่กำเนิด เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับ
2. ด้านองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว จากการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าจังหวัดขอนแก่นมีศักยภาพด้านองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทางประวัติศาสตร์ ทางวัฒนธรรม ทางวิถีชีวิตชุมชน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า จังหวัดขอนแก่นมีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นและเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวชาวไทย คือ พระธาตุขามแก่น แหล่งท่องเที่ยวทางวิถีชีวิตชุมชนที่มีชื่อเสียง คือ หมู่บ้านงูจงอาง เป็นหมู่บ้านที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวต่างชาตินับอย่างมา ซึ่งได้มีการเข้ามาถ่ายทำวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในหมู่บ้าน จากความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวจึงเป็นเหตุจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ มาสโลว์ (Maslow, 1970) ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs) ที่ว่าความต้องการของมนุษย์เริ่มต้นด้วยความต้องการด้านกายภาพ ความปลอดภัย การยอมรับ ความมีชื่อเสียง และการรู้จักตนเอง ด้านแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ โดยเฉพาะสวนสาธารณะ ห้างสรรพสินค้า โรงภาพยนตร์ และสนามกีฬา ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า สวนสาธารณะ ห้างสรรพสินค้า โรงภาพยนตร์ และสนามกีฬา เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของมนุษย์ และเหมาะกับทุกเพศทุกวัย ทำให้ได้พบเพื่อนใหม่ๆ เกิดความสนุกสนาน เรียนรู้การทำงานเป็นทีม รู้จักการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับ เทพประสิทธิ์ กุศลวิชัย (2554) ที่กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เป็นกิจกรรมที่ทำร่วมกันของกลุ่มคนโดยวิธีการต่างๆ ซึ่ง

ดำเนินกิจกรรมเป็นขั้นตอน มีการแบ่งบทบาทความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกัน ซึ่งเรียกว่า กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และบุคคลในกลุ่มมีการแสดงออก ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ด้านการคมนาคม ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ถนนที่ใช้สำหรับการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว นั้น ควรได้รับการปรับปรุง เนื่องจากการคมนาคมเป็นองค์ประกอบสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ถ้ามีการคมนาคมที่ดีมีส่วนทำให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ นิศา ชัชกุล (2554) ที่กล่าวว่า การคมนาคมขนส่งยิ่งก้าวหน้าและวิธีการขนส่งมีการพัฒนาด้าน เทคโนโลยี ซึ่งเทคโนโลยีมีส่วนในการส่งเสริมให้เกิดการเดินทางเพิ่มมากขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวได้ท่องเที่ยวมากขึ้นและใช้เวลาน้อยลง สามารถเดินทางท่องเที่ยวระยะไกลได้มากขึ้น จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นผลมาจากการคมนาคมขนส่งที่พัฒนาก้าวไกล องค์ด้าน ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า อาหารและเครื่องดื่มเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับ นักท่องเที่ยว เพราะเป็นปัจจัย 4 ที่มนุษย์ขาดไม่ได้ อีกทั้งจังหวัดขอนแก่นค่อนข้างมีความโดดเด่นในด้านของอาหารพื้นเมือง ที่สามารถรับประทานได้ทุก ๆ ที่ในจังหวัด ซึ่งสอดคล้องกับ ฉันทข วรรณถนอม (2551) ที่กล่าวว่า อาหารและเครื่องดื่ม เป็นสินค้าบริโภคนขั้นพื้นฐานที่ จำเป็นสำหรับทุกคนและเป็น 1 ในปัจจัย 4 ที่มนุษย์จะขาดเสียไม่ได้ ด้านธุรกิจของที่ระลึก ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า สินค้าของที่ระลึกเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละท้องถิ่นซึ่งเป็นสิ่งที่ สะท้อนถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่นมีสินค้าของที่ระลึกที่โดดเด่น คือ ผ้าไหม อำเภอนบพ ผ้าไหมของที่นี่จะมีลายผ้าที่เป็นเอกลักษณ์ และได้รับรางวัลจากการประกวดมากมาย ซึ่งสอดคล้องกับ พิมพรรณ สุจารินพงษ์ (2553) ที่กล่าวว่า สินค้าของที่ระลึกที่ขายในแหล่งท่องเที่ยวหรือศูนย์จำหน่ายของที่ระลึกนั้น เนื่องจากประเทศไทยมีความ หลากหลาย ด้านวัฒนธรรม และมีคนหลายเผ่าพันธุ์อาศัยอยู่ตามภาคต่างๆ มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ในการดำรงชีวิตและผลิตสินค้าที่ระลึกพื้นเมือง ซึ่งบางครั้งมีลักษณะที่แตกต่างจากภูมิภาคอื่น และด้านธุรกิจที่พักแรม ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ที่พักอาศัยเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เพราะเป็น 1 ในปัจจัย 4 ที่มนุษย์ขาดไม่ได้ เมื่อเกิดการเดินทางธุรกิจ ที่พักแรมจึงเกิดขึ้นมากมาย จังหวัดขอนแก่นเช่นกันมีที่พักที่หลากหลายให้นักท่องเที่ยวได้ เลือกพักตามความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับ นิศา ชัชกุล (2554) ที่กล่าวว่า ที่พักอาศัยเป็น สิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคน ซึ่งถือว่าเป็นหนึ่งในปัจจัย 4 ที่ขาดเสียมิได้ เมื่อการเดินทางท่องเที่ยวเกิดขึ้นและได้กลายเป็นกิจกรรมหนึ่งในชีวิต เมื่อลักษณะการเดินทางเริ่มใช้ระยะเวลา มากขึ้น การเดินทางระยะไกลเกิดขึ้น มีการสร้างและปรับปรุงสถานที่พักแรมให้ทันสมัยตามยุค สมัย ตามความต้องการของผู้เข้าพัก จึงทำให้ธุรกิจที่พักแรม กลายเป็นธุรกิจระดับอุตสาหกรรม และจากการวิจัยมีผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าจังหวัดขอนแก่นมีศักยภาพด้าน องค์ประกอบทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการผจญภัยและนันทนาการ

กลางแจ้ง ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า กิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดการพัฒนาคูณภาพชีวิตทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เป็นการพักผ่อนหย่อนใจ การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับ เทพประสิทธิ์ กุศลวิชิตชัย (2554) ที่กล่าวว่า นันทนาการหมายถึง กิจกรรมเวลาว่างที่สร้างสรรค์เป็นประโยชน์มีคุณค่าสำหรับบุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจและส่งผลโดยตรงต่อผู้เข้าร่วมช่วยพัฒนาคูณภาพชีวิตของบุคคล ซึ่งเป็นเป้าหมายของนันทนาการ คือ การกระทำให้ชีวิตมีคุณภาพ หมายถึง การมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ นั่นคือมีความสุขที่สมบูรณ์ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ สุขภาพทางกายและสุขภาพจิตใจ ด้านการบริการทางการท่องเที่ยว ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การบริการทางการท่องเที่ยวมีความจำเป็นมากสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยว เพราะจะทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบาย ในการรับข้อมูลข่าวสารทางการท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับ นิศา ชัชกุล (2554) ที่กล่าวว่า การบริการทางการท่องเที่ยวเป็นการบริการเพื่อนำชมแหล่งท่องเที่ยว จองที่พัก จัดซื้อบัตรโดยสาร บริการขนส่ง และบริการอื่นๆ ซึ่งครบวงจรการบริการทางการท่องเที่ยวเป็นตัวเชื่อมโยงนักท่องเที่ยวกับผู้ใช้บริการท่องเที่ยว และองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ด้านการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวจะมีความต้องการ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว เพราะเป็นสิ่งดึงดูดใจในการไปท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ และมีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ นิคม จานุมณี (2535) ที่กล่าวว่า เมืองใหญ่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้าไปได้มาก เพราะในเมืองใหญ่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจที่นำไปเยี่ยมชม ซึ่งสถานที่เหล่านี้มักจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวขึ้นอย่างสม่ำเสมอตลอดทั้งปี เพื่อเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวในเมืองนั้นๆ

3. ด้านมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ จากการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าจังหวัดขอนแก่นมีมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการด้านศักยภาพในการดึงดูดใจ ด้านการท่องเที่ยว มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการด้านศักยภาพการรองรับด้านการท่องเที่ยว มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการด้านการบริหารจัดการ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อการพักผ่อนและเสริมสร้างสุขภาพกาย จิตใจ อารมณ์ ทำให้เกิดความสุขสนุกสนานและเป็นแหล่งเรียนรู้อีกแหล่งที่สำคัญไม่แพ้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม โบราณคดี จังหวัดขอนแก่นมีแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการที่มีมาตรฐานซึ่งเป็นสิ่งที่บ่งบอกได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่นมีคุณภาพ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ กรมการท่องเที่ยว (2552) ที่ว่า การกำหนดกรอบหรือเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ

แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการให้กับหน่วยงานหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเพื่อยกระดับมาตรฐานในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของตนจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของประเทศไทย และสามารถใช้เป็นสิ่งบ่งบอกให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้ในคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว และมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจใช้บริการ ซึ่งหมายถึงการเพิ่มขึ้นของรายได้ด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งเป็นการเพิ่มมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่ยอมรับเพิ่มมากขึ้นด้วย

4. ด้านความต้องการของนักท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น จากการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีความต้องการของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ผู้วิจัยมีความคิดเห็นเห็นว่า แหล่งท่องเที่ยวที่มีความน่าสนใจจะทำให้เกิดการท่องเที่ยวซ้ำ มิใช่มาเพียงครั้งเดียวแล้วไม่มาอีกเลย ดังนั้นเราต้องสร้างความโดดเด่นให้กับแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัด เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ ซึ่งสอดคล้องกับ การเคีย อโรรา ราชนา และชาว โรบิน Gandhi-Arora Rachna and Shaw Robin (2002) ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวกับความประทับใจและการค้นหาความแปลกใหม่ พบว่า ความประทับใจในการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา มีความสัมพันธ์กับความสนใจและมุ่งมั่นในการเข้าร่วมแข่งขันกีฬา มีส่วนผลักดันนักท่องเที่ยวให้เข้าร่วมการแข่งขันครั้งต่อไป อย่างไรก็ตามการแสวงหาสิ่งแปลกใหม่แท้จริงแล้วไม่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งมั่นและเจตนาในการเข้าร่วมแข่งขันกีฬาแต่อย่างใด โดยปกติแล้วการแสวงหาสิ่งแปลกใหม่น่าจะเกี่ยวข้องกับการแข่งขันกีฬาที่พิเศษเฉพาะ ดังนั้นความประทับใจครั้งแรกจะมีผลต่อความสนใจและความมุ่งมั่นในการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะเป็นสิ่งจูงใจให้นักท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาครั้งต่อไป ด้านความสามารถในการเข้าถึง ผู้วิจัยมีความคิดเห็นเห็นว่า จังหวัดขอนแก่นยังมีการคมนาคมขนส่งที่ไม่หลากหลาย จึงเป็นอุปสรรคสำหรับนักท่องเที่ยวที่ไม่มีรถส่วนตัวทำให้การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเป็นไปได้ยาก ซึ่งสอดคล้องกับ วรรณ วรค์วานิช (2546) ที่กล่าวว่า การคมนาคมขนส่งนับเป็นปัจจัยที่ทำให้ นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ และธุรกิจการท่องเที่ยวดำเนินต่อไปได้ การท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับเทคโนโลยีขนส่งที่ก้าวหน้า ไม่ว่าจะเป็นทางบก ทางอากาศ และทางน้ำ ต้องพิจารณาถึงสิ่งต่างๆ ดังนี้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับการท่องเที่ยว ได้แก่ รูปแบบของการคมนาคมขนส่งตามลักษณะของการประกอบการและตามความต้องการของนักท่องเที่ยว การคมนาคมขนส่งเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว สภาพการเดินทางสะดวก ปลอดภัย รวดเร็วและมีมาตรฐานดีมากขึ้นเพียงใดการคมนาคมขนส่งภายในแหล่งท่องเที่ยวรูปแบบและมาตรฐานของการคมนาคมขนส่งภายในแหล่งท่องเที่ยว เช่น รถนำเที่ยวมีจำนวนเพียงพอ

หรือไม่ คุณภาพและมาตรฐานของยานพาหนะตลอดจนความสะดวกและปลอดภัย แบบแผนการเดินทางของนักท่องเที่ยว เช่น เป็นหมู่คณะกลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ ยานพาหนะที่ใช้เป็นของส่วนตัวหรือของสาธารณะบริเวณหรือสถานที่ให้บริการแก่ผู้โดยสารหรืออุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการใช้ยานพาหนะประเภทนั้นๆ เช่น สถานีขนส่งหรือบริการต้นทางระหว่างทางและปลายทาง และรูปแบบหรือปัญหาการจราจรตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนคือ กรุงเทพมหานครเป็นปัญหาสำคัญทั้งต่อคนในกรุงเทพมหานครและนักท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า จังหวัดขอนแก่นควรมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง และให้เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ ศิวัตรา พิพัฒน์ไชยศิริ และ เทวีวรรณ ปทุมพร (2551) ทำการศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศมอหินขาวจังหวัดชัยภูมิ พบว่าแนวทางการพัฒนาด้านทรัพยากรทางการท่องเที่ยวควรมีการวางแผนการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการท่องเที่ยวที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว อันได้แก่ เส้นทาง การเข้าถึง ป้ายบอกทาง ป้ายสื่อความหมาย ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว คู่มือการท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ท้องถิ่น การบริการที่พัก อาหารและเครื่องดื่ม โดยต้องมีการออกแบบที่กลมกลืนกับสภาพลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวมีความปลอดภัยและไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนท้องถิ่น และด้านการบริการขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า จังหวัดขอนแก่นมีการบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็น เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น เพียงพอสำหรับความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ วรณา วงศ์วานิช (2546) ที่กล่าวว่า โครงสร้างพื้นฐานต้องมีเพียงพอตามความจำเป็นที่จะสนับสนุน ความสะดวกและให้บริการแก่นักท่องเที่ยว อีกทั้งต้องเอื้อประโยชน์ต่อสาธารณชน จึงทำให้ธุรกิจการท่องเที่ยวสามารถดำเนินไปได้ด้วยดีและก่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ทำให้แหล่งท่องเที่ยวมีการพัฒนาศักยภาพเพิ่มขึ้น ได้แก่ การไฟฟ้ามีเพียงพอและใช้การได้ดีไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบการและให้บริการรวมทั้งความปลอดภัยด้วยการประปาสะอาดถูกหลักอนามัยและมีปริมาณเพียงพอแก่การบริการการสื่อสาร โทรศัพท์ โทรสาร สะดวก รวดเร็วและปริมาณของหน่วยบริการเพียงพอ ความสามารถในการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล ตลอดจนสถานพยาบาลและโรงพยาบาลต่างๆ ทันสมัย สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย ความต้องการของนักท่องเที่ยวในระดับปากกลาง ได้แก่ ด้านกิจกรรม ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันนักท่องเที่ยวมีความต้องการของกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นหากแหล่งท่องเที่ยวใดมีกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวทำจะเป็นสิ่งที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นการจัดการแข่งขันกีฬา กิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ โบว์เดอ Bourdeau (2002) ทำการศึกษา เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างกีฬากับการท่องเที่ยวใน

ฝรั่งเศสและยุโรป พบว่า กิจกรรม การแข่งขันที่จัดขึ้นมีเพิ่มมากขึ้นทุกปี และในทำนองเดียวกัน ความต้องการในการบริโภคของนักท่องเที่ยวก็เพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมและการพัฒนากิจการกีฬาที่ยังคงพบอุปสรรคและหยุดชะงักเนื่องจากวัฒนธรรม ประเพณี สภาพภูมิประเทศ นโยบายของการพักผ่อนและการเดินทาง นอกจากนี้ยังพบว่ากีฬา ยามว่างได้รับการยกฐานะและพัฒนาให้เป็นกีฬาเชิงท่องเที่ยวอย่างกว้างขวาง เช่น การปีนผา จักรยานภูเขา การผจญภัยในหุบเขาการกระโดดร่ม และกีฬาที่ใช้ความเร็วบนผิวน้ำ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กรมการท่องเที่ยว ควรส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิด การพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
2. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ควรส่งเสริมและขยายแหล่งท่องเที่ยวให้กระจายไปในท้องถิ่น เพื่อเป็นการกระจายรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1. จากการศึกษาสภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น สามารถบอกได้ว่าจังหวัดขอนแก่น เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตชุมชน เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตชุมชน มีเป็นจำนวนมากแต่ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดขอนแก่นนั้นมีน้อยมาก ดังนั้นทางจังหวัดควรเพิ่มแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงกีฬาภายในจังหวัด และชนิดกีฬาที่ทางจังหวัดสามารถพัฒนาให้เป็นการท่องเที่ยว เชิงกีฬาได้ เช่น การปีนเขา การพายเรือคายัค เป็นต้น
2. จากการศึกษา พบว่าการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัดผ่านสื่อต่างๆ ยังมีน้อยมากควร เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น
3. จากการศึกษา พบว่าศูนย์บริการนักท่องเที่ยวภายในจังหวัดมีน้อย มีเพียงแค่การท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย สำนักงานขอนแก่น สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดขอนแก่นซึ่งไม่ เพียงพอต่อการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ควรจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลทางการท่องเที่ยวกระจาย ให้ทั่วจังหวัด
4. จากการศึกษา พบว่าป้ายบอกทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวควรมีความชัดเจน และมีภาษาอังกฤษ ควบคู่ไปด้วย เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. แนวทางในพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดขอนแก่น
2. แนวทางการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กมล ส่งวัฒนา. หลักการวางแผน. สงขลา: ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2534.

กมลวรรณ กาญจนกิตติ. ศึกษาภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต การจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.

การท่องเที่ยวและกีฬา, กระทรวง. แผนยุทธศาสตร์ผู้วิกฤตและมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยว พ.ศ. 2552 – 2555. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2552.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. การพัฒนาการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กองข่าวสารท่องเที่ยว. ท่องเที่ยว ภาควิชาตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพมหานคร: กองผลิตอุปกรณ์เผยแพร่ ฝ่ายบริการ การตลาด, 2554.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานขอนแก่น กองข่าวสารท่องเที่ยว. ขอนแก่น กรุงเทพมหานคร: กองผลิตอุปกรณ์เผยแพร่ ฝ่ายบริการการตลาด, 2552.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา . สถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัด นครราชสีมา [ออนไลน์]. 2554. แหล่งที่มา:

http://www.tat.or.th/nakhonratchasima/hotnewsdet.asp?id=1331&dept_id=14,

[1 กรกฎาคม 2554]

กุลวรา สุวรรณพิมล. หลักการมัคคุเทศก์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แสงดาว, 2552.

เกษม สนิทวงศ์. การอนุรักษ์ธรรมชาติในประเทศไทยในแง่การพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ. กรุงเทพมหานคร: ชูติมาการพิมพ์, 2528.

กรมการท่องเที่ยว. มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว [ออนไลน์]. 2552. แหล่งที่มา:

<http://www.tourism.go.th/2010/th/standard/index.php?sid=25> [1 กรกฎาคม 2554]

จามร วัจศรีแก้ว. แนวทางการพัฒนาศึกษาภาพการท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.

- จิราภรณ์ พัสดร. การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2552.
- ฉัตรมงคล จันทราทิพย์. การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2552.
- ฉันทิช วรรณถนอม. หลักการมัคคุเทศก์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สามลดา, 2551.
- โหมยง โต๊ะทอง. การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง :
กรณีศึกษาจังหวัดเพชรบุรี. วารสารราชภัฏเพชรบุรี 11 (2545) : 54 -61.
- ดร.รชนี เอ็มพันธุ์. เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว หน่วยที่ 9 –15.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2545.
- เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย. การันทนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: วี.พรีนท์ (1991), 2554.
- นเรศ สงเคราะห์สุข. จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. สำนักงานโครงการพัฒนาที่สูงไทย-เยอรมัน:
เชียงใหม่, 2541.
- นิคม จารุมณี. การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
การศาสนา, 2535.
- นิตา ชัชกุล. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: วี.พรีนท์ (1991), 2554.
- บริษัท ซี เอ อินเทอร์เน็ตเอ็นชันทแนล อินฟอร์เมชัน จำกัด. การส่งเสริมสินค้าการท่องเที่ยวความสนใจ
พิเศษ. กรุงเทพมหานคร, 2549.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.
- ประชิด สกณะพัฒน์ และคณะ. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพมหานคร: แปลนพรีนติ้ง, 2554.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. การจัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพมหานคร: ดวงกลม, 2526.
- ปิ่นธนา ชมพูพันธ์. การศึกษาศักยภาพการจัดประชุมและนิทรรศการของจังหวัดเชียงใหม่.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- พรณี จุฑานนท์. เอกสารประกอบการสอนทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวไทย. คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, 2543.
- พิมพ์พรณ สุจารินพงศ์. การจัดนำเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์, 2553.
- พิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัจย์. การท่องเที่ยวชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์,
2553.

- มนัส สุวรรณ และคณะ. แผนแม่บทการจัดการพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูมี่ยง – ภูทอง จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดอุตรดิตถ์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2540.
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. โครงการศึกษาและจัดทำคู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทผจญภัยกึ่งอนุรักษ์ธรรมชาติ. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัย, 2545.
- มณฑิรา ยืนนาน. ศักยภาพขององค์กรการบริหารส่วนตำบลและประชาชนในการส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรม: กรณีศึกษาตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตร, 2544.
- รัฐทิตยา หิรัณยหา. แนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว กรณีศึกษา บ้านหนองขาว อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตร สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.
- วรรณภา วงษ์วานิช. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว .พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.
- วิวัฒน์ บุญยศักดิ์. ศักยภาพสำคัญอย่างไรต่อการท่องเที่ยว. จุลสารการท่องเที่ยว 8 (เมษายน-มิถุนายน 2532)
- ศิวัตรา พิพัฒน์ไชยศิริ และ เทวีวรรณ ปทุมพร . รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศมอหินขาวจังหวัดชัยภูมิ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2551.
- ศุภลักษณ์ อัครางกูร. พฤติกรรมนักท่องเที่ยว.พิมพ์ครั้งที่ 5. ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา, 2552.
- สุวัฒน์ ตูลาธร. ศักยภาพในการป้องกันการเผยแพร่การระบาดของยาเสพติด: ศึกษาในกรณีชุมชนแห่งหนึ่งของอำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตร, 2541.
- สมชาย สนั่นเมือง. ชุมชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว. จุลสารการท่องเที่ยว (2541).
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. สถิติพื้นฐานที่เป็นอนุกรมเวลา การท่องเที่ยว[ออนไลน์]. 2554. แหล่งที่มา: <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/BaseStat/basestat.html> [1 กรกฎาคม 2554]
- อโนทัย เพียรคงชล. ความต้องการในการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของพื้นที่อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2540.

ภาษาต่างประเทศ

- Bourdeau Phillippe, Comeloup Jean, and Mau Pascal. Adventure Sports and Tourism in the French Mountains : Dynamics of Chance and Challenges for sustainable Development. Peer-Reviewd Journal, 2002.
- Buhalis B. Marketing the competitive destination of the future. *Tourism Management* 21, 2000: 97 -116.
- Cronbach, L.J. Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3)(1951): 297 – 334.
- Fang Meng. Measuring tourist satisfaction by attribute and motivation: The case of a nature-based resort [Online]. 2008. Available from:
<http://jvm.sagepub.com/content/14/1/41.abstract> [2011, July 10]
- Gandhi-Arora Rachna and Shaw Robin. “Visitor Loyalty in Sport Tourism : An Empirical Investigating”. Peer-Reviewd Journal, 2002.
- Goeldner, C. R. and Ritchie, J. R. B. Tourism: principles, practices, philosophies. NJ: John Wiley and Sons Inc, 2006.
- Hinton, J. Revals Club Together. *Accountancy*, 1969: 36-37.
- Hudson, S. Sport & Adventure Tourism. The Haworth hospitality press, 2002.
- Karlis, G. City and Sport Marketing Strategy The case of Athens 2004. *The Sport Journal*, 2003.
- Maslow, A. H. Motivation and Personality. 2nd ed. New York : Harper and Row,1970.
- Mitcheel, M.A., Montgomery, R. & Sheil, J.M. Consummer Experience Tourism and Brand Bonding : A Look At Sport-Related Marketers. *The Sport Journal*, 2004.
- Powell, R. R. Basic Research Methods for Librarians, 3nd ed. Westport: Abiex Publishing, 1997.
- Ritchie Brent, Mosedale Lisa, and King Jill. “Profiling Sport Tourists : The Case of 12 Rugby Union in the australian Capital Territory, Australia”. Peer-Reviewd Journal, 2002.
- Romanov, S. A. A brief analysis of the domestic tourist travel market. *Studies on Russian Economic Development*. Vol.20, 2009.
- Turner, R.C., and Carlson, L. Indexes of Item – Objective Congruence for Multidimensional Items. *International Journal of Testing*, 3 (2)(2003): 163 – 171.
- Yamane, T. Statistics: An introductory analysis, 2nd Ed., New York: Harper and Row, 1967.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจเครื่องมือการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์.ดร.บัญชา ชลาภิรมย์ รองผู้อำนวยการศูนย์กีฬาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ดร.กิตติพงษ์ โปธิมุ หัวหน้าสำนักรัฐมนตรี กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
3. ดร.ชลฤทัย โกวรรณะกุล อาจารย์ประจำสาขาการจัดการการโรงแรมและการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
4. ดร.ชำนาญ บัวทวน มหาวิทยาลัยขอนแก่น
5. นายวีรยุทธ์ ก้ววงศ์ หัวหน้างานกิจกรรมนานาชาติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ภาคผนวก ข
รายนามผู้ให้สัมภาษณ์

รายนามผู้สัมภาษณ์

1. นายธนัท โฆษะวิสุทธ์ ผู้จัดการทั่วไปบริษัทขอนแก่นโอเทล
2. นายเข้มชาติ สมใจวงษ์ เลขานุการหอการค้าจังหวัดขอนแก่น
3. นายจักรกฤษณ์ ศิริพานิชย์ นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น
4. นายชูเกียรติ โพธิ์โต รองผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานขอนแก่น
5. นางสาวเรือนแก้ว จงจิตต์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดขอนแก่น

ภาคผนวก ค
เครื่องมือในการทำวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น

A Study of the Tourism Potentiality of Khon Kaen Province

แบบสอบถามนี้เป็นการวิจัย ที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา (ปริญญาโท) แขนงวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น และจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดขอนแก่น และจะนำเสนอผลของการตอบแบบสอบถามในเชิงวิชาการเท่านั้น

แบบสอบถามประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น

ตอนที่ 3 มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ

ตอนที่ 4 ความต้องการของนักท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น

ผู้วิจัย

นางสาววิไลฐา เปี่ยมสกุล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลง () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

☐ 1. หญิง	☐ 2. ชาย
----------------------------------	---------------------------------

2. อายุ

☐ 1. ต่ำกว่า 15 ปี	☐ 2. 15 – 25 ปี
☐ 3. 26 – 35 ปี	☐ 4. 36 – 45 ปี
☐ 5. 46 – 55 ปี	☐ 6. 55 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพ

☐ 1. โสด	☐ 2. สมรส
---------------------------------	----------------------------------

4. ระดับการศึกษา

☐ 1. ต่ำกว่าประถมศึกษา	☐ 2. ประถมศึกษา
☐ 3. มัธยมศึกษา / ปวช.	☐ 4. อนุปริญญา / ปวส.
☐ 5. ปริญญาตรี	☐ 6. สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพ

☐ 1. นักเรียน	☐ 2. นิสิต / นักศึกษา
☐ 3. รับจ้าง	☐ 4. บริษัทเอกชน
☐ 5. รัฐวิสาหกิจ	☐ 6. เจ้าหน้าที่ของรัฐ / ข้าราชการ
☐ 7. ธุรกิจส่วนตัว	☐ 8. อื่นๆ (โปรดระบุ.....)

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

☐ 1. ต่ำกว่า 5,000 บาท	☐ 2. 5,001 – 10,000 บาท
☐ 3. 10,001 – 15,000 บาท	☐ 4. 15,001 – 20,000 บาท
☐ 5. 20,001 – 25,000 บาท	☐ 6. มากกว่า 25,000 บาท

ตอนที่ 2 ศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

มากที่สุด	หมายถึง	ศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ศักยภาพความพร้อมทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ศักยภาพความพร้อมระดับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. แหล่งท่องเที่ยว					
1.1 แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ					
1.2 แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์					
1.3 แหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม					
1.4 แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
1.5 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร					
1.6 แหล่งท่องเที่ยวทางกีฬา					
1.7 แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ					
1.8 แหล่งท่องเที่ยวทางวิถีชีวิตชุมชน					
2. แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ					
2.1 สวนสาธารณะ					
2.2 สวนสัตว์					
2.3 ห้างสรรพสินค้า					
2.4 โรงภาพยนตร์					
2.5 สนามกีฬา					
3. การผจญภัยและนันทนาการกลางแจ้ง					
3.1 เดินป่าศึกษาธรรมชาติ					
3.2 ชมประวัติศาสตร์					
3.3 ปั่นจักรยานศึกษาธรรมชาติ					
3.4 ล่องแพ / ล่องเรือ					
3.5 เทียวถ้ำ / ธรณีวิทยา					
3.6 เทียน้ำตก					

รายการประเมิน	ศักยภาพความพร้อมระดับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.7 แคมป์ปิ้ง					
3.8 กิจกรรมกีฬากลางแจ้ง					
4. การคมนาคม					
4.1 ความสะดวกสบายในบริการขนส่งมวลชน					
4.2 ความปลอดภัยในบริการขนส่งมวลชน					
4.3 ป้ายบอกทางและสัญลักษณ์ที่ชัดเจน					
4.4 ถนนเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว					
4.5 สภาพของถนนไปยังแหล่งท่องเที่ยว					
5. การบริการทางการท่องเที่ยว					
5.1 ศูนย์บริการข้อมูลทางการท่องเที่ยว					
5.2 บริษัทนำเที่ยว					
5.3 โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป					
5.4 มัคคุเทศก์ท้องถิ่น / ยูวมัคคุเทศก์					
6. ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม					
6.1 ร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม					
6.2 สถานที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยว					
6.3 ราคาอาหารและเครื่องดื่มมีความเหมาะสม					
6.4 ความโดดเด่นของอาหารพื้นเมือง					
6.5 บริการที่จอดรถ					
7. ธุรกิจของที่ระลึก					
7.1 สินค้าพื้นเมือง					
7.2 ความหลากหลายของประเภทสินค้า					
7.3 ราคาเหมาะสมกับคุณภาพของสินค้า					
7.4 การส่งเสริมการขาย					
7.5 สถานที่จำหน่ายของที่ระลึก					
8. ธุรกิจที่พักแรม					
8.1 สถานที่ตั้งของที่พัก					
8.2 มีที่พักหลากหลายประเภท					
8.3 สะอาด สะดวก มีมาตรฐาน					
8.4 อัตราค่าบริการมีความเหมาะสม					
8.5 การส่งเสริมการขาย					

รายการประเมิน	ศักยภาพความพร้อมระดับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8.6 ความปลอดภัย					
9. การจัดกิจกรรม					
9.1 ความหลากหลายของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว					
9.2 ความสามารถในการรองรับ					
9.3 การส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว					
9.4 เจ้าหน้าที่ที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกิจกรรม					

ตอนที่ 3 ข้อมูลมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

- มากที่สุด หมายถึง มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการอยู่ในระดับมากที่สุด
 มาก หมายถึง มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการอยู่ในระดับมาก
 ปานกลาง หมายถึง มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการอยู่ในระดับปานกลาง
 น้อย หมายถึง มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการอยู่ในระดับน้อย
 น้อยที่สุด หมายถึง มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

รายการประเมิน	มาตรฐานระดับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. สักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว					
1.1 ระดับเทคโนโลยีในแหล่งท่องเที่ยว เช่น อินเทอร์เน็ต สัญญาณโทรศัพท์ เป็นต้น					
1.2 การสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น กิจกรรม การบริการ เป็นต้น					
1.3 การจัดการด้านการบริการ เช่น การให้ข้อมูล การรักษาความปลอดภัย เป็นต้น					
1.4 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว					
1.5 การจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว					
1.6 ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว					
2. สักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว					
2.1 ความเหมาะสมของที่ตั้งแหล่งท่องเที่ยว					
2.2 สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ร้านค้า สาธารณูปโภค ที่จอดรถ เป็นต้น					
2.3 มีที่พักเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว					
2.4 มีป้ายบอกทางและป้ายสื่อความหมายตามบริเวณที่สำคัญ					
3. การบริหารจัดการ					
3.1 ด้านความปลอดภัย					
3.2 ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น การกำจัดขยะมูลฝอย การบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น					
3.3 ด้านการให้ความรู้และการบริการข้อมูล					

รายการประเมิน	มาตรฐานระดับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.4 ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การกระจายรายได้สู่ชุมชน ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เป็นต้น					
3.5 ด้านความพร้อมของบุคลากรทางการท่องเที่ยว					
3.6 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว					
3.7 ด้านการปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ					
3.8 ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายโปรแกรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย อาทิ การขายตรง, การขายผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นต้น					
3.9 ด้านการส่งเสริมการขาย อาทิ การโฆษณา, การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น					
3.10 ด้านผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่สะท้อนถึงความ เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด					

ตอนที่ 4 ความต้องการของนักท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

มากที่สุด	หมายถึง	ความต้องการของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ความต้องการของนักท่องเที่ยวในระดับมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ความต้องการของนักท่องเที่ยวในระดับปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ความต้องการของนักท่องเที่ยวในระดับน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ความต้องการของนักท่องเที่ยวในระดับน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ความต้องการระดับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว					
1.1 ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว					
1.2 ความสวยงามและความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว					
1.3 ความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว					
1.4 ความกลมกลืนของธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม					
1.5 ความสนุกสนานของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว					
1.6 การหาประสบการณ์					
2. ความสามารถในการเข้าถึง					
2.1 ได้รับความสะดวกสบายในการเข้าถึงสถานที่ต่าง ๆ					
2.2 การคมนาคมขนส่ง มีความปลอดภัยและมีมาตรฐาน					
2.3 เส้นทางสำหรับการท่องเที่ยว					
2.4 การบริการข้อมูลเส้นทางระหว่างทางท่องเที่ยว					
2.5 ความชัดเจนของป้ายบอกทางทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ					
2.6 เหมาะสมทุกฤดูกาล					
2.7 ความสะดวกสบายในการเดินทางระหว่างประเทศ					
3. สิ่งอำนวยความสะดวก					
3.1 ศูนย์บริการข้อมูลการเดินทางและการท่องเที่ยว					
3.2 การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร					

รายการประเมิน	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.3 สาธารณูปโภคในแหล่งท่องเที่ยว					
3.4 มาตรฐานของสถานที่พักผ่อน					
3.5 มาตรฐานการให้บริการต่าง ๆ					
3.6 สถานที่พักผ่อนระหว่างการเดินทาง					
3.7 สถานีบริการเชื้อเพลิงยานพาหนะ					
4. รายการสำเร็จรูปที่จัดไว้ใช้ในการท่องเที่ยว					
4.1 แพ้คเกจรายการท่องเที่ยว					
4.2 บริษัทที่รับจัดบริการการท่องเที่ยว					
4.3 แพ้คเกจที่พัก และกิจกรรมท่องเที่ยวทั่วไป					
4.4 รายการนำเที่ยวสำเร็จรูปพร้อมมัคคุเทศก์					
4.5 แพ้คเกจพร้อมกิจกรรมพิเศษ					
5. กิจกรรม					
5.1 กิจกรรมสำหรับการท่องเที่ยว					
5.2 กิจกรรมนันทนาการ และการพักผ่อน					
5.3 กิจกรรมใหญ่ระดับชุมชน ระดับจังหวัด ระดับชาติ					
5.4 กิจกรรมเกี่ยวกับกีฬา					
5.5 กิจกรรมสำหรับคนทุกกลุ่ม ทั้งกลุ่มพิเศษและผู้พิการ					
6. การบริการขั้นพื้นฐาน					
6.1 สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน					
6.2 บริการทางการสื่อสาร					
6.3 บริการอินเทอร์เน็ต					
6.4 บริการธนาคาร และการเงิน					
6.5 โรงพยาบาลที่ได้มาตรฐานการรักษา					
6.6 การคมนาคมทางบก ทางอากาศ					
6.7 ที่ทำการไปรษณีย์					

ข้อเสนอแนะ

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามนี้

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ – นามสกุล	วสิษฐา เปี่ยมสกุล
วัน เดือน ปี เกิด	19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2530
ประวัติการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - เข้ารับการศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา (แขนงวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยว) คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย - บริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการการโรงแรมและการท่องเที่ยว) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในปีการศึกษา 2552 - จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล จังหวัดอุดรธานี ในปีการศึกษา 2548